

Gode ønsker: Osloregionens byutvikling, samferdsel og miljø

Oversikt over partienes valgprogrammer for Akershus og Oslo 2015-2019

Av Gustav Nielsen, BULL

Oversikten inneholder kopi av tekster i programmene som gjelder hovedspørsmål som BULL reiser i valgmøter i august 2015, og som ellers diskuteres i forbindelse med byutvikling og bypolitikk. Bare de mest konkrete programposter og målsettinger med koblinger til arealbruk, transport og miljø er tatt med her. Teksten er kopiert, men skrivefeil er rettet og oppsettet er standardisert til denne felles fremstillingen.

Hensikten med sammenstillingen er å få en oversikt over de samlede politiske ønsker i regionen, å sammenlikne partienes politikk og å se på forskjellene mellom Oslo-partiene og deres partifeller i Akershus. Inndelingen i tema er vår egen; partiene har delvis andre grupperinger av stoffet.

Pr 23.8. 2015 mangler fortsatt det nye Akershusprogrammet fra Rødt. Utover dette skyldes tomme felt i oppsettet at partienes program ikke har konkrete tekster om det aktuelle tema.

Innhold

1. Målsettinger for byutvikling, samferdsel og miljø.....	2
2. Arealbruks- og eiendomspolitikk.....	13
3. Utbygging versus bevaring	25
4. Boligpolitikk.....	31
5. Områdeutvikling.....	41
6. Sentrumsutvikling.....	47
7. Marka, fjorden og blågrønn struktur.....	49
8. Miljøvern (utover ATP og økonomi)	59
9. Bilveinett, biltrafikk og kjøretøyer.....	68
10. Bilparkering og ladepunkter	76
11. Kollektivtransport inkl. taxi	80
12. Sykkelveier og fotgjengertiltak.....	94
13. Godstransport og havn.....	103
14. Finansiering av samferdselstiltak, bompenger, kollektivtakst m.v.	105
15. Offentlig økonomi.....	111
16. Reform av lokalforvaltningen	116

1. Målsettinger for byutvikling, samferdsel og miljø

Parti	Akershus	Oslo
FrP	<p>Fremskrittspartiets ideologiske grunnlag, liberalismen, tar utgangspunkt i at folk selv er best i stand til å bestemme hva som er best for seg og sine. Vi bygger derfor vår politikk i Akershus på minst mulig formynderi og sentraldirigering. Ethvert menneske er unikt. Fremskrittspartiet ønsker derfor mer individuell frihet og ansvar for enkeltmennesket, fordi man ikke kan finne én fellesskapsløsning som passer alle.</p> <p>Gjennom et aktivt arbeid for å utbedre vei- og kollektivsystemene i Akershus har Fremskrittspartiet vært viktig for å skape en enklere hverdag for folk flest.</p>	<p>Byen har fått nesten 200 000 flere innbyggere på 30 år. Basisfunksjoner som veinett, kollektivtransport, vannforsyninger og avfallshåndtering må derfor bygges fortere ut.</p> <p>For hurtig og for stor befolkningsvekst er ikke utelukkende et gode for en by. For stor vekst kan føre til at kommunens utgifter, og i særlig grad investeringer, til basistjenester som vei, kollektivtransport, skole og eldreomsorg øker mer og raskere enn kommunens inntekter. Dermed reduseres kommunens muligheter til å yte tjenestene folk har behov for og krav på. Denne utviklingen vil FrP bremse ved å ikke tillate raskere utbygging av boliger enn kommunens økonomi kan bære.</p> <p>Oslo skal være en boligvennlig og trivelig by. En by vil alltid være i endring. Det er viktig å utnytte Oslos spesielle miljøkvaliteter, som nærhet til marka og fjorden, samtidig som det er viktig å ta vare på de enkelte bydelers identitet og egenart.</p> <p>Effektiv transport er en betingelse for et funksjonsdyktig samfunn. I Oslo er videre utbygging [av samferdsel] avgjørende for å skape bedre fremkommelighet, bedre trafiksikkerhet, bedre miljø og bedre forhold for næringslivet.</p> <p>Oslo FrP vil legge til rette for økt kollektivbruk. Samtidig må det bli bedre fremkommelighet for bil, ikke minst av hensyn til næringsdrivende og andre som er avhengig av bil i arbeidet.</p> <p>Oslo FrP vil ta igjen vedlikeholdsetterslepet av gater, veier og gang- og sykkelveier.</p>
H	<p>Akershus Høyre mener det er viktig å sørge for en trygg, miljøvennlig og effektiv samferdselsavvikling gjennom fylket. Dette innebærer en videreføring av satsingen på veier og kollektivtrafikk, både tog, buss, båt og bane.</p> <p>Hovedstadsregionen er en region i stor vekst. Vi må slippe alle gode krefter til og tenke nytt for å møte utfordringene dette fører med seg. Akershus Høyre vil derfor blant annet legge til rette for å bruke offentlig-privat samarbeid (OPS) som et virkemiddel for å få mer ut av hver enkelt krone og for å realisere hvert enkelt prosjekt raskere.</p>	<p>Oslo skal være verdens mest miljø- og klimavennlige storby. Når vi tar vare på vårt lokale miljø, reduserer vi også vårt globale klimafotavtrykk. Det må være enkelt for oss alle å gjøre gode miljøvalg i hverdagen. Oslo skal ha ren luft som alle kan puste i, og vi skal ta vare på Marka, byens parker, grønt-områder, vann og fjorden.</p> <p>For å gi vårt bidrag til å løse den globale klimakrisen, skal Oslo kutte klimagassutslippene med 50 prosent innen 2030, og byen skal være karbonnøytral innen 2050.</p> <p>Transport og bilkjøring er den største enkeltkilden til klimagassutslipp i Oslo. Bilkjøring skaper også helsefarlig lokal luftforurensing, særlig på kalde dager om vinteren. Kollektivtrafikken er derfor det viktigste virkemiddelet for et bedre bymiljø og for reduserte klimagassutslipp.</p> <p>Befolkningsveksten i Oslo skaper nye transportbehov. Derfor må veksten i persontrafikken tas med kollektivtrafikk, sykkel og gange. En moderne kollektivtrafikk vil også redusere tiden</p>

		<p>innbyggerne bruker i bilkø og gjøre hverdagen lettere for alle.</p> <p>Oslo Høyres viktigste grep for bedre transport og miljø er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å bygge ut kollektivtrafikken. • At flere velger å sykle og gå i det daglige. • At boliger og næringsbygg oppfyller høye energi- og miljøkrav. • At boligbygging primært skal skje i nærheten av kollektivknutepunkt. • At avfall resirkuleres eller energi-gjenvinnes. • At fossile energikilder til oppvarming må fases helt ut. • Å redusere tungtransporten gjennom Oslo.
<p>V</p>	<p>Venstre vil utvikle Akershus som en grønn, miljøvennlig, moderne og bærekraftig region. Klimakrisen stiller oss ovenfor nye utfordringer. Godt planlagte byer og tettsteder med blå og grønne kvaliteter nær nullenergibygging/nullutslippsbygg, tilrettelagt for sykkel, gange og god kollektivdekning, er viktige deler av løsningen.</p> <p>For Venstre er det selvsagt at Akershus skal bidra til å redusere klimagassutslippene. Vi må velge bærekraftige løsninger for fremtiden. En liberal miljøpolitikk innebærer at vi har rett til å bruke av jordens ressurser og skape gode liv, uten å forbruke jordens ressurser og ødelegge jordens økosystemer.</p> <p>Akershus og Oslo skal være en grønn og miljøvennlig region, med Europas mest miljøvennlige transportsystem. Akershus har sammen med Oslo, verdens høyeste andel elbiler og vil skal ta mål av oss for å bli den første byregionen i verden med en utslippsfri kollektivtransport.</p> <p>All trafikkvekst skal tas med kollektive transportmidler, sykkel og gange. På sikt må behovet for bruk av bil reduseres. God by- og tettstedsutvikling og økt kollektivtransport er viktige forutsetninger for dette. Dette vil gi bedre livskvalitet for de som bor, arbeider, elsker, trener, bruker naturen og søker opplevelser i Akershus.</p> <p>Akershus skal være en nasjonal pådriver for gjennomføring av klimakutt, og fylkeskommunen har som mål å være et klimapolitisk foregangsfylke. Målet er at klimautslippene skal halveres (fra 1990-nivå) innen 2030.</p> <p>Da størstedelen av klimagassutslippene i Akershus kommer fra transportsektoren, må også den største innsatsen i klimapolitikken, ligge på transportsektoren. Både i klimaforliket i Stortinget, i Oslopakke 3 og i plansamarbeidet ligger det til grunn at all vekst i</p>	<p>Oslo skal bygges videre som klima- og miljøhovedstad. Vi skal skape et nullutslippsamfunn gjennom Europas mest miljøvennlige transportsystem, en målrettet og helhetlig byutvikling, og sikring av marka, fjorden og byens blågrønne preg. Det skal være enkelt å ta grønne valg i Oslo.</p> <p>Oslo er én by, men består av mange små lokalsamfunn. Venstre vil utvikle en nær og levende by. Vi vil øke boligbyggingen med varierte boliger over hele byen, fortette ved kollektivknutepunkt, oppruste lokale torg og møteplasser systematisk og sette inn særskilte tiltak i de deler av byen som trenger det mest.</p> <p>Oslo er en storby i vekst. Venstre vil løfte Oslo som hovedstad og næringsby. Oslo må gå i bresjen for å utvikle en attraktiv og bærekraftig Oslo-region, og på sikt en skandinavisk storbyregion gjennom høyhastighetstog til København.</p> <p>Oslo skal være en grønn og klimavennlig by. Transportsystemet skal være det mest miljøvennlige i Europa, og all trafikkvekst skal tas med kollektive transportmidler, sykkel og gange. Oslo skal vokse på en måte som er bærekraftig, fremtidsrettet og som tar vare på byens nærhet til skog og sjø. Det skal være enkelt å ta miljøvennlige valg i Oslo.</p> <p>Global oppvarming er den største trusselen menneskeheten står overfor. Klimautfordringene er globale, men løsningene er ofte lokale. Oslo skal være en nasjonal pådriver for gjennomføring av klimakutt som monner.</p> <p>Oslo skal redusere utslippene med 50 prosent (sammenlignet med 1991-nivå) innen 2030 og være en nullutslippsby innen 2050. Det er opp til vår generasjon å sørge for at det skjer et grønt skifte som tar klimautfordringene på alvor.</p> <p>Bilparken i Oslo skal være den minst forurensende i verden samtidig som vi kutter CO2-utslipp fra oppvarming.</p> <p>I Oslo skal det være enkelt, trygt, attraktivt og billig å reise miljøvennlig. For å nå målsettingen</p>

	<p>persontrafikk skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange.</p> <p>God og overordnet by- og tettstedsutvikling, som reduserer transportbehovet og tilrettelegger for sykkel og ganger, er helt grunnleggende for å nå disse målene. Samtidig må vi fortsette å øke veksten i kollektivtrafikken, slik at enda flere reiser kollektivt til skole, jobb og andre daglige gjøremål.</p> <p>Akershus Venstre mener nøkkelen til å oppnå klimamålene i fylket er å flytte mest mulig av gods- og persontrafikken over på bane, som for Akershus primært betyr tog. Akershus kan få et bedre kollektivtilbud gjennom å utnytte togets kapasitet, reisetid og komfort i samspill med økt bruk av matebusser med høy frekvens.</p> <p>Stortinget vedtok i forbindelse med behandlingen av Nasjonal transportplan for 2002-2011 en visjon om et transportsystem som ikke fører til tap av liv eller varig skadnullvisjonen. Nullvisjonen er ytterligere vektlagt både i Nasjonal transportplan for 2006-2015 og 2010-2019. Akershus Venstre mener nøkkelen til å oppnå nullvisjonen i fylket er å flytte mest mulig av gods- og persontrafikk over på bane. Starten på dette var ruteomleggingen av buss for å mate persontrafikken til tog.</p> <p>Venstre vil</p> <ul style="list-style-type: none"> • At Akershus skal være et foregangsfylke for fremtidsrettede og klima/miljøvennlige energi- og samferdselsløsninger. • Ha fortsatt økt satsing på helhetlig by- og tettstedsutvikling, basert på kunnskapsbaserte, åpne planprosesser og et bredt folkelig engasjement. 	<p>om fortsatt vekst i kollektivandel og en dobling av andel syklende, må investeringer og driftstilskudd øke betraktelig i årene som kommer. Biltrafikken må reduseres, både ved at alternativene blir bedre, og gjennom bruk av restriksjoner.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At all transportvekst skal tas med kollektiv, sykkel og gange.
Krf	<p>Akershus er i vekst. Flere vil flytte hit. Det er gledelig, men samtidig må vi tenke langsiktig og planlegge slik at vi kan takle dette på en god måte. Vi må sikre en bærekraftig utvikling ved å kombinere vekst og næringsutvikling med reduserte utslipp av klimagasser og redusert forurensing.</p> <p>Vi skal gi god utdanning til alle. Vi må utvikle grønne, smarte og attraktive byer og tettsteder med god livskvalitet hvor det er godt å leve, sørge for trygge arbeidsplasser og tilby gode og effektive løsninger for transport i hele fylket.</p> <p>KrF vil ha en offensiv satsing på samferdsel. De nasjonale bevilgningene må økes betydelig, slik at infrastrukturen i større grad kan tilfredsstille morgendagens behov. Vi vil sørge for at det blir økt fremkommelighet, færre flaskehalser og tryggere og mer miljøvennlig</p>	<p>Et samfunn som er godt for barna, er godt for alle. En god barndom varer livet ut. KrF setter barn og unge først – og vårt mål er et at Oslo skal være verdens beste storby for barn å vokse opp i.</p> <p>Byutviklingen har ikke alltid tatt hensyn til barn og unge. Lenge har de yngste blitt betraktet som «uferdige» voksne i stedet for selvstendige individer. KrF ønsker et Oslo som snur opp ned på dette – som tilpasser seg barnas behov og lytter til barnas ønsker.</p> <p>Oslo endres stadig og byen er i sterk vekst. I byutviklingen er barn og unges stemme svært viktig. Sterk urbanisering kan føre til at barn og unge har mindre mulighet for å bevege seg fritt og utrygge skoleveier gjør at de sjeldnere går til skolen. Samtidig viser studier at barn som bruker uterommene virker positivt på det sosiale miljøet på hjemstedet. KrF vil at barn og unge skal bestemme mer av byutviklingen i Oslo.</p>

<p>transport. I og omkring de største byene vil KrF prioritere satsing på kollektivtransport slik at disse allerede sterkt trafikbelastede områdene blir i stand til å ta imot den store befolkningsveksten prognosene tilsier, uten at det går utover bokvalitet, trafikavvikling og miljø.</p> <p>Transport av personer og gods er grunnleggende for et livskraftig samfunn. Transport er nødvendig for å skape og bygge menneskelige relasjoner, og for å sørge for distribusjon av varer og tjenester. Samferdselspolitikken skal legge til rette for effektiv transport slik at den kan skje med minst mulig risiko for personer, miljø og materiell.</p> <p>Akershus er et fylke med stor folketetthet og voksende befolkning. Dette gir store muligheter til å kunne dekke deler av transportbehovet ved ulike former for kollektive transportmidler.</p> <p>Buss, T-bane og tog må prioriteres i den videre utbyggingen av vei- og banenettet. Den sterke befolkningsveksten vil fortsette. Deresom vi ikke møter den forventede befolkningsveksten med et tilbud til våre kunder som er så attraktivt at det tar unna denne trafikkeksten, vil det påføre næringsliv, enkeltpersoner og miljøet store belastninger.</p> <p>KrF mener at tiden er inne for å ta langsiktige og kloke grep for å gi Oslo og Akershus et framtidrettet tilbud. God kollektivtrafikk vil i framtiden være en nøkkelfaktor for et velfungerende samfunn. KrF ser at satsing på kollektivtrafikk er den mest effektive løsningen for å unngå kø, kaos og miljømessige belastninger lokalt og globalt.</p> <p>Lykkes vi med å oppnå en høyere markedsandel for kollektivtrafikken i regionen, vil det også få betydning i nasjonal sammenheng. Kollektivtrafikken kan spare samfunnet for utslipp av en million tonn CO₂ årlig. Målet er at 1 av 4 skal reise kollektivt i løpet av neste 4-årsperiode. Dette betyr at vi skal heve kollektivandelen fra 2010 hvor bare 18 % reiser kollektivt i Akershus.</p> <p>Transportøkonomisk institutt har beregnet at en dødsulykke koster mer enn 30 millioner for samfunnet. I tillegg kommer den lidelse, sorg og savn som ikke kan måles i penger. Trygghet og trafiksikkerhet må prioriteres langt høyere enn i dag, spesielt langs skoleveier. Det må være et mål å bygge ut gang- og sykkelveinettet i hele fylket.</p> <p>KrFs forvalterideologi erkjenner at vi kun har jorden til låns. Det innebærer at fylkeskommunen i godt samarbeid med kommunene må arbeide aktivt for å begrense utslipp</p>	<p>Stadig flere mennesker oppdager det gode livet i Oslo. Studenter strømmer til byen for å ta utdanning for fremtiden. Mange familier som vil bo sentralt med kort avstand til skole, barnehage, jobb, kino og kafé. Seniorene blir stadig mer aktive og friske. Vi må ta vare på det gode livet i byen – ved å sikre det som gir livskvalitet i hverdagen og holde byen trygg.</p> <p>Oslo skal være en samlet by der vi utgjør et fellesskap på tvers av etnisk, kulturell og religiøs bakgrunn. Oslo rommer hele bredden av befolkningen, men forskjellene innad i byen er store, fordi grupper som er overrepresentert med levekårsproblemer i stor grad er bosatt i noen bestemte deler av byen. Dette medvirker til at Oslo på vesentlige områder er en delt by.</p> <p>Oslo er den kommunen i landet med størst forskjell i levekår. En målrettet satsing har redusert levekårsforskjellene noe de senere årene, men fortsatt er kampen mot stor sosial ulikhet avgjørende for å sikre at alle i byen erfarer verdighet og gis like muligheter. Det aller viktigste virkemidlet for å hindre fattigdom er å sørge for at folk kommer i arbeid eller forblir i arbeid. En trygg og stabil boligsituasjon er avgjørende for å kunne komme seg ut av fattigdom.</p> <p>Oslo skal være en internasjonalt ledende miljøby. Vi skal sikre ren luft, god avfallshåndtering og redusere miljøgiftene som omgir oss. Menneskeskapte klimaendringer er en av vår tids største utfordringer. Oslo ledet an i arbeidet med å redusere utslipp av klimagasser.</p> <p>Selv om klimautfordringene er globale, finnes ofte de gode løsningene lokalt. Oslo har ambisiøse mål om å redusere klimagassutslippene med 50 prosent (sammenlignet med 1991-nivå) innen 2030 og være en nullutslippsby innen 2050. KrF vil særlig ta tak i de to store kildene til CO₂-utslipp i Oslo – veitrafikk og fossil oppvarming.</p> <p>Oslo KrFs løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veksten i Oslo-trafikken skal skje uten økning i biltrafikken og kun gjennom kollektivtrafikk, sykkel og gange. • Innen 2020 skal all kollektivtransport i Oslo være utslippsfri. • Alle nye biler som anskaffes av kommunen skal være nullutslippsbiler, og etter 2020 skal ingen biler som kommunen disponerer bidra til klimagassutslipp. • Stille strengere miljøkrav til taxinæringen ved tildeling av konsesjoner. • Legge til rette for tilstrekkelig antall lade-stasjoner for el-biler, hurtiglade-stasjoner og fyllestasjoner for hydrogen og biogass. • All bruk av fossil energi til oppvarming skal fases ut innen 2020.
---	--

	<p>av forurensende stoffer og miljøgifter til jord, luft og vann. FNs klimapanel sier at klima-utslippet aldri har vært så høyt som nå. Derfor må Norge og vår region ta et betydelig miljøansvar med store klimakutt, høyt miljøfokus og redusere forbruk.</p> <p>Dette kan skje ved overgang til nullutslipp innen transportsektoren, utbygging av lokal fornybar energiproduksjon, redusere energibruk i bygg og anlegg og redusere utslipp av klimagasser innen landbruk. KrF ser svært alvorlig på de menneskeskapt klimaendringene, og mener det kan finnes utslippsfri løsninger for all energibruk.</p> <p>Hele Akershus fylke og Osloregionen har store utfordringer knyttet til lokal luftforurensning. KrF ønsker en offensiv og målrettet miljøpolitikk i alle fylkeskommunale sektorer. Den lokale luftforurensningen må reduseres kraftig og klimagassutslippene må reduseres med 40 % innen 2030 i forhold til 1990-nivået slik EU har vedtatt. For å nå dette målet må bl.a. bo- og næringsområder lokaliseres slik at individuelt transportbehov blir minst mulig.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Øke produksjonen av ren energi, slik som biogass fra avfall, jordvarme og solenergi. • Innføre en lokal CO2-avgift på fyringsolje som øremerkes til klima- og energiltak i privatboliger. <p>Et moderne og miljøvennlig transportsystem er avgjørende i hverdagen vår, både for skole, jobb, næringsliv og fritidsaktiviteter. Samferdselsløsningene legger viktige føringer for hvor folk velger å bosette seg i byen, og for hvor det blir etablert virksomheter og arbeidsplasser.</p> <p>KrF vil at folk i Oslo skal kunne ferdes trygt, enkelt og mest mulig miljøvennlig. All ny trafikkvekst skal tas gjennom vekst i gange, sykkel og kollektivtransport. Prinsippet om universell utforming skal legges til grunn i alle vei- og kollektivprosjekter.</p>
<p>MDG</p>	<p>Miljøpartiet De Grønnes mål er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Økonomien skal underordnes sunne økologiske prinsipper og fremme fred og rettferdighet både lokalt og globalt.</p> <p>Livskraftige lokalsamfunn, i hovedsak basert på lokale ressurser er en forutsetning for å nå målet. Vi tar mål av oss til å utforme en helhetlig politikk for nåtid og framtid, basert på tre grunnleggende solidaritetsprinsipper; solidaritet med andre mennesker, solidaritet med fremtidige generasjoner, og solidaritet med dyr og natur.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil ha økt fokus på livskvalitet fremfor kortsiktig materielt forbruk. Vi har et materielt overforbruk vi vet ikke er bærekraftig og som heller ikke gjør oss lykkeligere. En videre materiell vekst vil ødelegge miljøet og bruke opp viktige ressurser, men gjør heller ikke livet bedre for folk flest.</p> <p>De Grønne vil bruke markedet der det fungerer best og offentlige løsninger der det fungerer best. Vi kan i partipolitikken samarbeide både til høyre og venstre, men vil forsvare velferdsstaten. Av hensyn til miljø og ressurser ønsker vi å senke det materielle forbruket i rike land, men da må det føres en utjevningsspolitikk også i Norge, slik at de med dårligst råd ikke blir skadelidende.</p>	<p>Miljøpartiet De Grønne ønsker å modernisere Oslo og skape en bærekraftig by med mennesker i sentrum. Oslo mangler i dag en overordnet grønn politikk. Vi vil jobbe for å føre Oslo ut av oljealderen og inn i den fornybare tidsalderen. Vårt utgangspunkt er at mennesket er en del av naturen, og at alt vi foretar oss må skje med respekt for naturens tålegrenser. Vi vil verken til høyre eller venstre, men fremover. Samfunnets økologiske og sosiale bærekraft må komme i første rekke.</p> <p>Våre kjernesaker 2015-2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi vil innføre en samferdselspolitikk som virkelig prioriterer. Vi vil redusere bilenes plass i byen og gi mer plass til syklistene, gående og kollektivreisende. • Vi vil ha Oslo sentrum innenfor Ring 1 fri for privatbiler innen 2017, som del av en langsiktig plan for å kraftig begrense biltrafikk i Oslo. • Vi vil gjøre Oslolufta ren, gjennom både umiddelbare og langsiktige tiltak mot forurensing fra bl.a. biltrafikk og vedovner. • Vi vil bevare Marka som natur- og friluftslivsområde. Vi vil aldri forhandle bort Marka, og går inn for å etablere nasjonalpark i Østmarka og gjøre Lillomarka til naturreservat. • Vi vil beholde de grønne lungene. • Vi vil gjøre det lettere å påvirke eget nærmiljø gjennom politisk engasjement, blant annet ved å gi bydelene større økonomisk handlingsrom og mer makt.

<p>Vi vil ha et Akershus som bevarer landbruk og grønne områder, som tar vare på og utvikler lokalsamfunn og lokalt næringsliv. Vi ønsker et Akershus som ikke er avhengig av bilen, og hvor flest mulig tilbud er innen gå-, sykkel- eller kollektivavstand.</p> <p>Vi vil løfte Akershus videre som et godt bærekraftig fylke og ta vare på de kvalitetene vi setter pris på ved Akershus, inkludert frodig natur og rike bygder. Kommunene i Akershus må ikke legge opp til å være forsteder, sovebyer, gjennomgangsårer og innfartsparkeringer for storbyen Oslo, mens vi lar natur og biologisk mangfold ødelegges og bygges ned. Vi vil ta vare på den naturen som finnes, og vi må finne måter å gjøre byområdene våre grønnere. Miljøpartiet De Grønne vil utvikle lokalsamfunn som er gode å vokse opp i og leve i, både for gammel og ung.</p> <p>De overordnede målene i samferdselspolitikken i Akershus er å redusere transportbehovet mest mulig, at andelen gående, syklende og kollektivreisende skal være høyest mulig, og at alle transportformer har minst mulig utslipp. Dette krever en god arealpolitikk med fortetting langs transportkorridorer og kollektivknutepunkt, utbygging av gang- og sykkelveier, utbygging og styrking av kollektivtrafikken, og satsing på nye fornybare energibærere som drivkraft for transportsektoren. Byer og tettsteder skal i størst mulig grad være bilfrie.</p> <p>All økning i persontransport må skje gjennom kollektivtrafikk, sykkel og gange. Vi har ikke råd, verken økonomisk eller miljømessig, til å ta i bruk løsninger som raserer naturressurser, truer biologisk mangfold og svekker våre muligheter for et fremtidig bærekraftig samfunn. Miljøpartiet De Grønne mener det er store behov for satsinger på transportinfrastruktur, men at disse må føre til mer kollektivtransport og mindre biltransport. I byer er det naturlig å satse på god kollektivtrafikk, samkjøring, sykkel og gange. I landlige områder, hvor grunnlaget for dekkende kollektivtrafikk er tynt, må det satses mer på el-biler, el-sykkel, sykkel og gange. Privatbilismens særfordele sammenlignet med andre og mer bærekraftige alternativer må reduseres, slik at bærekraftig transport blir et foretrukket valg for flest mulig.</p> <p>I følge prognosene til Statistisk Sentralbyrå, basert på beregninger av forventet effekt av dagens politikk og utvikling, kan Oslo og Akershus få 350.000 nye innbyggere i løpet av de neste 20 årene. Om denne befolkningen i hovedsak skal komme seg til og fra jobben</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi vil gjøre Oslo til en aktiv kulturhovedstad, og også skape bedre og flere lokale kulturtilbud over hele byen. • Vi vil sørge for at alle barn og unge får gå i barnehager og på skoler i eget nærmiljø og med tilstrekkelig antall pedagoger. <p>Byutvikling er en god arena for å utvikle et sterkere lokaldemokrati. Vi vil jobbe for at det etableres egne retningslinjer som beskriver hvordan byens innbyggere skal tas med på råd i plan og byggesaker. Den kan inneholde forslag til tiltak, som planverksted, åpent kontor og andre former for medvirkning og den skal inneholde retningslinjer for hvordan innspill og protester skal være med å påvirke utviklingen. Det må være et hovedprinsipp at lokalbefolkning ikke kun skal orienteres om utviklingen men være med på å forme den.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Be Plan- og bygningsetaten om å utarbeide nye retningslinjer for medvirkning. • At lokaldemokratiet skal være med å forme kommunale byutviklingsprosjekter. • Styrke bydelenes involvering i planprosesser. <p>Bystyret har vedtatt at klimagassutslippene skal reduseres med 50 prosent innen 2030 i forhold til nivået i 1991. Men utviklingen har gått i motsatt retning: Mellom 1991 og 2012 økte klimagassutslippene med 20 prosent. Oslo er altså fremdeles på motsatt kurs av hva bystyret har vedtatt. Det trengs derfor en formidabel grønn snuoperasjon.</p> <p>Det er fullt mulig å kutte klimagassutslippene drastisk i løpet av noen år. Ved å redusere biltrafikken slik at kollektivtrafikken, syklistene og fotgjengerne får bedre plass, legge om til en ikke-fossil bilpark, utfase fossil oppvarming og føre en mer klimasmart byutvikling, er det ingen grunn til at Oslo ikke skal bli en nullutslippsby. Alt som trengs er politisk vilje.</p> <p>Vi har alt å tjene på å kutte klimagassutslippene: Bedre lokalmiljø, mindre støy, mindre køer, nye fremtidsrettede arbeidsplasser og bedre folkehelse. Klimaendringene er ikke bare en trussel: De er en spore til positiv endring. Et ja til mindre klimagassutslipp er derfor et ja til en bedre by.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjøre Oslo til en by uten netto klimagass-utslipp innen 2030, uten kjøp av klimavoter. • Satse sterkt på lokal produksjon og forskning på fornybar energi. <p>Omlag en femtedel av Norges totale klimagassutslipp kommer fra trafikksektoren, men Oslos samferdselspolitikk er allikevel preget av å fortsette å legge til rette for privatbilisme. Vi er nødt til å endre kurs nå: Miljøpartiet De Grønne vil ha en klar prioritering av myke trafikanter, syklist</p>
--	---

	<p>med bil, vil det på en del strekninger være behov for opptil 10-12 ekstra veibaner. Gjennom Asker og Bærum planlegges allerede en slik utvidelse, enda denne økningen av kjøretøy ikke vil få plass i Oslo. De grønne er derfor mot disse planene.</p> <p>Mye av den økte befolkningsveksten er ventet i Akershus. Dette vil ventelig føre til en dramatisk økning i trafikk, utslipp, støy og utbygging av veiareal. Uten et langt sterkere fokus enn i dag på jordvern og helhetlig planlegging, er det sannsynlig at den antatte befolkningsveksten vil lede til nedbygging av store arealer som i dag er skog eller landbruksjord for å gi plass til nye boliger og veier. Økt satsing på tog og buss, samt økt tilrettelegging for gange og sykkel, er derfor en av Miljøpartiet De Grønnes viktigste saker.</p> <p>Gode muligheter for mosjon og friluftsliv bedrer folkehelsen. Nærhet til natur og mulighetene for spontant friluftsliv og uorganiserte aktiviteter i grønne omgivelser er viktig ikke bare for barn og voksnes trivsel, men også for vår helse. Tilsvarende gunstig er det med et bosetningsmønster og en livsstil hvor vi i stor grad velger gange og sykkel til daglige gjøremål.</p>	<p>og kollektivreisende på bekostning av biltrafikk, slik at vi får en sosial, effektiv og sunn måte å håndtere reisende på.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Føre en samferdselspolitikk som klart prioriterer myke trafikanter og kollektivtrafikk på bekostning av privatbilisme. • Ha en kraftig utbygging av kollektivtrafikken, slik at offentlig transport blir et attraktivt og reelt alternativ til bil. • Ha et sentrum innenfor Ring 1 fritt for privatbiler innen 2017. <p>Når Oslo vokser blir det mer trafikk. Mange ser på dette som et problem: Miljøpartiet De Grønne ser på det som en mulighet til å omforme Oslo-trafikken fra dagens trafikkbilde, hvor bilene dominerer gatene, til ett hvor gående, syklende og kollektivreisende dominerer. Dette krever at vi prioriterer trafikantgrupper når vi investerer i veinettet, planlegger nye bydeler eller gatestrekninger, eller skal bedre fremkommeligheten i byen. En slik prioritering er fraværende i dagens politikk, som domineres av prioriteringene gjort i samferdselssatsningen Oslopakke 3.</p> <p>MDG vil i tillegg til å oppnå null drepte i trafikken, øke helsegevinsten med transport som fysisk aktivitet, og redusere helseplagene som støy, vibrasjoner, luft og vannforurensning, samt øke framkommeligheten ved å redusere kø og trengsel på veiene og sluse midler inn i kollektivtransporten.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioritere noen trafikantgrupper etter følgende prioriteringsliste: <ol style="list-style-type: none"> 1. Fotgjengere og utrykningskjøretøy; 2. Syklister; 3. Brukere av offentlig transport; 4. Motoriserte tohjulinger; 5. Kommersielle brukere inkludert varelevering og trailere; 6. Bilbrukende handlende, besøkende pendlere. • Gjøre det enklere for enkeltpersoner å la bilen stå i hverdagen, blant annet gjennom å overoppfylle planene for sykkelveier, styrke bysykkelordningen, legge til rette for bildelingsordninger med el-biler og gjøre kollektivtransport mer attraktivt gjennom bedre holdeplasser, bedre ruter og enklere informasjon.
Sp	<p>Et godt samfunn bygges nedenfra og opp. Akershus Senterparti tror på frie, ansvarlige og selvstendige mennesker som opptrer i lokalsamfunn der de blir hørt og har reell påvirkning på utviklingen. Ikke som brukere av offentlige tjenester alene, men som innbyggere med rett og ansvar til å delta i utviklingen av tjenestetilbudet. I vårt frihetsbegrep</p>	<p>Oslo skal være et forbilde for moderne storby-samfunn som er miljø- og klimatilpasset, bygd på fornybare ressurser og basert på kollektivtrafikk, gang- og sykkelveier. For å bedre bomiljøet trenger byen et transportsystem som minsker luft- og støyproblemene.</p> <p>Vi ønsker en by der vi tar vare på gårdsbruk og villahager, og skaper flere kolonihager, parseller</p>

<p>ligger frihet fra myndighetsmisbruk, beskyttelse av eiendomsretten og respekt for privatlivets fred. Vi ønsker å legge forvalteransvaret til grunn for enhver vekst. Vekst som reduserer potensialet og livsbetingelsene for fremtidige generasjoner er ikke av det gode. Vekst som ødelegger klima og matjord, eller som forgjelder kommuner og fylke er ikke framgang.</p> <p>Akershus fylke har vokst og vokser hurtig. Veksten skal ifølge offentlige prognoser fortsette i et voldsomt tempo. Akershus fylkeskommunes egne befolkningsprognoser tilsier at folketallet skal øke med nesten 185.000 mennesker frem til 2030. Det er en vekst som gir muligheter for verdiskaping og gode fellesskapsløsninger, men som også vil sette kommuneøkonomien og livsvilkårene under press. Skal veksten være økonomisk og økologisk bærekraftig, må veksten styres.</p> <p>Vekst er ikke et mål i seg selv. Skal vekst være av det gode, må den ha et meningsfullt innhold for innbyggerne. Økte køer, lengre reisetid, press på matjord, støyplager, mangel på fagpersonell og trengsel er eksempler på vekstkonskvenser som ikke er positive. Flere viktige eksempler på rask og stor vekst er mangel på skoler, barnehager og bo- og behandlingstilbud til eldre samt gode helsetilbud til hele befolkningen.</p> <p>Akershus Senterparti mener at areal- og transportplanen undervurderer vekstens konsekvenser for fylkets befolkning, økonomi, natur og klima. Dette betyr at veksten i framtiden i langt større grad må skje på lokalsamfunnets og miljøets premisser.</p> <p>God infrastruktur er nødvendig for at Akershus skal fungere. Infrastrukturen må være tilpasset innbyggernes behov i hverdagen. Vi kaster bort folks tid og samfunnets ressurser når folk må stå i kø. Vi vil bygge en grønnere transportsektor som gir bedre nærmiljø og reduserer klimautslipp i fylket vårt. Vi skal gjennomføre et krafttak for trafiksikkerhet og bygge ut gang- og sykkelveier. Veksten i persontrafikken skal tas med gange, sykkel- og kollektivtrafikk.</p> <p>Akershus Senterparti har et mål om et klimanøytralt Akershus. Det krever målrettet innsats på alle områder. Akershus skal fortsatt være fremst i omleggingen til en utslippsfri transportsektor.</p> <p>Hovedstadsområdet må utvikle en næringspolitikk som er bygget på kunnskap og kompetanse. Vi skal være konkurransedyktige med andre hovedsteder i Norden og Europa, uten å utarme resten av landet.</p>	<p>og skolehager. Her vil det produseres mat og byens befolkning kan oppleve naturen tett innpå seg.</p> <p>Oslo trenger mer kløver! Det skal være lett å leve klimasmart i byen vår. Oslo skal være et forbilde for et moderne klima- og miljøvennlig storbysamfunn. Vi vil ta nødvendige grep for at Oslo skal redusere klimautslippene sine.</p> <p>Senterpartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redusere bilbruken og øke kollektivandelen i byen.
---	--

	<p>En bedre samferdselspolitikk er også god nærings- og arbeidslivspolitik. Det er også viktig at flere kan finne et bedre arbeidstilbud i nærheten av der de bor, og fylkeskommunen bør i større grad legge vekt på sammenhengen mellom befolkningsutvikling og arbeidsplassutvikling i den enkelte kommune/region.</p>	
<p>Ap</p>	<p>Klimaendringene er vår tids største utfordring. Fellesskapet må stå sammen for å sikre våre viktigste velferdsgoder: Ren luft, rent vann og en natur i balanse. Akershus Arbeiderparti vil sikre en bærekraftig utvikling ved å kombinere vekst og næringsutvikling med reduserte utslipp av klimagasser og redusert forurensing. Vi vil ivareta de lokale naturområdene, markagrensa og grønne lunger i lokalsamfunnene.</p> <p>Akershus er et godt fylke å bo i, og stadig flere flytter hit. Det er vi glade for. Samtidig utfordrer det oss. Vi må fortsatt sørge for utdanning til alle, utvikle grønne, smarte og attraktive byer og tettsteder der det er godt å leve, sørge for trygge arbeidsplasser og tilby gode transportløsninger for hele fylket.</p> <p>Gode veier og velfungerende kollektivtransport er avgjørende for innbyggerne i fylket vårt og for miljøet.</p> <p>Akershus har stor gjennomgangstrafikk og er Norges største pendlerfylke. Akershus er også det fylket hvor det kjøres mest bil per innbygger. Det må endres hvis vi skal løse transport- og klimautfordringene.</p> <p>Arbeiderpartiet er villig til å se på mange ulike tiltak for å løse de store utfordringene vi står overfor når det gjelder både transport og klima.</p>	<p>Vårt Oslo skal være verdens beste by å bo i. Byen vår er en levende og mangfoldig by som gir oss som bor her mange muligheter. Oslo er også en av Europas raskest voksende byer. Folk flytter hit for å utdanne seg og for å jobbe. Flere velger også å bo i Oslo hele livet. Det fører til at vi i løpet av de neste 20 årene vil bli 200.000 flere. Vi er glade for at så mange ønsker å bo i Oslo. Men det stiller samtidig store krav til at vi planlegger for veksten slik at Oslo blir verdens beste by å bo i for alle - hele livet.</p> <p>Vårt Oslo skal være en grønn og klimasmart by, og vi har høye ambisjoner om å redusere klimautslippene. Urbaniseringen er ikke en klimautfordring, men kan være en del av løsningen på klimaproblemet. Oslo skal bli en klimanøytral by, og kollektivtrafikk, gående og syklist skal prioriteres. Befolkningsveksten krever nye og effektive transportløsninger og at vi bygger nye boliger både høyere, tettere og grønnere. Oslo skal være en klimasmart by og klimasatsingen skal være overgripende for flere sektorer. Det skal bli lettere for Oslo-borgere å velge klimasmarte løsninger i hverdagen og utnytte mulighetene for energieffektivisering og grønn energi bedre.</p> <p>Stor-Oslo er det området som vokser mest i Nord-Europa og hvordan vi planlegger vil avgjøre om vi får en miljøby for framtida. For Arbeiderpartiet er det naturlig å se areal- og samfunnsplanlegging i sammenheng. Byutviklingen må være helhetlig og langsiktig, og sikre gode levekår, klima- og miljøløsninger, og næringsutvikling.</p> <p>Vår ambisjon er at Oslo skal være den grønne hovedstaden som andre storbyer ser opp til og lærer av. Det at flere velger å bo i by er en del av løsningene på klimaproblemet. For å få ned utslippene må vi blant annet bygge høyere, tettere og grønnere. Vi må legge til rette for kortere reisevei til jobb og langt mer bruk av kollektive løsninger. Slik får vi lavere klimagassutslipp, bedre luftkvalitet og mer miljøvennlig transport.</p> <p>Målet er å halvere klimagassutslippene i forhold til 1990-nivå i 2020, og at Oslo blir klimanøytral innen 2050. Effektiv energi- og arealbruk og gode samferdselsløsninger gir en bærekraftig by for framtida.</p> <p>Veksten i transportbehovet må løses med kollektiv transport, flere fotgjengere og økt bruk av sykkel. Samtidig må vi stimulere til at bilparken</p>

		<p>i Oslo, både privatbiler og nyttetransport, blir mer miljøvennlig.</p> <p>Vi vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redusere utslippene fra transportsektoren ved å øke andelen som går, sykler eller benytter kollektivtransport.
<p>SV</p>	<p>Akershus skal være klimanøytral innen 2030. De menneskeskapte klimaendringene truer livsgrunnlaget vårt. Vi må både redusere utslippene og tilpasse oss endringene.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Befolkningsveksten skal ikke føre til økt bilbruk. • Akershus skal ha en forpliktende klima- og miljøplan for å bli klimanøytral innen 2030. <p>Akershus skal være ledende innen grønn teknologi og miljøvennlig landbruk. Framtidas næring blir ikke til av seg selv. Vi må støtte kunnskapsmiljøene våre og bidra med såkornkapital til nyskapende næringsutvikling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spille på lag med kunnskapsmiljøene på Kjeller og på Norges miljø- og biovitenskapelig universitet, og støtte det innovative og grønne klyngesamarbeidet. • Bidra til grønn såkornkapital (Akershus Teknologifond). • Ha en innkjøpspolitikk som fremmer grønn innovasjon og lokal næringsutvikling. • Stimulere til et aktivt landbruk og produksjon av lokal mat. • Sikre at økologisk landbruk skal ha gode vilkår i Akershus. 	<p>SV tror på fellesskapet. Vi mener at vi sammen kan bygge en bedre by. Vi mener at hver innbygers mulighet til å delta og ha innflytelse må bli større, og ikke overlates til markedet. Sammen kan vi skape en grønnere, mer rettferdig og mangfoldig by.</p> <p>Oslo er en klassesdelt by. Skillet mellom øst og vest i byen er langt fra forsvunnet. Sosiale problemer og muligheter er ujevnt fordelt. Vi ser det blant annet på boliger, levekår og skoleresultater.</p> <p>SV ønsker et samfunn med små økonomiske forskjeller. Arv og sosial bakgrunn skal ikke avgjøre hvilke muligheter du får i livet. Derfor ønsker vi en radikal omfordeling. En slik omfordelingspolitikk må skje på mange felt: gjennom skattepolitikken, i utdanningspolitikken, i helse- og sosialpolitikken, i eldreomsorgen og i boligpolitikken. Offentlige og universelle velferdsordninger sikrer alle menneskers vesentlige behov. Derfor er SV en forsvarer av fellesskapsløsninger og offentlige velferdstilbud.</p> <p>Klimaspørsmålet er den viktigste politiske enkeltsaken i vår tid. Livsgrunnlaget vårt trues av farlige klimaendringer og fortsatt rovdrift på natur og ressurser. Begge deler bidrar til å ødelegge naturmangfoldet og økosystemene vi er helt avhengig av. Denne kunnskapen styrer hvordan vi i SV vil organisere samferdsel, byutvikling og arealbruk i Oslo.</p> <p>Osloområdet er landets tettest befolkede område. Her finner man størstedelen av person- og godstrafikken, og det er avgjørende at Oslo og Akershus reduserer utslippene fra biltrafikken. Byen vokser raskt. Det gjør det enda viktigere med besluttsomhet og radikale grep.</p> <p>Bystyrets flertall ønsker å bruke over 40 milliarder på ny 12-felts motorvei mot Asker. SV vil i stedet bruke pengene på tidenes kollektivløft for Osloområdet.</p> <p>Utslippene fra veitrafikken er den største kilden til klimagassutslipp og helseskadelig luftforurensning i Oslo. Veier og trafikk genererer i tillegg støy og visuell forurensning. Samtidig er vi avhengig av god og effektiv samferdsel i byen for å ivareta tjenestetilbud og arbeidsliv. En tett og godt planlagt byutvikling gjør det enklere å tilrettelegge for et miljøvennlig samferdselstilbud. SV vil arbeide for å flytte transport fra privatbilisme til kollektive løsninger.</p>

<p>Rødt</p>	<p>(Akershus-program er ikke mottatt).</p>	<p>Menneskeskapte klimaendringer er et resultat av den økonomiske veksttvangen i det kapitalistiske systemet. I møte med nye klimautfordringer ser vi at den uendelige veksten kapitalismen legger opp til ikke er mulig på en planet med begrensa ressurser. «Grønn kapitalisme» er en selvmotsigelse, det vi trenger er en ny kurs.</p> <p>For å legge om samfunnet vårt i bærekraftig retning må det både store og små grep til. Gjennom lokaldemokratiet jobber Rødt for små grep som fører oss litt nærmere en bedre verden. De små grepene som bilfritt sentrum, gratis kollektivtrafikk og fremtidsretta byplanlegging vil skape et bedre Oslo for oss alle.</p> <p>Vi jobber også for en sosialistisk, folkestyrt økonomi. En økonomi som ikke ødelegger livsgrunnlaget for kommende generasjoner. Den markedsstyrte økonomien tar ikke hensyn til jordens tåleevne. Vi må sette en stopper for de effektene som kapitalismens veksttvang har ført til. Rødt ønsker å forvalte våre ressurser på en ansvarlig måte for fellesskapets beste og for kommende generasjoner. Holder vi den nåværende kursen vil det være katastrofalt. Derfor må vi tenke nytt.</p> <p>Kommunen skal aktivt legge de konkrete forholdene til rette for overgang til fornybar energi, også for privatpersoner.</p> <p>Oslo kommune må legge til rette for gjenbruk og ombruk i mye større grad enn i dag, både for enkeltpersoner og firmaer.</p> <p>Oslos samferdselsfremtid ligger i framtidretta løsninger som tar hensyn til fellesskapet. Vi må velge kollektivtrafikk fremfor privatbilisme, gående fremfor motorvei og syklende fremfor parkeringsplasser. Der hensynet til myke trafikanter kommer i konflikt med privatbiler, må gående og syklistene alltid prioriteres.</p> <p>Rødts mål er miljøbyen Oslo, en by hvor innbyggerne kan nyte ren luft og trygghet for seg og sine når man beveger seg i bybildet.</p>
--------------------	--	--

2. Arealbruks- og eiendomspolitikk

Parti	Akershus	Oslo
FrP	<p>Fremskrittspartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stanse fylkeskommunens innsigelser på nye arealplaner for næringsstomter. FrP vil la bedrifter få etablere seg der de selv finner det hensiktsmessig. • Ha mindre byråkrati, derav færre skjemaer og mindre rapportering. • Gå imot overordnede planer, som f.eks. samordnet plan for areal og transport i Akershus, dersom premissen for slike planer er å overstyre lokaldemokratiet og gi større makt til innsigelsesmyndighetene. • Avstå fra innsigelser overfor kommunene i arealsaker og kommuneplaner. <p>FrP vil jobbe for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ja-samfunn for vekst og utvikling –større tillit til utbyggere. 	<p>Oslo FrP ønsker en blandet utbygging, der boliger, butikker, kontorer, industri, serveringsbedrifter, skoler, barnehager, institusjoner for eldre og syke, trafikkanlegg, lager, logistikkbygg, kjøpesentre og annen næringsvirksomhet bygges i nærheten av hverandre.</p> <p>Åpne plasser, parker og grønne lunger, spesielt innenfor Ring 2, må i størst mulig utstrekning beholdes. Innenfor en slik ramme skal Oslo kommune praktisere plan- og bygningsloven liberalt.</p> <p>Oslo FrP vil tillate at det bygges høyere og tettere, spesielt i områder rundt kollektivknutepunkter.</p> <p>Oslo FrP mener at Aker sykehus igjen kan bli et utmerket lokalsykehus for Groruddalens befolkning, og et sted hvor en kan utvikle nye tjenestetilbud i forbindelse med innføringen av samhandlingsreformen.</p> <p>Oslo FrP er positiv til å bygge et nytt og moderne sykehus i tilknytning til Rikshospitalet til erstatning for Ullevål sykehus, hvis tomteområdet eigner seg for byutvikling.</p>
H	<p>Akershus har sammen med Oslo de siste årene opplevd en økning i befolkningsantallet som savner sidestykke i Norge. Hovedstadsregionen, definert som Akershus og Oslo, har i dag en befolkning på over 1,1 millioner. Frem til 2030 vil denne regionen øke sitt innbyggertall til 1,5 millioner, jevnt fordelt på begge fylkene.</p> <p>En slik vekst gir økt press på tilgjengelige arealer, både til boligbygging, næringsutvikling og infrastruktur. Det er viktig at boligbygging og næringsutvikling sees i sammenheng med mulighetene for effektiv kollektivtrafikk. Staten har sørget for at det foregår et plansamarbeid mellom staten, Akershus fylkeskommune, kommunene i Akershus og Oslo kommune. Det er en krevende prosess å gjennomføre et forpliktende planarbeid med så mange aktører. Akershus Høyre støtter kommunenes og fylkeskommunens krav om at staten må avklare sin holdning til bruk av innsigelse når kravet om knutepunktutvikling kommer i konflikt med kravet om jordvern, markagrensen eller kravet om kulturminnevern.</p> <p>Befolkningsveksten vil også medføre økt press på veier, areal og kollektivtrafikk. Dagens infrastruktur, enten det er veier, trikk, t-bane eller jernbane, er allerede utdatert og står overfor en kapasitetsbelastning som de</p>	<p>Oslo er en by som vokser i rekordfart. Veksten muliggjør en foredling av Oslos særpreg og gode bomiljøer, samt videreutvikling av byen og transformasjon av gamle industriområder til nye moderne og miljøvennlige boligområder. Nye utbygginger skal vektlegge å skape gode byrom og møteplasser med variasjon og kvalitet. Det må bygges mer urbant, høyt og tett der infrastrukturen tåler det og kollektivtilbudet er best. Utviklingsområder skal sikres ny grønnstruktur.</p> <p>Byutviklingen skal legge til rette for en mer miljøvennlig by, som er mer energieffektiv, og hvor behovet for bilbruk reduseres. Samtidig gir fortetting ved knutepunkt og stasjoner mulighet for attraktive byområder som integrerer boliger, arbeidsplasser og kultur, samt et grunnlag for handel og service. Oslo skal være en åpen og innovativ by med fremtidsrettede arkitektoniske løsninger som fornyer måten vi bor og lever på.</p> <p>Fortettingen skal først og fremst skje innenfra og utover langs banenettet. Oslo Høyre vil fortsette transformasjonen av tidligere nærings- og industriområder oppover i Groruddalen, fra det som allerede er påbegynt på blant annet Ensjø og Løren, i retning Ulven og Vollebakk. Det vil gi en tettere og mer urban bystruktur, og få en forsterket sammenheng mellom indre og ytre by.</p> <p>For å utvikle byen i en moderne og bærekraftig retning vil Oslo Høyre derfor:</p>

	<p>nåværende strukturene ikke vil klare å håndtere. Økt befolkning vil føre med seg økt trafikkmengde, noe som innebærer økte utslipp både av klimagasser og lokal forurensning.</p> <p>Akershus Høyre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for en mer samordnet arealforvaltning på tvers av kommunegrensene. • Legge til rette for en bedre areal- og transportplanlegging i vår region. • Avklare hvor tredje rullebane skal etableres, men avvente etablering frem til trafikkgrunnlaget gjør det nødvendig. • Sikre at nye utbyggingsprosjekter innen samferdsel tar behørig hensyn til støy og annen forurensning gjennom støyskjerming, trasévalg og andre tiltak. • Gi markedspris til grunneiere som må avstå eiendom eller får redusert råderett gjennom båndlegging. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fullføre Fjordbyvisjonen med nye kulturbygg og boliger. • Videreføre det regionale plansamarbeidet med Akershus. • Gi flere mulighet til å eie egen bolig. • Fortette og bygge i høyden i nærhet til kollektivknutepunkt. • Byutvikle og fortette området rundt Oslo S med flere høyhus. • Starte arbeidet med en ny disposisjonsplan for Sørkedalen. Sørkedalen skal kunne utvikles for å sikre en levende bygd, men innenfor sine naturgitte begrensninger. (<i>Dissens fra Øystein Sundelin, Anne Rygg, Eirik Lae Solberg, Stian Berger Røslund, Saida Begum, Tom Erlend Skaug: Alternativt punkt - Starte arbeidet med en mulighetsstudie for å bygge en miljøby i Sørkedalen.</i>) • Videreføre områdesatsinger i Groruddalen, på Tøyen og i Oslo sør etter en grundig evaluering i samarbeid med Staten. • Ta vare på de sammenhengende småhusområdene som Oslo ennå har. Småhusplanen gir viktige rammer for fortetting i fremtiden. • Gjennomføre trafikkanalyser i småhusområdene for å sikre trygg avvikling av gjennomfartstrafikk. • Gjennomføre flere transformasjonsprosjekter for byutvikling.
<p>V</p>	<p>Klima-, areal- og transportpolitikk henger tett sammen. Vi har store muligheter til å utvikle Akershus uten å komme i konflikt med viktige natur- og friluftverdier. Vårt viktigste verktøy for en styrt utvikling som ivaretar avveiningen mellom vekst og vern i Akershus, er samordnet areal- og transportplan. Dette er en felles areal- og transportplan for Oslo og Akershus. I denne regionale planen pekes det på hvilke steder som i tiårene som kommer skal ta den største veksten, og hvilke kollektivakser som vil ha prioritet.</p> <p>Den største befolkningsveksten skal komme i kollektivknutepunktene. Flere av byene og tettstedene i Akershus vil i tiårene som kommer, utvikle mer urbane kvaliteter enn det de har i dag. Det er behov for en sterk satsing på by- og tettstedsutvikling for å sikre god kvalitet i byveksten.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • All arealplanlegging må ha som mål å redusere reisebehovet for alle nullutslippskjøretøy, inkludert hydrogenkjøretøy. • Planlegge for attraktive bo- og arbeidsmarkeder i byer og tettsteder, som reduserer reisebehovet og sørger for at flest mulig kan gå og sykle til daglige gjøremål. 	<p>Oslo er i sterk vekst og stor endring. Det gir muligheter til å skape en enda bedre by gjennom god byutvikling. Konsentrert bebyggelse, korte avstander og god tilgang på kollektivtransport gir lavere utslipp og mindre energibruk. En by med små avstander, som er godt tilrettelagt for gående, syklist og kollektivtransport, er bra både for borgerne og for miljøet.</p> <p>Venstre vil fortette i deler av byen for å sikre tilstrekkelig areal til næring og boliger, samtidig som grønne lunger bevares. Oslo skal ha arkitektur av høy og bærekraftig kvalitet, både i utforming og materialbruk.</p> <p>Det må bygges nok boliger i Oslo for å møte befolkningsveksten. Alle områder må planlegges med en riktig balanse mellom boliger, arbeidsplasser, ulike tjenestetilbud og attraktive grøntområder. Planlegging må skje slik at befolkningsvekst ikke fører til økt forurensning. Når boligområder utvikles slik at det ikke er nødvendig å bruke bil for å klare seg i hverdagen, skaper vi en mer bærekraftig by.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha som mål at boligbyggingen i Oslo øker betydelig, slik at det fra 2017 ferdigstilles minst 4000 nye boliger årlig.

<ul style="list-style-type: none"> • Styrke fortettingen av boliger, næring og offentlige virksomheter i og rundt de store kollektivknutepunktene i fylket og tog- og T-banestasjoner i Bybåndet. • Sørge for at store arbeidsplasser som hovedregel lokaliseres tett på kollektivknutepunkter og med restriktive parkeringsnormer. • Ta vare på ikke-fornybare ressurser som matjord, kulturminner, naturmangfold, grønne lunger og friluftsområder. Utbygging skal som hovedregel foregå i allerede bebyggede områder og i andre områder der konfliktene med landbruk, kulturminner og miljøverdier er minst. • Kreve at matjord som bygges ned erstattes med ny matjord som kan produsere tilsvarende mengde mat som den jorden som ble bygd ned. • At dersom vekst skal gå foran vern av matjord og friluftsområder i prioriterte områder, skal potensialet for fortetting og transformasjon innenfor eksisterende byggesone være utnyttet. • Akseptere at noe matjord omdisponeres nærmest store kollektivknutepunkter, forutsatt at den får et sterkere vern i øvrige områder, og at Akershus allikevel kan ta sin del av den vedtatt økte matproduksjonen i Norge. Bevaring av matjord og andre vernehensyn må sees i sammenheng. • Etablere arealregnskap og arealbudsjettering for å få bedre oversikt over nedbygging og andre trusler mot ulike naturtyper og andre arealkategorier. • Skape flere levende steder med urbane kvaliteter, gode møteplasser og mangfold av boliger og næringsvirksomheter lokalt. • Satse mer på fortetting og transformering av allerede utbygde arealer rundt kollektivknutepunkter og stimulere til økt bruk av miljøvennlig oppvarming. • Knytte byer og tettsteder i Akershus nærmere sammen gjennom fremtidsrettede og miljøvennlige kollektivløsninger, i tillegg til å fortsette å forbedre samferdselstilbudet til og fra Oslo. • Arbeide for at samferdselstiltak som bidrar til god logistikk i pressområder prioriteres. • At Akershus skal være et fylke med mangfold av attraktive, levende og inkluderende byer og tettsteder. • Ikke bygge en tredje rullebane på Gardermoen. Akershus Venstre vil sikre miljøet ved planlegging og bygging av infrastruktur og samferdsel. Akershus er et fylke i vekst. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle nye, attraktive bydeler på områder som nå er preget av næringseiendom og industri. • Fortette ved knutepunkter med skinnegående transport. • Planlegge boligområder med sikte på redusert bilbehov, blant annet ved å legge private og offentlige dagligstjenester i nærheten. • Redusere antall parkeringsplasser som kreves i utbygginger i områder med god kollektivdekning. • Sørge for at store arbeidsplasser som hovedregel legges nær kollektivknutepunkter. • Planlegge flere områder av byen med en kvartalsstruktur og en tetthet tilsvarende kvartalsbebyggelsen på Frogner, Majorstuen, Grünerløkka og Torshov. • Ha en restriktiv holdning til bygging av høyhus, men tillate dem der de glir naturlig inn i bymiljøet, er del av en overordnet plan og ikke bryter med Oslos topografi. • Fremme by- og boligutvikling mellom Skøyen og Lysaker i forbindelse med bygging av Fornebubanen. Fjordbyen vil gi Oslo en god blanding av boliger, næring og kultur på det som før var utilgjengelige havneområder. Området gir nå helt nye muligheter. Venstre vil sikre at utviklingen holder god kvalitet og gir Oslos befolkning tilgang til fjorden. Venstre vil: <ul style="list-style-type: none"> • Ferdigstille nye Deichmanske hovedbibliotek og Munch-museet i Bjørvika. • Utvide Middelalderparken, sikre sammenhengen med Ruinparken og reetablere Oslo torg. • Bygge ut Filipstad med boliger, næringseiendommer, skole og et grøntområde som forbinder Skillebekk med fjorden, og skaper et sammenhengende turområde. • Ha en blandet utbygging med bolig og næring på Vippetangen som tar hensyn til kulturhistoriske verdier. • Fullføre stranden utenfor Operaen og etablere et sesong- og sjøbasert svømmebasseng i Bjørvika. • Legge til rette for bygging av et akvarium i Oslo. For å få tilstrekkelig boligbygging, er det nødvendig å gjøre det enklere å utvikle nye boliger. Venstre mener at gode, overordnede planer og tidlig, bred medvirkning kan bidra til raskere fremdrift og gode løsninger. Kommunen skal styre byutviklingen tydeligere, samtidig som prosjekter ikke må utsettes for unødvendige krav og en komplisert søknadsprosess. Spesielt i større prosjekter krever vekst med kvalitet god koordinering mellom det offentlige og private. Venstre vil: <ul style="list-style-type: none"> • Styrke den helhetlige planleggingen av byens utvikling gjennom kommunedelplaner, områdeanalyser og konseptvalgutredninger.
---	--

	<p>Mange velger å flytte til Akershus på grunn av et stort arbeidsmarked i Oslo. Akershus er derfor preget av at mange pendler til Oslo, både internt fra Akershus, men også fra utenforliggende fylker. Dette fører til et sterkt press på jernbane, vegnett og arealer. Manglende kapasitet på vei og jernbane, er en utfordring for næringslivet og arbeidsmarkedet. Venstre vil være positiv til etableringer som kan utnytte eksisterende infrastruktur med motstrømpendling. I tillegg vet vi at mye transport foregår i forbindelse med fritidsaktiviteter for store og små.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at gode, overordnede planer gir forutsigbarhet for utbygger. • Foreta strategiske tomtekjøp for å møte fremtidige behov for nye skoler, barnehager, sykehjem og annet kommunen trenger for å møte befolkningsveksten. • Opprette utbyggingsselskap for å koordinere offentlige og private interesser ved utvikling av strategisk viktige områder. • Stille krav om felles planlegging for utviklingsområder med flere grunneiere, og at kommunen tar initiativ til samarbeid der kommunen har grunneierinteresser. • Bruke ordningen med grunneierbidrag og videreutvikle den for å finansiere infrastruktur i en by som vokser. • Arbeide for at gode kollektivløsninger planlegges og ferdigstilles samtidig med større utbygginger, som for eksempel Gjersrud/Stensrud og Hovinbyen. • Stimulere utbyggere til å satse på god arkitektur og bærekraftige bygninger, ved for eksempel å tillate noe høyere utnyttelsesgrad i prosjekter av høy kvalitet. • La utbyggere konkurrere både på pris og prosjektkvalitet ved salg av kommunale utbyggingstomter. • Arbeide for at inntekter fra havnevirksomhet skal kunne brukes til realisering av større samferdsels- og byutviklingsprosjekter. • Redusere saksbehandlingstiden i Plan- og bygningsetaten. • Etablere en hurtigkø i byggesaksbehandlingen for mindre byggetiltak. • Ha tidlig og bred brukermedvirkning i planprosesser for å gi befolkningen reell mulighet til å påvirke byutviklingen, uten at det går på bekostning av fremdrift. • Sørge for at barns interesser blir hørt i store områdeutbygginger, blant annet gjennom bruk av barnetråkk. • Sørge for at det er mulig å ha all kommunikasjon med kommunen i byggesaker digitalt.
<p>Krf</p>	<p>Det må etableres et planleggingsperspektiv som tar høyde for framtidens utfordringer. Framtidig boligbygging i Oslo og Akershus må konsentreres rundt knutepunkter. Dette innebærer høyhus i Oslo og utbygging av områder rundt stasjoner i Akershus.</p> <p>Næringspolitikk må i stor grad inkludere handels- og servicenæring, turistnæring samt kunst- og kulturbasert næring.</p> <p>KrF ønsker aktiv næringspolitikk som gir langsiktige og forutsigbare rammebetingelser for næringslivet. KrF mener det er riktig å legge til rette for etablering av næringsklynger</p>	<p>Oslo KrFs løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barn og unges medbestemmelse skal sikres i alle planprosesser og byutviklingsprosjekter. • Barn og unges mulighet til å bevege seg fritt, leke utendørs og gå eller sykle til skolen, skal tillegges avgjørende vekt ved alle byutviklingsprosjekter. • Alle nye reguleringsplaner skal sikre nok arealer for lek, friluftsliv og idrett. • Fortsette utbyggingen av nærmiljøanlegg, ballbinger, kunstgressbaner og flerbrukshaller.

<p>for å utnytte de synergieffekter som disse kan gi.</p> <p>Arbeidsplassene i Akershus er i stor grad konsentrert rundt ulike sentra, noe som medfører mange og lange arbeidsreiser. Dette må vektlegges når lokalisering av nye etableringer skal godkjennes, slik at man reduserer behovet for arbeidspendling.</p> <p>KrF mener at landbruket har en stor betydning og viktig rolle i Akershus. Jorda er svært viktig for landets produksjon av mat. I vår landsdel har vi et klima, landskapstype og jordsmonn som er godt egnet for produksjon av mat. Her i Akershus finner vi ca 25 % av landets matkornareal og Akershus-bonden produserer ca 20 % av alt norsk matkorn.</p> <p>En av de store utfordringene i dag er å bevare jordbruksarealene. Befolkningsøkning krever areal til boligfelt, veier, skoler, industrifelt med mer. Noe av den beste jorda ligger mest sårbar til. KrF vil arbeide for å verne dyrket mark i fylket. Kulturlandskapet må ivaretas og dyrket mark må ikke gro igjen eller legges brakk.</p> <p>En sentral beliggenhet, god infrastruktur og gode vekstforhold gjør at skogbruket i vårt distrikt har stort potensial for å bidra til en mer klimavennlig energiproduksjon som leverandør av trevirke til biobrensel. Etter beregning har man funnet at i Akershus kan vi ta ut nok trevirke til å dekke energibehovet for oppvarming av 150 000 boliger.</p> <p>Økt bruk av biobrensel og utvikling av andre generasjons biodrivstoff, vil kunne bety mye for skogbruket og utnyttelse av massevirke og ryddings- og tynningsvirke, som vil kunne bedre lønnsomheten.</p> <p>Akershus KrF går inn for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å bygge nye videregående skoler i tilknytning til forskningsmiljøene i Lillestrøm, Ås og Fornebu • At det ikke skal bygges på matjord • Å styrke lokale eksisterende senter • Å initiere felles møteplasser mellom næringslivet, forskningsmiljøene og de videregående skolene for å videreutvikle positive synergieffekter. Målet er flere kunnskapsarbeidsplasser i Akershus. • Å utnytte i større grad forskningsmiljøene på Fornebu, Kjeller og Ås til forskningsbasert næringsutvikling • Å utnytte potensialet ved Gardermoen næringspark bedre, slik at fordelene med hovedflyplassen gir større ringvirkninger • Å legge til rette for vekst i næringsklyngene i regionen gjennom målrettet næringspolitisk satsing 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle barn i Oslo skal bo i gangavstand fra en lekeplass. Lekearealene skal være trygge og tilpasset ulike aldersgrupper. • Alle utbyggingsprosjekt må omfatte en konsekvensvurdering av effekten på bo- og oppvekstvilkår for barn og unge. • Legge vekt på næringslivets behov ved utarbeidelse av areal- og reguleringsplaner i byen, og sørge for at Oslo kan tilby relevante næringslokaler. <p>I årene som kommer må vi utvikle nye, attraktive byområder over hele byen og satse på konsentrert bebyggelse og korte avstander slik at folk kan ha nærhet til hverandre og bruke lite tid på arbeidsreiser. Vi må sikre gode byrom og møteplasser når nye boligområder utvikles. Bysentrum skal være levende, attraktivt og trygt.</p> <p>Oslo KrFs løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortette og bygge ut boliger og arbeidsplasser i nærheten av kollektivknutepunkt. • Bygge ut Gjersrud/Stensrud-området og sikre forlengelse av t-banen. • Tillate høyhus nær kollektivknutepunkt, når dette bidrar til attraktivt bomiljø. • Ha en aktiv politikk for å sikre at boligbyggingen i Oslo økes kraftig i årene som kommer. • Bevare de sammenhengende småhusområdene som Oslo har. • Legge til rette for at barnefamilier kan bli boende i sentrumsnære områder, blant annet ved å sikre gode lekearealer. • Utvikle lokale torg- og møteplasser. • Gjøre om gamle barneparker til parker i bydelene, gjerne drevet av velforeningene. • Etablere ny bydeler og boområder på nærings- og industriarealer. • Legge til rette for at det fortsatt kan drives handelsvirksomhet i sentrum, blant annet ved å sikre mulighet for parkering og varelevering. • Arbeide for gode togforbindelser inn til Oslo, slik at boligbyggingen kan spres. Særlig viktig er å legge til rette for transportforbindelse til Hønefoss/Sundvollen-området. • Sørge for at det finnes en variert boligmasse i alle deler av byen, med både større familieboliger og mindre enheter
---	--

	<p>Akershus fylke har Norges største flyplass. I lufttrafikken må en utvikling av hovedflyplassen på Gardermoen skje ut fra sikker og rasjonell flytransportavvikling, og hensynet til natur- og bomiljøet. Det må være en balansert utvikling av flyplassen. Akershus KrF går inn for å videreutvikle hovedflyplassen på Gardermoen innenfor eksisterende område.</p>	
<p>MDG</p>	<p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stimulere til bedre regionale samarbeid. • At fylket og kommunene samarbeider om arealplanleggingen med omkringliggende fylker og kommuner, for å skape et samlet utbyggingsmønster som minimerer transportbehovene. • Akseptere større grad av fortetting, særlig i sentrumsstrøk. Dette må likevel ikke gå på bekostning av dyrket mark. <p>Det må legges til rette for naturlige møtesteder for folk, og vi vil skape og støtte offentlig initierte byfornyelsesprosjekter. Dette inkluderer satsning på miljøvennlig bygging, jordvern, grønne tak, landbruk, vern av grøntområder og hagebruk i byområder. Det kan også skje i høyden, dvs. på balkonger, vegger og tak i tillegg til i hager, parker m.m.</p> <p>Byer og større tettsteder i Akershus bør ha kjerner som er frie for motorkjøretøyer. Dette vil redusere plager knyttet til støy og forurensning, og er viktig på grunn av klima og arealbruk.</p> <p>By- og tettstedsplanlegging må ta mer hensyn til mennesker, enten de er gående, syklende eller kollektivreisende. Arealplanlegging skal gjøres slik at behovet for bil minskes, og bygging av nye boliger og næringsområder må planlegges i forhold til eksisterende og planlagte knutepunkt for kollektivtrafikken. Det skal være enkelt å gå og sykle til og fra bostedet, og ved hjelp av et godt kollektivtilbud skal en kunne leve bra uten bil.</p> <p>Det bør ikke bygges nye bilbaserte kjøpesentre eller offentlige tilbud. Disse må plasseres i sentrumsstrøk eller ved kollektivknutepunkt, så publikum blir uavhengig av daglig bilbruk.</p> <p>Vi må stille høye krav når boliger bygges. Energiforbruket skal være minimalt, byggematerialer skal gjenbrukes så langt det er mulig og tilpasses strenge krav til helse og miljø. Nye bygg skal ha lavt energiforbruk (passivhus), og helst produsere overskuddsenergi (aktivhus). Fjernvarmeanlegg med høy andel fornybar varmeenergi og spillvarme fra industri kan utbygges i tettbygde områder.</p>	<p>Oslo vokser, det bygges mange nye bygninger og vi blir flere innbyggere. Noe av veksten kommer i nye byområder langs vannet og i utkanten av sentrum, men Oslo er også en by der det er rom for fortetting andre steder. Fortetting kan og må skje på innbyggernes premisser, både med tanke på estetikk, grøntarealer, møteplasser og så videre. Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skape kompakte lokalsenter i eksisterende og nye byområder med en blanding av boliger, arbeidsplasser og tilbud i tilknytning til kollektivknutepunkter • Etablere en kommunal arkitekturpolitikk med tydelige mål for klima, estetikk og livskvalitet • Gjennomgå reglene for kunst, bymøbler, arkitektur og bruk av grønne elementer i gater og plasser med mål om å sørge for at den kompakte byen er et oppløftende og godt sted å leve, også visuelt. • Legge til rette for småskala næring og urbant jordbruk som en del av byutviklingspolitikken. • Utforme et forpliktende interkommunalt plansamarbeid. • Jobbe for at private utbyggere i større grad bidrar til byens grøntstruktur når tomter bygges ut. Dette kan blant annet gjøres ved at kommunen stiller krav om en viss kvalitet av grønt og pålegger utbyggere å bruke blågrønn faktorerktøyet utarbeidet av Framtidens Byer. <p>Vi vil legge til rette for mer fortetting rundt kollektivknutepunktene for å forsterke overgangen til en by uten fossil privatbilisme. Vi vil også legge til rette for at stedene som fortettes får en god blanding av ulike funksjoner slik at vi ikke lager nye drabantbyer, men kompakte lokalsamfunn der man kan både bo og jobbe. Slik vil vi ikke bare redusere den totale pendlingen, men og lette til rette for gode liv.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne mener man bør fokusere på å skape kompakte og levende byområder der livskvalitet står i fokus. Vi vil jobbe for en helhetlig fortettingsstrategi som tar hensyn til natur- og kulturverdier. Vi er for høyhus av høy arkitektonisk kvalitet, som samspiller positivt med byrommene rundt, og som forbedrer bymiljø og bidrar til byens biologiske mangfold.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortette i indre by.

	<p>En stor andel boliger i fylket er spredte eneboliger, ofte i stor avstand fra trafikknute-punkter og sentrumsområder. Dette beslag-legger store arealer, gir høy bilbruk med støy og forurensning. For å unngå mer av dette bør rekkehus og leilighetskomplekser i størst mulig grad være regelen ved nybygg. Vi må bygge tett og høyt i byer/tettsteder, og hvert enkelt bygg og kvartal må ha kvaliteter som sikrer gode bomiljøer, uterom og felles-arealer. Det bør vurderes å settes av areal til butikker eller annen næring i grunnetasjer i boligblokker for å legge til rette for arbeidsplasser.</p> <p>Utvikling av arbeidsplasser, bosetting og transport i Oslo og Akershus henger tett sammen. På tross av at Miljøverndepartementet har pålagt Oslo og Akershus å samarbeide om planlegging, er samordningen fortsatt dårlig. Det bør derfor utvikles forpliktende regionsamarbeid kombinert med at det utredes hvorvidt større deler av nasjonal infrastruktur innen samferdsel (hovedveier, jernbane, kollektivtraseer, sykkelveier), helsevesen (sykehusdekning, akuttmedisinsk tilbud), høyere utdanning, energiforsyning og telekommunikasjon løftes opp på nasjonalt plan.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At by- og tettstedsutvikling skal planlegges for redusert behov for privatbil, fortrinnsvis med garasjeanlegg under eller utenfor bomiljøet. • Etablere bilfrie soner i byers og tettsteders sentrum, med bedre fremkommelighet for fotgjengere, syklistene og kollektivtrafikk. • Offentlige institusjoner skal plasseres nærmest mulig by eller sentrumsområder for å minimalisere bilbehovet. Universell utforming i det offentlige byrom. <p>De Grønne ønsker å opprettholde en desentralisert sykehusstruktur. Vi vil ha akuttfunksjoner, som legevaktjeneste, geografisk spredt, slik at det blir kort transport i tilfeller hvor tidsfaktoren er avgjørende.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle nye kompakte byområder • Fjerne privatbiler og parkeringsplasser og skape grønne byområder • Senke kravet til antall parkeringsplasser i parkeringsnormen for nye byggeprosjekter, samt pålegge at et minimum antall plasser forbeholdes el-biler og bildelingsordninger • Ruste opp bunnen av Groruddalen med moderne miljøvennlig boligbebyggelse. • Fortette rundt kollektivknutepunktene • Støtte ordninger for resirkulering og gjenbruk av byggematerialer • Jobbe for å flytte Oslo fengsel ut av sentrum og legge til rette for variert etterbruk av byggene til kulturelle og sosiale formål. <p>Oslo er et lappeteppes av små strøk og nabolag. Dette mangfoldet er et godt utgangspunkt for å skape en by som har plass til alle. Da er det også viktig at det lages gode offentlige plasser og gater. Vi vil ha trivelige lokale handlegater, ikke avsidesliggende kjøpesentre som gir mer unødvendig biltrafikk.</p> <p>Oslo har opplevd en voldsom satsning langs sjøfronten det siste tiåret. MDG ønsker at byens sjøfront forankres innover mot andre deler av sentrum. Kirkegata kan bli akse som knytter sentrumsdelene sammen på en ny måte. Med en nord-syd akse vil byens nye vitale områder langs Akerselva og Grünerløkka kunne kobles opp mot en satsning på Vippetangen. I forgreningene til denne akse vil det kunne etableres boliger og menneskelige rom også for barnefamilier. Med et slikt grep vil man få i gang en nødvendig opptur for viktige deler av Kvadraturen.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Få utarbeidet en mulighetsstudie mellom eiendomsbesitterene, næringsliv og kommunen for hvordan man kan legge opp til en sammenhengende profil for denne akse. Oslos kulturaktører må trekkes med i arbeidet. • Se satsningen på Vippetangen i sammenheng med nord-syd akse når man skal bestemme seg for hvem og hva som skal etableres i området. • Trekke inn den beste kompetansen på grøntstrukturplanlegging når gateløpet skal utformes for gående og nødvendig varetjeneste. • Ha som ambisjon at denne akse skal bli det beste gateløpet for barn å bevege seg i Oslo sentrum. • Legge til rette for at sidegater kan bli attraktive for boligbygging og transformasjon til bolig for barnefamilier. Dette vil være særlig viktig i forhold til Kvadraturen.
Sp	<p>Akershus Senterparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fjerne dagens begrensning på høyhus. 	<p>Vi vil føre en næringspolitikk for flere små og mellomstore bedrifter over hele byen. Vi sier et</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • At eksisterende tettsteder skal fortettes innenfor dagens byggegrense. • Vurdere nye tettsteder på areal som ikke kommer i konflikt med matjord, og der det kan legges til rette for god kollektivtransport. • Gjøre fylkeskommunen til en sterkere aktør i samordning av areal og transport. • Åpne for å justere markagrensa, der det er nødvendig for å verne matjord og kulturlandskap. • Stimulere til økt etablering av arbeidsplasser utenfor Oslo. 	<p>klart nei til å slå sammen sykehusene i Oslo til et nytt gigantsykehus</p>
<p>Ap</p>	<p>Arbeiderpartiet vil ivareta steds mangfoldet i Akershus. Det er viktig at eksisterende tettsteder får utvikle seg til gode steder å bo og arbeide i. I årene fremover vil det være viktig å utvikle Lillestrøm, Jessheim, Ski, Ås, Asker og Sandvika til regionale byer med et sterkt og godt kunnskapsbasert næringsliv. Arbeiderpartiet vil legge til rette for et mangfoldig og nyskapende næringsliv i disse områdene.</p> <p>Vi vil sikre at hovedflyplassen på Gardermoen skal kunne utvikles. Flyplassen skal være ledende i Europa på miljø, være best på sikkerhet og service og være en positiv bidragsyter til regional utvikling.</p> <p>Utbygging av bosteder, arbeidsplasser, skoler og næringsliv må skje i nærheten av kollektivknutepunkter. Det er best for miljøet og innbyggerne. Vi vil tilrettelegge for at innbyggerne i større grad skal kunne gå, sykle eller bruke kollektivtransport til og fra daglige gjøremål.</p> <p>Akershus fylke er et av landets viktigste matkamre. Fylket har landets største landbruksareal. Derfor vil Arbeiderpartiet arbeide for at fylkestinget lager en strategi for hvordan erstatningsjord og urbant landbruk kan tas i bruk der jord til matproduksjon uansett må bygges ned.</p> <p>Akershus Arbeiderparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide en strategi for erstatningsjord der jord til matproduksjon må bygges ned. • At videre utbygging i fylket skjer i eksisterende byer og tettsteder framfor at landbruksområder, natur- og kulturlandskap bygges ned. • At nye næringsområder lokaliseres i tilknytning til kollektivknutepunkt. • Utvikle Gardermoen som hovedflyplass. <p>Akershus ligger blant fylkene med lavest antall idrettsanlegg per innbygger. Særlig er det stort behov for flerbrukshaller og svømmeanlegg. Arbeiderpartiet vil arbeide for at</p>	<p>Arbeiderpartiet mener det er nødvendig å ta en mer aktiv rolle i styringen av byutviklingen og ikke la dette være opp til markedet alene. Som planmyndighet må kommunen ta hovedansvaret for en god areal- og samfunnsplanlegging. Det betyr at kommunen må legge bedre til rette for en helhetlig utvikling som setter miljøet og klimaet først og som utvikler nærmiljøer hvor skoler, barnehager, idrettsanlegg, kollektivløsninger og annen infrastruktur er på plass. Vi ønsker samtidig private utbygges initiativ velkommen. En balansert utvikling, med plass til at folk både kan bo, arbeide og bruke nye områder, er helt nødvendig dersom Oslo skal kunne vokse seg bedre, ikke bare større.</p> <p>Byvekst og fortetting av bebyggelsen skal ikke skje på bekostning av viktige bymessige kvaliteter som grønne områder, kulturminner og lokalt særpreg i bydelene.</p> <p>Det er nødvendig å se hovedstadsområdet i sammenheng når det gjelder utbygging og utvikling. Kommunegrensene samsvarer dårlig med et felles regionalt arbeids- og transportområde, og utbyggingsplaner for nye bolig- og byområder må derfor utvikles i samarbeid med kommunene i Akershus. Samtidig er det viktig at slike nye bolig- og byområder ikke etableres på bekostning av dyrket mark. Barn og unges oppvekstmiljø skal tillegges stor vekt ved utbygging av byen.</p> <p>Vi vil gå fra bilbasert byutvikling til en byutvikling som prioriterer gående, syklende og kollektivtrafikk. Det skal være lett å leve uten bil i byen i alle livsfaser.</p> <p>Vi vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planlegge utviklingen av nye større boligområder slik at skoler, barnehager, idrettsanlegg, kollektivløsninger og annen infrastruktur er på plass samtidig som folk flytter inn. • Fornye drabantbysentrene, med et variert tilbud av næringsliv, boliger og aktivitetstilbud i samarbeid med eierne. • Sikre bykvalitet gjennom tilgang til grøntområder, kollektivtransport, gode offentlige rom

	<p>innbyggerne i Akershus får et bedre tilbud når det gjelder idrettsanlegg.</p>	<p>og beskyttelse av bygningsmessig kvalitet og lokal identitet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjøre boliger, bygninger, anlegg og uteområder mer tilgjengelige ved universell utforming. • Sørge for at befolkningen har reell innflytelse i byutviklingssaker gjennom økt bruk av elektroniske kartløsninger og plansmier. • Legge til rette for tilstrekkelig antall gravplasser og minnelunder for alle livssyn og religioner.
<p>SV</p>	<p>Arealutviklingen skal være bærekraftig. Akershus hører til landets tettest befolkede områder. Befolkninga kan øke med 30 prosent fram til 2030. Dette er ikke bærekraftig. Presset på arealene er stort. Kortsiktige utbyggingshensyn truer livsgrunnlaget vårt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helhetlig og samordnet bruk av areal. • Et forpliktende regelverk som sikrer vern av dyrka mark, friluftsområder, naturmangfold, kulturminner og allemannsretten. • Lokalisering av befolkningsveksten til områder med godt kollektivtilbud • Bedre utnytting av potensialet for fortetting. <p>Arealplanlegging og tilrettelegging av bo- og oppvekstsvilkår er viktig for å utvikle og bevare god helse. Fylkeskommunen har ansvaret for å samordne planer som er viktige for folkehelsa i kommunene.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nærmiljøanlegg for folk i alle aldre, som for eksempel turstier, lysløyper, ballbinger, skateparker og lekeplasser, ved alle større boområder. • Idrettsanlegg, fotballbaner, skileikanlegg og svømmehaller ved alle skoler. • Redusere helseskadelig støy ved å sikre at boområder skal være klart adskilte fra næringsområder og trafikkerte veier. • Universell utforming før 2025. <p>Follo, Romerike og Vestregionen skal ha et godt, framtidsetta og variert arbeidsmarked. Det er et mål å utjevne sosiale forskjeller. Et variert næringsliv innen hver av fylkets regioner er avgjørende for å lykkes. Med lokale arbeidsplasser utnytter vi motstrøms- trafikken i kollektivnettet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiv bruk av planer for et mer bærekraftig og godt lokalisert næringsliv. • Offentlige arbeidsplasser legges til knutepunkter i Akershus. • Legge til rette for flere kunnskapsbaserte arbeidsplasser, spesielt i tilknytning til Oslo lufthavn, og slik bidra til et mer variert arbeidsmarked i denne regionen. 	<p>Oslo har et stort ansvar for å kutte i utslipp for å nå nasjonale og internasjonale klimamål, samt sikre innbyggerne ren luft og redusere støybelastningen. I dag har vi et byråd som ikke tar dette ansvaret inn over seg. Biltrafikk prioriteres på bekostning av kollektivtrafikk, og den raske befolkningsveksten fører til at byens grønne lunger og biologiske mangfold er under press.</p> <p>SV vil prioritere tiltak som raskt fører til et bilfritt sentrum og et sammenhengende sykkelveinett. Hensynet til funksjonshemmede og nødvendig varelevering må imidlertid ivaretas. Skinnegående transport skal alltid prioriteres fremfor biler.</p> <p>SV mener at veksten i boligbygging aldri skal gå på bekostning av grøntarealer, nærmiljø eller biologisk mangfold. En tett og godt planlagt byutvikling gjør det enklere å tilrettelegge for et miljøvennlig samferdselstilbud, og kan være med på å bevare parker og Osломarka.</p> <p>Byutviklingen i Oslo styres i altfor stor grad av kapitalinteresser. Byrommet preges av at store næringsaktører får legge premissene.</p> <p>SV vil legge til rette for en god og variert næringsutvikling for å sikre byens befolkning arbeidsplasser og trygg tilgang på varer og tjenester som Oslo trenger.</p> <p>Nye boområder må få rom for næringsliv med gode tilbud til innbyggerne. Ved å sikre bredden i næringslivet plass i alle planer og vedtak om byutvikling, ønsker SV å gi innbyggere på tvers av byen gode nærmiljø i samarbeid med lokal- samfunnet og kommersielle aktører.</p> <p>Det er viktig å sørge for seriøse næringsaktører. SV vil derfor at kommunen skal slå hardt ned på kriminelle og andre som ikke følger reglene i arbeidslivet. Anstendige bedrifter og foretak er avhengig av en kommune som ikke aksepterer juks.</p> <p>Fordi gode offentlige tilbud er god næringspolitikk, ønsker SV at kommunen bør eie mer næringsseiendom for deretter å sikre variert næringsutvikling gjennom utleiepolitikken.</p> <p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gi gründere mulighet til å låne kommunale kontorlokaler i oppstartsfasen.

		<ul style="list-style-type: none"> • Sikre offentlig styring og drift av viktig infrastruktur, deriblant Oslo Havn og andre kommunale foretak. • Opprette et kommunalt tomteselskap, med oppdrag å kjøpe tomter og legge til rette for boligbygging der det trengs, og ikke bare der kommersielle aktører ønsker å bygge. • Opprette det kommunale foretaket Oslohus som byggherre på tomter der kommersielle aktører ikke er villige til å bygge til en akseptabel pris. • At det bygges flere boliger rundt knutepunkter for kollektivtransport. • At kommunale tomter som er solgt til boligbygger, faller tilbake til kommunen om ikke byggingen er i gang innen rimelig tid. • Sikre framdrift for bygging av ny hovedbrannstasjon
Rødt		<p>Rødt mener at det trengs en nasjonal politikk som fremmer bosetting og sysselsetting i hele landet og som hindrer massiv sentralisering i hovedstadsregionen. Likevel må Oslo planlegge for økt folketall. Dette må skje på en miljøvennlig, menneskevennlig og bærekraftig måte, der vi henter de beste elementene fra «den tette byen» og drabantbyene. Om vi lar markedet få bestemme utviklingen av byen vår får vi et større press på parker og grøntareal, økt biltrafikk, ytterligere press på boligprisene og utbygging innen markagrensa.</p> <p>Rødt er mot privat områdeutbygging av den typen vi ser blant annet på Tjuvholmen, der et privat selskap som har ansvar for fellesarealene og fellesfunksjoner (vei, vann, kloakk, skole, barnehager osv.). Det må være fellesskapet ved kommunen som bygger ut, finansierer og eier dette, ikke utbyggingsselskapene.</p> <p>Gjennom en lang periode med Høyre-styre i Oslo har byplankontoret (Plan- og bygningsetaten) blitt vingeklippa, slik at etaten stort sett bare kan forholde seg til og justere private planforslag. Rødt mener at kommunen må gjeninnta sin posisjon som motoren i planlegginga av byen.</p> <p>Oslo kommune og nabokommunene må sammen utarbeide bindende regionale areal- og transportplaner (fylkesdelplaner), som ser kollektivtransporten i sammenheng med lokalisering av boliger, tjenester og arbeidsplasser. Samordning berører og forutsetter tiltak i hele Oslo-regionen.</p> <p>Oslo kommune må jobbe for en tettere integrering med nabokommunene. Byen vokser, også utenfor kommunens grenser. Dette krever tettere samarbeid om kollektivtransport og lokalisering av boliger, tjenester og arbeidsplasser.</p> <p>Enkeltprosjekter må ses i en større byplansammenheng og i sammenheng med øvrige planer for området. Det må lages områdeplaner som ser</p>

	<p>enkelttomtene i sammenheng, og der det er flere tomteeiere, må disse pålegges samarbeid om fellesarealer.</p> <p>Rødt går mot etablering av nye bilbaserte kjøpesentre. Reguleringsvedtak, trafikkregulering og parkeringsbestemmelser må brukes for å forhindre etablering av nye og utvidelse av eksisterende bilbaserte kjøpesentre.</p> <p>Den offentlige bygningskontrollen må gjenopprettes og styrkes. Det har vist seg gang på gang at byggherrers og entreprenørers egenkontroll ikke er holdbar.</p> <p>Rødt mener at fremtiden til byen vår er for viktig til at vi lar markedet få bestemme. Derfor vil vi ta tilbake den demokratiske retten innbyggerne har til å planlegge egen by.</p> <p>Det skal lages lokalsamfunnsplaner i samarbeid med lokalbefolkning, lokale interesseorganisasjoner og næringsdrivende. I forbindelse med større byggeprosjekter må det tas initiativ til plansmier («charetter»). Her skal regulering og utvikling planlegges i felleskap med alle berørte parter.</p> <p>Det må gis lengre tidsfrister ved nabovarsling i byggesaker og alle naboer som er reelle beboere må varsles, ikke bare de juridiske eierne (som ofte ikke bor der).</p> <p>T-banen er det viktigste elementet i Oslos kollektivtransport. Fordi kapasiteten på de østlige linjene i dag er sprengt, mens det er til dels god plass i vest, bør vi derfor i første omgang se etter utvidelsesmuligheter vestover. Fortrinnsvis ved gradvis å utvide den bymessige bebyggelsen av typen vi finner på Frogner og Grünerløkka.</p> <p>Dagens småhusplan, som verner rundt 29 000 villaeiendommer, er til hinder for utbygging og bør revideres.</p> <p>Det må generelt være klare og strenge rekkefølgebestemmelser i planene, som sikrer at det etableres nærmiljøtilbud (skoler, barnehager, nærbutikker, idrettsanlegg osv.) samtidig som folk flytter inn.</p> <p>Det bør ikke bygges nye boligområder eller foretas vesentlige utvidelser i allerede utbygde områder uten at et effektivt kollektivnett er på plass fra dag én.</p> <p>Utbygging av nye områder, som Gjersrud/Stensrud heilt sør i Oslo, må forutsette at det samtidig etableres et mangfold av arbeidsplasser i området.</p> <p>I Oslos sentrale områder foregår det en storstilt transformasjon, der et mangfoldig næringsliv omdannes til kontorer og til boliger som er dårlig tilpassa barnefamilier. Dette skaper unødig transport. Byrådet har nå planer om slik omdanning også i ytre by. Rødt er skeptisk til denne politikken.</p>
--	--

		<p>Utviklinga av nye områder må være bærekraftig. Boligområder, arbeidsplasser og service bør ligge langs akser for kollektivtransport og et sammenhengende gang- og sykkelveinett. Energiforsyning og avfallshåndtering må være miljøvennlig. Nærhet og trafikksikker tilgang til dagligvarebutikker, barnehage og skole, fritidsmuligheter, eldreomsorg og kollektivtrafikk begrenser behovet for bil.</p> <p>Vi trenger byplanlegging som sikrer hensiktsmessige arealer til industri og næring. Kommunen må også bygge nødvendig infrastruktur som gjør det mulig med moderne og bærekraftig industriproduksjon.</p> <p>Vi vil beholde for eksempel småindustri og transportbedrifter i bunnen av Groruddalen (som på Breivoll og Kjelsrud).</p> <p>Det offentlige rom blir stadig mer kommersialisert og privatisert. Dette vil Rødt motvirke.</p> <p>Mengden reklame i det offentlige rom må reduseres kraftig og avgiftsbelegges. Annonsetårnene må fjernes, og kommunen skal ikke tillate at det settes av hele vegger til reklame.</p> <p>Det må opprettes flere offentlige plakattavler i alle bydeler.</p> <p>Leskur, benker og offentlige toaletter må bygges, rustes opp og vedlikeholdes i kommunal regi.</p> <p>Offentlige servicefunksjoner og -tilbud må legges utenom private kjøpesentre.</p>
--	--	--

3. Utbygging versus bevaring

Parti	Akershus	Oslo
FrP	<p>Fremskrittspartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anerkjenne kulturminner som viktig. Mange av disse representerer en viktig kulturarv vi skal verne om. Samtidig mener Frp at mange kulturminner, pålagte hensynssoener, manglende økonomisk støtte til private, unødvendige hindringer og kostnader for utbygger til tider er sterkt overdrevent og et stort problem. Mange av fredningsobjektene råtner på rot, noe som umulig kan gavne samfunnet. • Utgravninger må dekkes av det offentlige, der riksantikvaren anser utgraving som nødvendig. • Verne skånsomt, slik at grunneierne beholder full råderett over sine eiendommer. 	<p>FrP er et «JA-parti» som vil innvilge søknader fra private om å utvikle egen eiendommer. Det kommunale arealplanarbeidet må imidlertid ha som målsetning å oppnå en balansert bolig- og næringsutvikling i et tempo som er tilpasset folks behov og kommunens bæreevne.</p> <p>FrP vil at eier i størst mulig grad selv kan velge hvilken type virksomhet som skal drives i sine lokaler og på egen eiendom. Reguleringsforslag som gjelder forslagsstillers egen eiendom skal som hovedregel innvilges. Det samme gjelder byggeommeldinger, rivesøknader og bruksendrings-søknader i de tilfeller søknadene er innenfor de generelle planer som er lagt for området eller bydelen.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gi forutsigbare rammer for byens utforming • Praktisere plan- og bygningsloven meget liberalt. • Lete etter grunner til å si «ja» fremfor grunner til å si «nei». • Sikre tilstrekkelig arealer for nødvendig kommunal infrastruktur. • Bevare parker, åpne plasser og grønne lunger • Åpne for at det bygges mer i høyden <p>Oslo FrP holder den private eiendomsretten svært høyt og vil i utgangspunktet være kritisk til at kommunen skal diktere bruk av eiendom den ikke selv eier og til kommunens bruk av ekspropriasjon.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At eier skal ha størst mulig råderett over egen eiendom • I minst mulig grad bruke ekspropriasjon • At det betales full markedspris ved nødvendig ekspropriasjon • Unngå omregulering før ekspropriasjon i den hensikt å redusere eiendommens verdi • La borettslagene selv bestemme hvor mange boliger (andeler) kommunen kan kjøpe • Ikke tolerere okkupasjon av eiendom. • At Plan- og bygningsetaten skal være en service-etat som er opptatt av utvikling og fornyelse av byen vår. Erfaringene tilsier imidlertid at etaten har blitt en flaskehals og motstander for en helt nødvendig fornying og utvikling av Oslo. • At det innføres timeregistrering for all saksbehandling for å dokumentere selvkost • At kommunen betaler for sine egne oppdrag til etaten på lik linje med folk flest • Avvikle rammefinansieringen slik at etaten blir selvfinansierende gjennom saksgebyrer • At Byantikvaren blir en del av etaten for å hindre unødig byråkrati og treg saksbehandling

		<ul style="list-style-type: none"> • At tidsfristene som settes for saksbehandlingen skal være reelle og overholdes • Avvikle gul liste. <ul style="list-style-type: none"> Det er ikke ønskelig å konservere eller totalfredede enkeltområder i byen. Boliger eller næringslokaler må ikke omgjøres til museer, men kunne rehabiliteres og holdes naturlig ved like. Grønne arealer må bevares for at befolkningen skal få et godt bomiljø. I Oslo finnes mange tusen bygninger av antikvarisk og bevaringsverdig karakter. Oslo FrP vil bidra til å beholde de viktigste av disse, men kommunale og statlige krav om bevaring og fredning av private eiendommer må innebære at kommunen tar det økonomiske ansvaret for fordyrende vedlikehold. Byantikvarens fredning, bevaring eller trussel om dette, kan føre til forfall og manglende vedlikehold. Bevaring bør derfor forbeholdes eiendommer som både kan la seg bevare, gis en fornuftig bruk og sikres et forsvarlig vedlikehold. Oslo FrP vil: <ul style="list-style-type: none"> • Legge Byantikvaren inn som en avdeling i Plan- og bygningsetaten • Gi stat og kommune det økonomiske ansvaret når bevaringsvedtak fattes • Sørge for rask og rasjonell behandling av bevaringsforslag • La spørsmålet om bevaring være knyttet til en fornuftig fremtidig bruk • Ikke benytte trussel om bevaring i forbindelse med en allerede innsendt byggesak • Endre fortidsminneloven slik at Byantikvarens bevarings- og fredningsvedtak av hele bygninger skal endelig stadfestes av bystyret.
H		
V	<p>Akershus opplever en sterk befolkningsvekst. Folketallet i Oslo og Akershus kan øke med 30 prosent i løpet av de neste 20 årene. Økt befolkningsvekst, gir økt press på arealer og transportløsninger i hele fylket. Når veksten er stor, er avveiningen mellom vekst og vern avgjørende. Det er derfor viktig at veksten styres, slik at vi selv med flere innbyggere som i fremtiden skal bo i gode byer og tettsteder, kan sykle og reise kollektivt til jobb, skole og daglige gjøremål. En styrt vekst vil også være avgjørende for at ikke-fornybare ressurser som matjord, kulturminner, naturmangfold, grønne lunger og friluftsområder blir ivaretatt.</p> <p>Venstre vil ha både vekst og utvikling, men den skal være villet og styrt. Venstre vil bruke de mulighetene vekst gir, til å forme utviklingen til vårt felles beste.</p>	<p>Vern av gamle bygninger og andre kulturminner er viktig for å bevare byens identitet, og gir gode opplevelser til både lokalbefolkning og tilreisende. Levende kulturminner er også kilde til kunnskap om lokal ressursutnyttelse og levesett. I dag forfaller kulturhistoriske kvaliteter på grunn av spekulasjon, men også fordi bygningsvernets generelle innretning kan skape dårlig forutsigbarhet. Langsiktig god bruk og forvaltning av eksisterende bygningsmasse minsker dessuten forbruk og miljøbelastning. Kulturminner vernes best gjennom bruk og verdibevarende vedlikehold.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioritere strengere hvilke bygningskvaliteter som er verneverdige. • Gjøre det tydelig og tilgjengelig i kommunale databaser hvilke prioriterte kulturminneverdier den enkelte eiendom representerer.

	<p>God samfunnsplanlegging er en forutsetning for å få ned klimautslippene, skape gode bymiljøer og ikke minst, foreta gode og forutsigbare avveininger mellom vekst og vern. Når veksten er stor og presset på arealene øker, må vi være ekstra bevisst på hva vi ønsker å bevare. Kunnskap om natur og naturverdier, er en forutsetning for å ha forvalteransvar.</p> <p>Venstre vil styre etter føre var-prinsippet. Vernehensyn må komme først, som en forutsetning i planleggingen. Fylkeskommunens kompetanse må styrkes og alle kultur- og naturverdier må kartfestes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gjøre det enklere for det enkelte borettslag eller sameie å få informasjon om hvilke kvaliteter som er bevaringsverdige i deres eiendom. • Sikre verdibevarende bruk, rehabilitering og utvikling av verneverdige bygninger og anlegg i retningslinjer for byggesaksbehandlingen. • Premiere utvikling som fremmer bærekraftige kvaliteter og universell utforming i bygg med kulturhistoriske verdier. • Utarbeide bydelsvise kulturminneplaner i samarbeid mellom lokalbefolkningen, bydelen, Byantikvaren og Plan- og bygningsetaten.
Krf	<p>Norge er av de landene i verden med minst dyrket areal per innbygger. KrF går inn for et strengt jordvern for å sikre fremtidige generasjoner sjansen til nasjonal matforsyning. Matvareproduksjonen i Norge skal baseres på en miljø- og ressursvennlig utnyttelse av lokale ressurser.</p>	
MDG	<p>Å ta vare på kulturminner og eldre tradisjoner er viktig for å forstå hvor vi kommer fra og for vår identitet, nettopp fordi dagens og morgendagens samfunn utvikler seg så raskt. I takt med samfunnet og verden omkring oss, som er i stadig endring, påvirkes naturligvis også våre kulturuttrykk. Fortiden og fremtiden kan gå hånd i hånd. Fokus kan være på utvikling og nyskaping, uten at det gjør at vi skal glemme fortiden og våre ulike røtter. Akershus er rikt på kulturminner fra industrialiseringen av Norge og fra jordbrukets historie. MDG vil ta et større ansvar i å løfte denne historien fram for kommende generasjoner. Mange steder er også naturhistorien i ferd med å forsvinne. Vi vil sikre at kommunene også tar vare på denne delen av vår arv.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil ta vare på og verne våre viktigste kulturminner. Dette inkluderer våre industrielle kulturminner i Akershus og kulturminner knyttet til Oslo-jorden og vassdragene. I Akershus har vi også viktige kulturminner knyttet til energiproduksjonen.</p> <p>Det er et mål i seg selv å bevare mest mulig uberørt natur til framtidige generasjoner. Vi har som mål å minske vårt økologiske fotavtrykk, slik at det kommer på et nivå som ikke overskrider det jorden kan regenerere hvert år.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne i Akershus vil at markagrensen fastholdes i markakommunene, og at den defineres klarere i de</p>	<p>Kulturminnevern er en viktig del av Oslos kulturpolitikk. Dette vil bli spesielt viktig etter hvert som byen fortettes.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablere støtteordninger for vernede og fredede bygninger og den gamle trehusbebyggelsen i Oslos randsone. • Legge til rette for at verneverdige og fredede bygninger kan tas i bruk på en fornuftig og ikke-ødeleggende måte. • Øke tilskuddet til Byantikvaren for registrering av nyere tids kulturminner. • Ta vare på historiske lokaliteter, helleristninger, gravminner og andre fornminner. • Bevare de nasjonale kulturminneverdiene på Tullinløkka. • Styrke bevaring og formidling av immateriell kulturarv i bybildet, som kommer til uttrykk blant annet i håndverkstradisjoner, folkemusikk og folkedans. <p>Bevaring og gjenbruk av eksisterende bygningsmasse er god miljøpolitikk og det er viktig å ta vare på de kvalitetene som finnes i den historiske byen. Det gjelder både enkeltbygg og områder av byen som har spesielle kvaliteter. Byggebransjen er blant de største kildene til utslipp av klimagasser. Vi vil legge til rette for en by som kan effektivisere energiforbruket.</p>

	<p>Akershuskommunene som enda ikke har gjort det.</p> <p>Men Markaloven gir ikke tilstrekkelig beskyttelse. Det er behov for kraftigere vern av Oslomarka og et sammenhengende nett av vernede områder. Akershus MDG går derfor inn for at det utredes å gjøre deler av Oslomarka til nasjonalpark. Særlig gjelder dette de indre delene av Østmarka.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha sterkere vern av Oslomarka. At indre deler av Østmarka gjøres til nasjonalpark, og at langt flere særlig verdifulle områder i Akershus vernes som naturreservater. • Ha en økning i vern av skog, våtmark, havbunn og andre artsrike biotoper. 15 % vern av hver naturtype er et minstekrav. • At kommunene må ha egne miljøvernledere. • Gå sterkere inn for restaurering av ødelagte økosystemer i Akershus og ivareta naturtyper som er truet eller sårbare med hensyn til naturbruk, forvaltning og arealplanlegging. Et av områdene som bør vernes er torvmyra Jødahlsåsan mellom Ullensaker og Nes, hvor det drives industriell og ødeleggende torvutvinning. Andre utsatte arealer er det unike ravinelandskapet på Romerike som på 70- og 80-tallet ble bakkeplanert til landbruksarealer. • At skogdriften får klare retningslinjer med krav om plukkhogst og økologisk bærekraftig drift. Forbedre og utbedre regelverket for miljøsertifisert skogbruk med vekt på bevaring av biologisk mangfold og landskapsverdier, energibruk og forbud mot giftsprøyting og kunstgjødsel. Tilskuddsordningene for drift og bygging av skogsveier må tilpasses dette og reduseres. • Gi forurensningslovens overordnede prinsipp om at ingen har rett til å forurense høyeste prioritet og ikke gi utslippstillatelser som ødelegger miljø og helse. Både forurenser-betaler, og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven, skal legges til grunn for all forvaltning. • Si ja til stille natur og dermed ikke snøskutere og motorkjøretøy i utmark annet enn til nyttebruk. <p>Kampen om matjorda handler om de grunneggende forutsetningene for den menneskelige eksistens og er en av de viktigste utfordringene vi har. Fylkeskommunens rolle som regional planmyndighet må derfor styrkes. Fylkeskommunen må aktivt ta initiativ til å sikre dyrket og dyrkbar jord.</p>	
--	---	--

	<p>Det er et paradoks at mens vi verner strandsonen og skog for å sikre biologisk mangfold og friluftsliv, så prioriteres vern av matjord lavere, enda det er selve livsgrunnlaget vårt. Akershus MDG går inn for at det innføres en lovhjemmel som gir like sterkt vern for matjord som for andre verneformål, og sterkere sikring enn det jordbruksarealene i dag har etter jordloven. Vi ønsker varig sikring av viktige jordressurser i områder med stort press på arealene.</p> <p>Vi går også inn for strengere håndhevelse av statlige lover og retningslinjer for å beskytte Landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-områder). Fylkesmannen må ha rett og plikt til å prioritere jordvern og biologisk mangfold høyere enn i dag. Kommunene kan ikke ha frihet til å lage arealplaner som er ødeleggende for fellesskapets langsiktige interesser. Flytting av matjord rettferdiggjør ikke nedbygging av dyrket mark.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil</p> <ul style="list-style-type: none"> • At jordvern skal være en grunnleggende målsetting for all arealplanlegging i fylket og i kommunene. • Pålegge Akershus fylkeskommune å arbeide for en jordvernlov på lik linje med naturvernloven. • Pålegge Akershus fylkeskommune å arbeide for en nullvisjon for nedbygging av matjord. • Jobbe for en bred og sterk jordvernallianse for større matsikkerhet. • Arbeide for å redusere nedbyggingen av dyrka mark til samferdselstiltak gjennom stans i alle store veiprojekter og ved å legge nye banetraseer hensiktsmessig i forhold til dyrka mark. • Stoppe nedbyggingen av dyrka mark langs E6 mot Gardermoen, og tilsvarende steder. • Arbeide for at fylkesmannens myndighet styrkes i miljøvern-, jordvern- og arealsaker. • Pålegge kommunene å utpeke kjerneområder for landbruk som grunnlag for kommunale planavklaringer. Disse skal ha sikte på varig vern. • At kommunene og fylket skal ta truslene mot verdens naturmangfold på største alvor og fremme en økologisk bærekraftig ressursutnyttelse både lokalt og regionalt, og så langt det er relevant også nasjonalt og internasjonalt. Hensynet til naturmangfoldet må gå foran økonomiske og næringsmessige interesser. • At all arealforvaltning skal være helhetlig og kunnskapsbasert etter naturmangfoldlovens bestemmelser, hvor blant annet prinsippene om samlet belastning og føre-var er nedfelt. 	
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Kreve at sårbarhetsanalyser i forbindelse med arealplanleggingen skal ta hensyn til kommende klimaendringer og sikre det biologiske mangfoldet for framtiden. 	
Sp	<p>Akershus var et viktig område i historisk tid og har rike kulturminner som må sikres mot arealpress og utbygging. Vi har en rekke museer som dokumenterer levekår, næringsliv, byggeskikk og historie i vår region. Disse er det viktig å bevare for kommende generasjoner, ikke minst som et levende kunnskaps-senter for et enklere levesett.</p> <p>Akershus Senterparti vil legge til rette for å ta vare på kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap, og støtte informasjon rettet mot egen befolkning og turisme. Oscarsborg festning, Eidsvollsbygningen, Bingen Lenser og Fetsund Lenser er eksempler på historisk viktige plasser med fortsatt stort potensial for turisme og formidlingsaktivitet.</p> <p>Vi kan ta imot flere innbyggere og bedrifter uten å ødelegge det viktigste vi har – matjorda. Vi er villige til å ta i bruk mange virkemidler for å få en sunn og fornuftig vekst i Akershus. I fylkestinget vil vi sørge for at fylket vårt vokser der matjord ikke bygges ned, og at nye boområder har tilgang til / får etablert et godt kollektivtilbud.</p> <p>Akershus Senterparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At bevaring av matjord skal styre hvor og hvordan Akershus skal vokse. • Sikre matjord et sterkt juridisk vern. • Åpne for å justere markagrensa, der det er nødvendig for å verne matjord og kulturlandskap. Vern av områder skal begrunnes i objektive, faglige krav, ikke subjektive vurderinger, f. eks det aktuelle verneforslaget om «Eventyrskoger» i Osloområdet. 	
Ap		
SV		
Rødt		

4. Boligpolitikk

Parti	Akershus	Oslo
FrP		<p>Oslo FrP mener det må bli enklere og billigere å bygge nye boliger. Kommunen bør legge til rette for økt boligbygging, blant annet ved å frigjøre og regulere tomter til boligformål. Oslo FrP ønsker minst mulig offentlig innblanding i form av krav, forbud og pålegg, slik at utbyggerne kan møte markedets etterspørsel etter boliger.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha en positiv grunnholdning til boligutbyggenes planer. • Regulere og selge kommunale tomter til boligbygging. • Tillate at det bygges høyere og tettere, spesielt i områder rundt kollektivknutepunkter. • Fjerne kommunale standard- og størrelseskrav til boliger. • Fjerne kravet om leilighetsfordeling i nye boligprosjekter. <p>Oslo FrP erkjenner at det alltid vil være behov for et antall leiligheter vanskeligstilte og folk med liten boevne. Et godt og trygt sted å bo er et viktig fundament for dem som ønsker å bedre sin livssituasjon. Oslo FrP ønsker derfor å bruke virkemidler som gjør det mulig for flere å være i stand til å leie på det private markedet eller å kjøpe sin egen bolig. Kommunale utleieboliger til vanskeligstilte bør fordeles over hele byen.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leie inn boliger til vanskeligstilte over hele byen. • At kommunen stiller depositum, garanti eller yter husleiestønning til vanskeligstilte for etablering i det private utleiemarkedet. • Gi beboerne i kommunale boliger anledning til å kjøpe boligen.
H	Akershus Høyre vil føre en politikk som bidrar til gode bomiljøer. Grøntarealer og andre friluftsområder er en viktig del av gode lokalsamfunn og innbyggerne i Akershus må i størst mulig grad sikres tilgang til grøntarealer i eget bomiljø	
V	Akershus skal ha plass til alle typer mennesker, med alle typer interesser, preferanser og drømmer. Derfor arbeider vi målbevisst for å ha en stor variasjon av botilbud. På samme måte skal vi arbeide målbevisst for en stor variasjon av arbeidsmuligheter. Vi vil legge til rette for et rikt og variert arbeidsliv, der alle kan få utnyttet sine evner og sin utdanning til meningsfulle og inntektsbringende oppgaver.	<p>Det må bygges nok boliger i Oslo for å møte befolkningsveksten.</p> <p>En variert bebyggelse og attraktive bomiljøer over hele byen er viktig for å motvirke sosiale skillelinjer i og mellom bydelene. Kommunale boliger må fordeles på en slik måte at det også finnes egnede leiligheter for barnefamilier, med lekefasiliteter, trygge utearealer og et trygt bomiljø for barna. En aktiv boligpolitikk som utjevner sosiale forskjeller vil også være positivt for integreringen.</p> <p>Venstre vil:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Ha som mål at boligbyggingen i Oslo øker betydelig, slik at det fra 2017 ferdigstilles minst 4000 nye boliger årlig. • Ha et tilstrekkelig antall kommunale utleieboliger, og sørge for at de er fordelt over hele byen. • Sikre at kommunale boliger vedlikeholdes fortløpende. • Innføre løsninger der de som bor i kommunale leiligheter kan velge å eie en andel i leiligheten og over tid overta kommunens andel. • Prioritere barnefamilier når kommunale boliger skal fordeles. • Sikre flere familieleiligheter i indre øst og variert bebyggelse i alle deler av byen ved å bevare dagens leilighetsnorm. • Legge til rette for at boligkooperasjoner og stiftelser kan bygge flere rimelige utleieboliger. • Gjøre det mer gunstig å bygge utleieboliger, gjennom endringer i regelverk og samarbeid med blant annet Husbanken. • Føre en boligpolitikk som bidrar til å utjevne sosiale forskjeller mellom deler av byen. • Videreføre begrensningene i eierseksjonsloven for å forhindre spekulasjon og vurdere nye tiltak for at loven ikke skal bli undergravd.
Krf		<p>Siden krigen har vi hatt en boligpolitikk om at flest mulig skal kunne eie sin egen bolig. Også eldre mennesker må få informasjon og veiledning om hvordan de kan legge til rette for eget boligbehov ut fra de ressurser de har. De som ikke klarer å dekke eget behov for trygg bolig i alderdommen, skal få gode kommunale hjelpetilbud.</p> <p>Oslo KrFs løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Være en pådriver overfor statlige myndigheter for å få laget en ordning der staten kan ta en del av håndverksregningen når eldre tilpasser sine eksisterende boliger for fortsatt å kunne bli boende der som gammel. • Bidra til å motivere de private eiendomsutviklerne til å bygge ulike private seniorboliger med fellesarealer og fellestjenester. • Vurdere kommunale tomter som kan selges for å bygge boliger til eldre. • I planleggingen av Oslos byutvikling skal det avsettes areal til en helhetlig generasjonsvennlig sosial infrastruktur (skoler, barnehager, pleie- og omsorgsinstitusjoner, Omsorg+ og tilrettelagte omsorgsboliger). • Sikre at boligbyggingen tar høyde for single/alene-boendes behov. • Arbeide for at kommunale avgifter rettes mer inn mot forbruk, slik at enpersonhusholdninger ikke må betale uforholdsmessig mye, samtidig som miljøvennlig adferd premieres.

		<ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at nivået på den økonomiske sosialhjelpen dekker ensliges behov. Oslo er Norges største studentby og skal også være den beste byen å studere i. Oslo kan trekke til seg enda flere studenter ved å bygge flere studentboliger, ha et godt kollektivtilbud og legge til rette for et rikt tilbud innen kultur, idrett og friluftsliv. Oslo bør særlig bestrebe seg på å bli en mer attraktiv by for internasjonale studenter. Oslo KrFs løsninger: • Legge til rette for bygging av studentboliger. • Sikre vanskeligstilte tilgang på egen bolig og sørge for tilstrekkelig bostøtte, hjelp til å finne egnet bolig og tilbud om boliglån. • Sikre at byen har nok kommunale boliger, og at disse boligene blir vedlikeholdt. • Spre den kommunale boligmassen over hele Oslo og unngå samlokalisering av barnefamilier og beboere som har utfordringer knyttet til rusavhengighet og psykiatri. I kartleggingen av behovet for boliger til funksjonshemmede/utviklingshemmede, slik det vektlegges både det kortsiktige og langsiktige behovet. • Sikre nok kommunale boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne. • Gi god rådgivning og oppfølging til bruker- og foreldregrupper som ønsker å bygge private boliger til utviklingshemmede med offentlige tilskudd. • Gi god rådgivning og oppfølging til personer med nedsatt funksjonsevne som ønsker å kjøpe sin egen bolig med offentlig tilskudd.
MDG	<p>Å bo burde være en menneskerett. Bolig- og kredittpolitikken i Norge de siste tiårene, hvor bolig har gått fra å være en rettighet til å bli kun en vare, har ført til urimelig høye boligpriser og et betydelig klasseskille mellom de som har råd og de som ikke har råd til egen bolig. Dette rammer særlig personer med middels til lav inntekt og ungdom som skal inn på boligmarkedet. Det rammer også de som arbeider ufrivillig deltid og ikke får tilstrekkelig lån til å skaffe seg sin egen bolig. Disse gruppene er henvist til å leie bolig, men mangel på utleieboliger gjør at prisene også her er høye.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne mener at kommuner og fylkeskommuner må stille utleieboliger til disposisjon til kostpris, og sørge for at det bygges flere rimelige leiligheter. Dette vil hjelpe folk inn på boligmarkedet, lette byrdene for de som er nødt til å leie, og senke prisene på både kjøpe- og utleiemarkedet.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil:</p>	<p>Oslo er en by med et presset boligmarked, noe som er utfordrende for mange. Oslo har landets største studentbefolkning, noe som legger et ekstra press på byens boligmarked. Miljøpartiet De Grønne vil ha flere studentboliger, og opprette en kommunalt eid sosial boligstiftelse som har som formål å bygge boliger for økonomisk vanskeligstilte. Stiftelsen vil ha som hovedoppgave å tilby boliger til de som har rett på støtte eller tildeling av bolig.</p> <p>Vi i Miljøpartiet De Grønne vil legge til rette for nabolag med all slags folk overalt i byen. Det inkluderer også mer fleksible boformer enn i dag, med leiligheter som er tilpasset deling og fellesskap mellom flere. Nye bygg skal bygges av miljøvennlige materialer med lang levetid, og fleksible planløsninger.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opprette en sosial boligstiftelse hvor kommunen er deleier. • Sørge for en leilighetsnorm som styrker variasjonen i boligmarkedet.

	<ul style="list-style-type: none"> • At kommuner og fylkeskommuner stiller rimelige utleieboliger til disposisjon for de som ikke slipper inn på boligmarkedet, eller som ikke ønsker å eie. Dette kan gjøres ved oppkjøp eller nybygging. Midler til dette bør komme fra Husbanken, eller en mulig ny boligstiftelse som skal ta hånd om kommunens boliger. • At det satses mer på kommunale og andre ikke-kommersielle utleieboliger, og at det etableres et eget program i regi av Husbanken for å støtte opp under dette. • Bygge flere omsorgsboliger for personer med psykiske sykdommer og rusavhengige og skape flere gode aktivitetstilbud for disse. <p>De Grønne mener sykehjem bør bygges i tilknytning til nærmiljøet, fortrinnsvis med sosiale arenaer som bibliotek og kafé i samme bygning og nærhet til grøntarealer som park eller skog. Vi støtter tiltak som samarbeid mellom eldresentre, sykehjem og barnehager, hvor barn og eldre kan få glede av samvær med hverandre. Tiltak som disse vil fremme deltagelse i samfunnet og er vist å øke trivselen til både beboere og ansatte.</p> <p>Eldre og pleietrengende skal, så langt det lar seg gjøre, kunne velge hvor de vil bo og hva slags hjelp de vil ha. Samfunnet må stille til rådighet et bredt spekter av tilbud, og støtte eldre som ønsker å bo hjemme så lenge det er mulig.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha større satsning på studentboliger, og sosial boligbygging. Sosial boligbygging er også et viktig tiltak også for studenter og andre unge som trenger å komme inn på boligmarkedet. • Fremme individuelt tilpassede løsninger med ulike boalternativer, som generasjonsboliger eller bokollektiver. • Bidra til utvikling av boformer som danner rammer for fellesskap og mangfold, for eksempel ved å bygge i tilknytning til kafe, bibliotek og andre arenaer for aktiviteter og arrangementer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for mer fleksible boformer som bofellesskap og kollektiver. • La tomme kommunale hus brukes midlertidig som boliger. • Opprettholde Futurebuilt-ordningen. • Tilby Studentsamskipnaden gratis tomter til bygging av 2000 studentboliger.
Sp		<p>Oslo er den kommunen i Norge med størst tilvekst. Det gir kommunen store utfordringer når det gjelder å skaffe moderne boliger med en høy bo- og miljøstandard til en rimelig pris. Flere unge vil flytte til Oslo, og flere vil bo sentralt i hovedstaden.</p> <p>Senterpartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redusere formuesnedskrivningen på sekundærboliger.

		<ul style="list-style-type: none"> • Bruke plan- og bygningsloven til å stille krav til utbyggere når det gjelder areal mellom husene. • Omregulere ledige kontorbygg til boligformål. • Gjennomgå ledige areal som kan benyttes til boligformål. • Stille krav til utbyggere om at nye byggeprosjekt skal inneholde både boliger og plass til å drive næringsvirksomhet i liten skala, som frisør-salong, skredder, sykkelverksted, og mindre butikker. • At kommunen skal legge bedre til rette for økt bygging. • Samarbeide med kooperasjonen for å få opp antallet kommunale boliger. • Få i gang kjøp og bygging av kommunale boliger i alle bydelene, ikke bare i østlige bydeler. • Sørge for en jevnere geografisk fordeling av sosialboliger, som nå er konsentrert på østkanten. • Sette i gang opprustning av eksisterende kommunalboliger. • Ha bemannede boliger for folk som trenger det. • Ha bedre oppfølging av folk som bor i kommunale boliger. • Avvikle hospits. • Alltid vurdere om hele eller deler av lokalene kan bygges om til boliger for studenter eller unge i etableringsfasen, når kommunen legger ned eller flytter virksomheter. <p>Over halvparten av Oslos husstander består av aleneboende. Av disse er 75 % kvinner. Kvinner er ifølge SSB overrepresentert på fattigdomsstatistikken for Oslo. Kostnadene på boliger er nå så høy at mange av de enslige ikke har råd til å skaffe seg sin egen bolig.</p> <p>Senterpartiet ønsker nye grep for å gi alle et trygt hjem uansett status. Nå betaler enslige de samme kommunale avgiftene til vann, avløp og renovasjon som storfamiliene gjør. Fastavgiften på strøm er også den samme for alle. I sum har aleneboende høyere levekostnader pr. person enn gjennomsnittet. Oslo kommer aller dårligst ut her.</p> <p>Oslo Senterparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innføre kommunale avgifter på vann, avløp og renovasjon etter forbruk, ikke etter boligareal. • Jobbe for et eget skattefradrag for aleneboere. • Utarbeide en handlingsplan som vil gjøre situasjonen for de aleneboende bedre. • Arbeide for å senke fastavgiften på strøm for enpersonshusholdninger. • Samarbeide med boligbyggelagene for å bygge flere boliger tilpasset eldre, legge til rette for flere bofellesskap og ta i bruk omsorgsteknologi. • Gi tilskudd til å installere heis i flere eldre bygårder der det bor mange eldre.
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Styrke transporttilbudet for hjemmeboende eldre.
Ap		<p>Boligbygging prioriteres i dag ikke høyt nok og det er behov for flere boliger i Oslo. Utbyggingen må nær fordobles i forhold til dagens takt for å møte befolkningsveksten. For å klare dette må det være nok tomter tilgjengelig, byggesaksbehandlingen i kommunen må bli mer effektiv, og det må bli et mer forpliktende samarbeid med nabokommunene. Vi vil gi unge mennesker større muligheter for å skaffe seg et sted å bo. Flere studentboliger skal være en viktig del av boligutbyggingen i byen, både fordi det gir studenter et godt sted å bo, og fordi presset på boligmarkedet dempes.</p> <p>Vi vil skape bomiljøer hvor det er plass til ulike menneskers livssituasjon og økonomi, med varierte boligtyper i alle deler av byen. Vi vil bygge i randsonen utenfor indre by i kombinasjon med en tettere utbygging rundt kollektivknutepunktene i ytre by og stasjonsnære områder.</p> <p>Vi vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre en variert boligsammensetning og forskjellige leilighetsstørrelser i hele byen. • Skaffe flere kommunale boliger, blant annet ved å benytte kommunens forkjøpsrett, og sørge for en bedre spredning av den kommunale boligmassen. • Finne egnede tomter for bygging av studentboliger, og åpne for å feste bort kommunale boligtomter til bygging av studentboliger i regi av ideelle stiftelser. • Arbeide for at flere førstegangsetablerere får reell mulighet til å eie egen bolig gjennom startlån i Husbanken. • Utvide Ungbo-ordningen slik at flere unge kan skaffe seg bolig. • Prøve ut flere «fra leie til eie» prosjekter ved bruk av husbankens startlån og tilskudsordninger. • Arbeide for bygging og etablering av flere utleieboliger i regi av boligbyggelag, stiftelser, ideelle organisasjoner og private aktører gjennom en tilskudsordning i Husbanken. • Sikre at småhusplanen ikke hindrer riktig og nødvendig fortetting. • Utvikle Majorstulokket til et fremtidsrettet boligområde i tråd med visjonen om en grønn by. • At innbyggere med nedsatt boevne får boliger tilpasset sine behov. • Legge til rette for etableringen av bokollektiver for personer med utviklingshemming.

<p>SV</p>		<p>Alle skal ha råd til et sted å bo, men de høye prisene har ført til at mange har problemer med å skaffe seg bolig.</p> <p>En god boligpolitikk skaper boområder med variert bebyggelse. Den kombinerer det å bygge nytt med å ruste opp gammelt. En god boligpolitikk sikrer nærskolers, barnehager og idrettsanlegg, og sørger for gode muligheter for lokal næringsvirksomhet og tilgang til kunnskaps- og kulturtilbud.</p> <p>Det borgerlige bystyreflertallet har en usosial boligpolitikk. Det er tiltroen til markedet som styrer, og viljen til å sørge for at det bygges nok gode boliger, har manglet. Når det er behov for boliger i et område, må kommunen sørge for bygging selv om private entreprenører eller boligbyggerlag ikke ønsker å bygge ut.</p> <p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opprette et kommunalt tomteselskap, med oppdrag å kjøpe tomter og legge til rette for boligbygging der det trengs, og ikke bare der kommersielle aktører ønsker å bygge. • Opprette det kommunale foretaket Oslohus som byggherre på tomter der kommersielle aktører ikke er villige til å bygge til en akseptabel pris. • At det bygges flere boliger rundt knutepunkter for kollektivtransport. • At kommunale tomter som er solgt til boligbygger, faller tilbake til kommunen om ikke byggingen er i gang innen rimelig tid. • Fjerne unødvendig byråkrati i byggesaksbehandling. • Endre leilighetsnormen i Oslo slik at vi kan sikre flere store familieboliger, spesielt i indre øst. • At alle nye boliger i Oslo, inkludert studentboliger, skal ha universell utforming. • Sikre tilgjengelige barnehager, skoler og andre kommunale bygg. <p>Leieboliger skal være et godt alternativ til å eie. I dag er leiemarkedet en arena for boligspesulasjon. Private kjøper bygårder og leiligheter og leier ut til høye priser.</p> <p>For å sikre hjem til alle som trenger det, vil SV danne et kommunalt foretak som skal bygge og drifte utleieboliger som skal leies ut til kostpris. Vi vil dessuten fremme leie-til-eie-ordninger, der du etter hvert kan kjøpe leiligheten du leier. Slik får flere mulighet til å eie egen bolig.</p> <p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At kommunen benytter muligheten til å kjøpe inntil 10 prosent av nye boliger i borettslag og sameier. SV vil også jobbe for å selge boliger i områder med stor tetthet av kommunale boliger og kjøpe nye i andre deler av byen.
------------------	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • At kommunen krever en andel av boligene som betaling for tomte, når private bygger på kommunal grunn. • Ruste opp boligene kommunen eier og sikre at kommunen ikke bruker egne leieboliger til å tjene penger. • At kommunale boliger skal ha lavere leie enn markedsleie. • Tilby alle som kommer fra institusjonsopphold eller fengsel en kommunal bolig og bo-oppfølging ved behov. • Ta igjen etterslepet og øke satsingen på vedlikehold og rehabilitering av kommunale bygg. <p>Forskning og utdanning av høy kvalitet kan bidra til bærekraftig utvikling, verdiskaping og velferd. Høyere utdanning er først og fremst et nasjonalt ansvar, men SV vil at også kommunen skal satse på studentene og bidra til at hovedstaden blir landets beste studentby. Et tilstrekkelig antall studentboliger, god tilgang til kollektivtransport og et rikt og variert kulturtilbud er nødvendig for å gi like og gode muligheter til alle studenter.</p> <p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygge 4000 studentboliger innen 2020 i samarbeid med Studentsamskipnaden (SiO). • Låne bort egnede tomter til samskipnadens flyttbare modul-studentboliger. • Forskuttere statlige tilskudd til studentboliger. • Bedre samordningen mellom SiOs velferdstjenester og kommunens tjenester. • Tilby flere studierelevante sommerjobber og praksisplasser i kommunen, gjennom å styrke samarbeidet mellom utdanningsinstitusjonene og kommunens etater og virksomheter. • Innføre kulturkort for studenter. <p>SV vil skape gode bomiljøer overalt i Oslo, og gjennom byutviklingen bidra til å utjevne sosiale forskjeller. I dag får noen områder i byen langt mer forurensende trafikk og belastende virksomhet enn andre. SV vil arbeide for løsninger som reduserer miljøbelastningene.</p> <p>Når nye boområder skal bygges, vil SV legge til rette for at folk skal kunne ha barnehager og skoler i nærheten, for at det skal være gode og nære kollektivløsninger og for at alle skal ha god tilgang til natur- og grøntområder.</p> <p>SVs mål er at byutviklingen skal komme folk flest til gode. Derfor vil vi at det er de folkevalgte som skal styre hvordan byen skal se ut, vokse og utvikle seg - ikke markedskreftene. Byen blir ikke et godt sted å leve i hvis kommersielle interesser får fritt spillerom.</p> <p>I dag er om lag halvparten av de kommunale boligene å finne i de tre bydelene i indre øst. SV mener at Oslo kommune må ha et langt bedre</p>
--	--	---

		<p>botilbud til vanskeligstilte enn det kommunen har i dag, og at disse boligene må spres langt bedre.</p>
<p>Rødt</p>		<p>Alle trenger bolig, og få trenger mer enn én bolig av gangen. Det vil derfor være rasjonelt, effektivt og samfunnsøkonomisk fornuftig om boligene er en del av samfunnets felles infrastruktur. Det har gjennom tidene variert mye i hvor stor grad dette har vært tilfelle, men i de siste 20–30 årene har det vært en sterkt økende tendens til at bolig er et privat ansvar basert på markedsmessige prinsipper. Rødt vil ha en boligpolitikk som motvirker dette.</p> <p>Det enkleste grepet kommunen kan ta, er å bli en aktiv deltaker i boligbygginga. Kommunen er en stor tomteeier med solid økonomi. På samme måten som kommunen bygger veier og skoler til folk, må den kunne bygge boliger av de typene og størrelsene det er behov for. I stedet selger Oslo ut tomter og overlater til private profitører å bygge ut det de kan få rask inntjening på.</p> <p>Salget av kommunale tomter og gårder må stanses. Kommunen må overta private tomter som egner seg til boligbygging.</p> <p>Nye områder må bygges ut i kommunal regi. Bygårder og tomter som ikke holdes ved like må eksproprieres.</p> <p>Boligbygging og byutvikling må styres demokratisk. Utbygging og planlegging av Oslo må styres av oss som bor her, ikke av eiendomsinvestorenes krav til høye overskudd.</p> <p>Kommunen skal skaffe bolig til dem som ikke kan sørge for dette selv. Bostedsløse skal skaffes hensiktsmessig bolig innen en måned.</p> <p>Det må opprettes et kommunalt boligtilsyn som kontrollerer at boligutleiere etterlever de bestemmelser som er knytta til drift og utleie av bolig, for eksempel Brannvernloven.</p> <p>Leieprisene i de kommunale boligene skal dekke drift og vedlikehold, samt byggekostnader fordelt på lang avskrivningstid (f.eks. 70 år). Generell infrastruktur i områdene (som vei, vann, kloakk, parker og skoler) må dekkes av det store fellesskapet, altså av kommunens felleskasse. Dette gjelder også i områder som bygges ut av private.</p> <p>En stor kommunal leiesektor med et prisnivå som beskrevet over, vil også føre til redusert prisnivå i den privateide boligmassen. I reguleringsplaner for områder med ny boligbygging må det sikres at kommunen kan disponere minst ti prosent av boligene til utleie.</p> <p>Kommunale leieboliger bør gjøres til en vanlig boform over hele byen – skap allsidige bomiljøer.</p> <p>Det må bygges et stort antall kommunale utleieboliger.</p>

	<p>Leieboernes organisasjoner skal være representert i styret for forvaltninga av kommunale boliger.</p> <p>Booppfølgingstjenesten i bydelene må styrkes.</p> <p>Forvaltninga av kommunale boliger legges til en boligetat. Boligene skal ikke forvaltes av et kommunalt foretak (KF) som har overskudd som formål.</p> <p>I København fins det allmennyttige boliger for kjøp og salg uten profitt, men i Oslo er folk prisgitt markedet. Oslo trenger ikke-kommersielle boliger.</p> <p>Utbygging av ikke-kommersielle boliger krever at Husbanken får økte rammer til å finansiere boligbygging, mens boligbyggelagene får en gjenkjøpsplikt, slik at alle fritt kan selge tilbake når de måtte ønske. Gjenkjøpsprisen skal være kjøpspris pluss prisregulering i den perioden man har eid boligen. Utbyggere som bygger ikke-kommersielle boliger må tilbys tomter til en rimeligere pris enn det som normalt kan oppnås i markedet.</p> <p>De fleste boliger i Oslo er bygd for folk som bor alene eller i en familie. Vi trenger et mer variert tilbud av boformer. Det må legges til rette for alternative boformer, som for eksempel kollektiver.</p> <p>Universell utforming bør være standarden ved nybygg og rehabilitering.</p> <p>Det må stilles krav om at leiligheter skal være gjennomgående for å slippe til lys og luft.</p> <p>Rødt Oslo går inn for forbud mot ettromsleiligheter ved nybygging eller større rehabiliteringer.</p> <p>Gårdsrom og avstand mellom blokker må være stort nok til at alle leiligheter får ettermiddagssol. Balkonger og takterrasser skal ikke regnes som uteareal i reguleringssammenheng.</p> <p>Det må utvikles tilpassa boalternativer for folk som av helsemessige eller andre grunner trenger det.</p> <p>Rødt Oslo vil at det skal være mulig å være heltidsstudent i Oslo, og vi vil derfor jobbe for et tilfredsstillende velferdstilbud for studentene. Bedre tilgang på billige boliger er ei forutsetning for at Oslo skal bli en god studentby, det må bygges langt flere studentboliger enn det eksisterer planer for i dag. Dette krever både økte statlige tilskudd og at kommunen aktivt tilrettelegger for bygging av studentboliger.</p>
--	--

5. Områdeutvikling		
Parti	Akershus	Oslo
FrP		<p>Det bor 130 000 mennesker i Groruddalen. For å sikre en god og fremtidsrettet utvikling av Groruddalen er det helt nødvendig med nytenkning og et sterkt kommunalt engasjement. For de fleste er Groruddalen et trygt og godt sted å bo og drive næringsvirksomhet, men dalen har også utfordringer som må tas på alvor. Derfor ønsker Oslo FrP tiltak for Groruddalen blant annet innen nærings- og byutvikling og miljø-, kultur- og idrett, samt trygghets- og tilhørighetstiltak.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrke Groruddalen ved å fremme en egen tiltaksplan innenfor rammene for den felles statlige/kommunale Groruddalssatsingen.
H	<p>Gode og trygge bomiljøer er viktig for den enkeltes livskvalitet. Innbyggerne i Akershus må kunne føle seg trygge i eget hjem og ute, uansett tid på døgnet. Akershus Høyre er opptatt av forebygging av kriminalitet. Samtidig mener vi tilbakeføring av kriminelle til samfunnet etter endt soning er et felles ansvar for statlige og kommunale myndigheter.</p> <p>Akershus Høyre mener også at vårt fylke må ha en langt høyere politidekning enn i dag og vil øve påtrykk for å oppnå dette.</p> <p>Akershus Høyre er opptatt av at det skjer en videreføring av de såkalte politirådene i hver kommune. Vi vil også styrke samordningen av lokale tverrsektorielle kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT-samarbeid) på tvers av administrative og kommunale grenser, da innbyggere i Akershus lever livene sine og ferdes på tvers av og uavhengig av disse grensene.</p> <p>Kriminalitetsutviklingen kjenner heller ikke administrative grenser. Gjennom strategier for samarbeid mellom kommunene og det forebyggende arbeidet som skjer på den enkelte videregående skole kan fylkeskommunen engasjere seg aktivt i arbeidet med å skape et trygt oppvekstmiljø. Akershus legger til grunn en nulltoleransepolitikk i forhold til narkotika ved fylkets skoler. Derfor ønsker vi et intensivt samarbeid med politi, frivillige organisasjoner og andre som kan motvirke rusmisbruk.</p> <p>Akershus Høyre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for at innbyggerne kan ferdes effektivt og trygt i hele fylket hele døgnet. • Videreføre arbeidet med universelt utformede og godt belyste offentlige rom. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Videreføre fylkeskommunens arbeid med strategier for utvidede SLT-samarbeid med kommunene i fylket. • Legge til rette for økt samarbeid mellom politiet, de videregående skolene og andre aktører som kan bidra til å forbygge kriminalitet. 	
V		<p>Oslo er en storby som består av mange små lokalsamfunn. Tilhørighet til et nærmiljø gir trygghet og livskvalitet. En helhetlig byutvikling må sikre gode nærmiljø, gjennom tilgang på grøntområder for lek, idrett, naturopplevelse og annen utendørs rekreasjon i rimelig gangavstand fra bolig.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvikle lokale gater, veier og stier gjennom satsning på trygge skoleveier. • Videreutvikle skoler som kultur- og aktivitetssentra i lokalsamfunnene. • Videreføre småhusplanen og bevare småhusområdene. • Utvikle flere bydelssentra, gjerne som mindre nærsentra i gangavstand fra der folk bor. • Utvikle lokale torg- og møteplasser, blant annet gjennom utvikling av nærsentra i Groruddalen og Søndre Nordstrand til attraktive bomiljøer. • Legge til rette for lokale idretts- og lekeplasser, gjerne i tilknytning til skoler. • Opprettholde Groruddalssatsingen og Oslo Sør-satsingen i samarbeid med bydelene. • Styrke satsingen på Tøyen ytterligere.
Krf		<p>Oslo har noen områder som fortjener særlig oppmerksomhet. Groruddalen, Gamle Oslo og Oslo Sør er slike områder. KrF vil videreføre og forsterke områdesatsingene i disse delene av byen.</p> <p>Oslo KrFs løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortsette områdesatsinger i Groruddalen og Oslo Indre Øst med tanke på å redusere levekårsforskjeller. • Videreføre Groruddalssatsingen i 10 nye år med vekt på miljøvennlig transport, utvikling av grøntområder, utvikling av nye boligområder og bedre oppvekstvilkår for barn og unge. • Legge lokk over deler av E6 ved Furuset senter for å utvikle nye boligområder. • Arbeide for at det etableres en ny politihøgskole i Groruddalen. • Forlenge Oslo Sør-satsingen i bydel Søndre Nordstrand i 10 nye år med tiltak som gratis kjernetid i barnehage og i aktivitetsskolen, oppgradering og opprusting av uteområder, samt støtte til lokale lag og organisasjoner.

		<ul style="list-style-type: none"> • Følge opp Tøyen-løftet med satsing på skole, en større Tøyen-park med sammenhengende grønndrag, etablering av badeanlegg og viten-senter, oppussing av torg og t-banestasjon og færre kommunale boliger konsentrert i området. • Iverksette tiltak for å løfte andre områder i Oslo Indre Øst, etter inspirasjon fra de andre område-satsingene. • Gradvis redusere aktiviteten på Alnabrutermi-nalen og på sikt flytte aktiviteten ut av byen.
MDG	<p>De Grønne mener det er viktig å skape et inkluderende samfunn og at dette skapes best ved deltagelse. Det gjelder alle, men ikke minst innvandrere og asylsøkere. Tusener har også fått oppholdstillatelse i Norge, men lever i statlige mottak og venter på utplassering til kommuner.</p> <p>Kommunene må derfor ta imot flere flyktninger enn i dag, og vi mener det er riktig å prioritere mottak av enslige mindreårige flyktninger.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobbe for at kommunene tar imot flere flyktninger og asylsøkere enn i dag, slik at tiden på statelige mottak ikke blir lenger enn nødvendig etter at de har fått godkjent opphold i Norge. Det vil bidra til at folk kommer raskere i jobb og utdanning, og er ikke bare gunstig for innvandrerne selv, men bidrar også til at de raskere vil kunne ta vare på seg selv og bli positive bidrag til samfunnet. • Arbeide for at kommunene tar imot en større andel mindreårige asylsøkere, men også jobbe for at de statlige overføringene til dette bedres. • Ha gratis kjernetid i barnehager for barn av foreldre med minoritetsbakgrunn eller dårlig økonomi. • Styrke frivillige tiltak som Røde Kors-flyktningeguider, flerkulturelle møteplasser og oppmuntre til samarbeid med frivillige organisasjoners arbeid med innvandrere og særlig innvandrerungdom. Ikke minst kan friluftsansjonene være viktige samarbeidspartnere for kommunene. • Skape flere sosiale møteplasser i nærmiljøene og gjøre lokaler i skoler, kommune-hus, ungdomsklubber og aktivitetshus mer tilgjengelige. <p>Miljøpartiet De Grønne i Akershus vil arbeide for at det etableres frivillighetssentra-ler i alle kommuner, og at disse brukes mer aktivt av kommune og fylke. Større satsing på frivillig arbeid gjennom lokale lag og organisa-</p>	<p>Oslo vokser raskt. Dette innebærer ikke bare fysiske endringer, men også en ny befolknings-sammensetning, med andre ønsker og behov enn tidligere. Miljøpartiet De Grønne ønsker et Oslo med rom for alle. Vi vil styrke bydelene, og legge vekt på inkluderende tiltak i nærmiljøet. Vi vil ha et Oslo som består av mange levende lokal-samfunn.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrke og videreutvikle bydelene til å bli bærekraftige lokalsamfunn som bygger opp under verdier som tilhørighet, verdighet, mening og enkeltmenneskets frihet til å være seg selv. • Legge til rette for lokale møteplasser som samfunnshus, ungdomsklubber og senior-sentre, og bidra til møter på tvers av alder, bakgrunn og livssituasjon. • Utvikle og støtte lavterskeltilbud i bydelene mot ensomhet og psykiske lidelser. <p>I byområder som er under utbygging eller plan-legging mener vi at det bør settes til side areal som er øremerket som pilotprosjekter for alternativ byutvikling i kommunal regi, for eksempel for å utforske energieffektivisering, lokal mat-produksjon eller styrket lokal medvirkning. Vi vil også støtte opprettelsen av lokale initiativer som søker å endre byen i en mer miljøvennlig og sosial retning. Innbyggerinitiativene på Tøyen og Omstilling Sagene er to eksempler.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innføre flere forsøksområder for alternativ byutvikling. • Støtte lokale omstillingsinitiativ. • Støtte fotgjengerbasert næringsliv. • Styrke lokal handelsstand. <p>Ved å styrke Oslos levende lokalsamfunn, og gi gode muligheter for medvirkning, gjør vi Oslo til en tryggere, vennligere og mer inkluderende by.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrke bydelenes politiske og økonomiske handlingsrom. • Gå inn for en prøveordning der bydelsdirek-tørene skal ansettes av bydelsutvalgene • Videreføre Groruddalssatsinga, Tøyensatsinga og satsinga for Oslo-Sør i nært samarbeid med bydelene.

	<p>sjoner. Foreninger, lag m. m. bør trekkes inn som mer aktive partnere til det offentlige både når det gjelder politikktutforming og til relevante oppgaver i lokalmiljøet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Støtte etableringen av møteplasser for samfunnsnyttige og miljøvennlige aktiviteter på tvers av generasjoner, som gjenbruksbutikker, utstyrsbibliotek, reparasjonsverksteder og gjenbruksstasjoner. • Opprette et LHBTQ-råd for Oslo i samarbeid med LHBTQ-sivilsamfunnet i Oslo, etter modell fra Gøteborg. • Utvikle og støtte lavterskeltilbud i bydelene mot ensomhet og psykiske lidelser. • Støtte organisasjoner som arbeider med marginaliserte grupper og for større mangfold i samfunnet. • Legge til rette for lokale deleordninger, som bilkollektiver, felles hageredskaper, arbeidsfellesskap og andre ressursbesparende tiltak. • Gjennomføre flere politiske folkemøter og styrke brukermedvirkning i lokale planprosesser. • Påby tydelig merking av retusjering av mennesker i reklame i det offentlige rom. • Jobbe for at parker, plasser, torg og andre offentlige fellesarealer skal være tilgjengelig for folk flest uten at man trenger å bruke penger. • Få satt i gang en evaluering av styringsmodellen til Oslo kommune. • Styrke varslers rettigheter. • Jobbe for prøveprosjekt med stemmerett for 16-åringer i Oslo. • Legge til rette for og støtte opp om møteplasser for LHBTQ+. • At alle kommunale dokumenter skal være kjønnsnøytrale og ikke-heteronormative. • Stimulere til levende lokalmiljøer i bydelene ved å legge praktisk til rette for småskala næringsvirksomhet som kafeer, butikker etc. Nærmiljøet er aller viktigst for barn og unge. Vi vil skape en barnevennlig by som ivaretar unges helse, deres fysiske og sosiale ferdigheter, og gir nærhet til naturen og samfunnet. Miljøpartiet De Grønne vil: • Sikre lokale ungdomsklubber. • Innføre flere lekeplasser, spesielt i de sentrumsnære bydelene og "eventyrlekeplasser" med mulighet for lek og bygging av hyttelandsbyer langs byens elver, ved fjorden, i små skogholt og i byens parker. • Tilrettelegge for at bynære gårdsbruk og andre aktører kan samarbeide med skolen om tilbud til barn og unge med skoletilpasningsvansker. • Sikre barn og unge medvirkningsrett når et byområde skal videreutvikles. Involvere bydelenes ungdomsråd i slike prosesser. • Gi en representant fra Sentralt Ungdomsråd tale- og forslagsrett i Bystyret.
Sp	<p>Frivillige organisasjoner er sentrale i vel-fungerende lokalsamfunn. I nært samarbeid</p>	<p>Med sin beliggenhet «midt i skogen» er Groruddalen egentlig en perle, der folk trives og</p>

	<p>med offentlige myndigheter bidrar lag og foreninger til å aktivisere og engasjere innbyggere i alle aldre.</p> <p>Akershus Senterparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvikle lokale møteplasser og frivillighets-sentraler. • At alle regioner skal ha egnede idretts-anlegg for breddeidrett. • Gjøre det enklere å etablere opplevelses-virksomhet i tilknytning til marka, fjorden eller skogen. • Sørge for tilgjengelige friluftsområder og støtte opparbeidelse av tur- og opplevelsesstier. 	<p>blir værende. Dette er på tross av den behandlingen dalens store befolkning har fått i flere tiår, med stadige tilbakeslag når det gjelder trafikk, miljø, støy og arealbruk. Senterpartiet dro i gang et spleiselag mellom staten og Oslo kommune for byutvikling i Groruddalen da vi satt i regjering. Dette spleiselaget har blitt vannet ut av den blå-blå regjeringen. Oslo Senterpartiet vil ta nye grep for en videreført og forsterket Groruddalssatsing.</p> <p>Vi vil ha en slutt på at nær alle prosjekter og anlegg som skaper mer trafikk, støy og miljøskader ender opp i Groruddalen. Groruddølene fortjener bedre. Groruddalssatsinga blir symbolpolitikk og enkeltprosjekter om vi ikke våger å ta noen gjennomgripende valg, og se på dalen som et hele – et av Norges største boområder, som må få fri fra kampen mot forurensning og arealtyveri. Slike store grep må til for å bedre bomiljøet skikkelig og for å sikre at groruddølene fremdeles har lyst til å være groruddøler.</p> <p>Senterpartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legge ned Huken pukk- og asfaltverk øyeblikkelig. • Se på mulighetene for å flytte, ikke utvide, Alnaterminalen. • Bygge Fossumdiagonalen. • Ikke røre markagrensa, og la Ravnkollen forbli et ubebygde rekreasjonsområde. • Få mye mer av Alnaelva ut av rør og opp i dagen. • Videreføre og forsterke Groruddalssatsinga.
<p>Ap</p>		<p>I Oslo er det noen områder som har en større opphoping av levekårsutfordringer enn andre. Det er nødvendig med en ekstra innsats for å sikre byens innbyggere like muligheter og forebygge store sosiale forskjeller i byen.</p> <p>Oslo har gått sammen med staten om flere områdesatsinger. Søndre Nordstrand, Groruddalen og Gamle Oslo har blitt tilført midler for å utjevne forskjeller i levekår. Områdesatsingen har gitt tiltak som gratis kjernetid i barnehage og i aktivitetsskolen, oppgradering og opprusting av uteområder, og støtte til lokale lag og organisasjoner.</p> <p>Det er fortsatt mange uløste oppgaver i disse områdene og det er ulike utfordringer innad i de enkelte bydelene. Områdesatsingen bør utvides til flere områder og til en lengre periode for å virke etter hensikten.</p> <p>Vi vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forlenge områdesatsingen i Groruddalen og Oslo Sør i ti nye år. • Utvide satsingen i Tøyen-området til å omfatte alle de tre bydelene i Oslo indre øst.

		<ul style="list-style-type: none"> • Innføre gratis kjernetid i barnehagene også for treåringer og utvide ordningen til nye områder i takt med utvidelsen av områdesatsingene. • Innføre gratis aktivitetsskole som en del av områdesatsingene og gjennomføre forsøk med gratis skolemat. • Gjennomføre forsøk i områdesatsingene med gratis aktivitetskort som kan brukes på valgfri fritidsaktivitet for barn som er for gamle for aktivitetsskolen.
SV		<p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Som et miljøtiltak legge deler av E6 under lokk og i tunnel. • Sikre offentlig sjøtilgang når nye områder langs fjorden bygges ut. • At like kriterier legges til grunn i Oslo Vest som i Oslo Øst når det gjelder byggehøyder og tetthet. • Sikre planene for Tøyen slik at det etableres et sammenhengende grønt- og parkdrag over Finnmarksgata og en ny friluftsscene i området. • Gjøre satsinger som den på Tøyen, i Oslo Sør og i Groruddalen til permanente programmer for å løfte viktige deler av byen. • Skape reklamefrie soner ved barnehager, skoler, høyskoler og universitet, samt på torg og plasser i byen. • At skoler og barnehager i større grad kan brukes på kveldstid og i helger til lokale kulturaktiviteter.
Rødt		

6. Sentrumsutvikling		
Parti	Akershus	Oslo
FrP		<p>Byens sentrum har spesielle utfordringer blant annet når det gjelder kriminalitet, trafikk og renhold. Oslo FrP vil satse ekstra på tiltak som gjør det trygt og trivelig for alle dem som ferdes og jobber i sentrum. Et tilgjengelig og mest mulig åpent sentrum for publikum er viktig, både av hensyn til folks generelle frihetsfølelse, men også med tanke på grunnlaget for næringsliv og en positiv utvikling av sentrum. Oslo FrP er også positive til flere boliger i sentrum.</p> <p>Det bør oppføres flere benker folk kan benytte, spesielt med tanke på at mange eldre trenger å sette seg ned for å hvile litt.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha en høy standard på renhold og vedlikehold i sentrum. • Forby tiggings. • Tillate høyere tomteutnyttelse i sentrum. • Tillate omregulering fra kontor til bolig. • Utvikle enkelte gater til handlegater. • Gå imot stenging av gater dersom de blir liggende øde. • Si nei til planer som «bevarer til forfall» og tiltak som hindrer sentrumsutvikling. • Ha flere parkeringsplasser i sentrum, for eksempel under parker, plasser og torg. • Videreføre egne Oslo-vakter i sentrumsbydelene.
H		<p>Sentrum av Oslo skal være attraktivt, rent og trygt for alle som ferdes og bor i byen. Boliger, butikker, serveringssteder og kulturtilbud er det som gir byen liv. Oslo Høyre vil skape nye muligheter for kultur og næringsvirksomhet i byen. Vi ønsker å legge til rette for flere opplevelser i byen gjennom å tillate at mer av byens offentlige rom brukes til festivaler og andre kulturarrangementer.</p> <p>Oslo Høyre mener at et mangfold av butikker er viktig for bylivet i sentrum. For mange av byens butikker er det viktig at kundene kan parkere i nærheten. En parkeringsplass i nærheten betyr som regel økt omsetning for butikkene. Mange beboere i byen har behov for bil og må også ha tilgang til parkering i nærmiljøet.</p> <p>For å opprettholde butikker og liv i sentrum av byen vil Oslo Høyre derfor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at det fortsatt skal være parkeringsplasser i byens handlegater og boligstrøk, blant annet ved å legge til rette for at det i nye utbygginger etableres flere parkeringsplasser.

		<ul style="list-style-type: none"> • Innføre mer fleksible skjenketider over hele byen så lenge det er ikke er til vesentlig sjenanse for beboere. • Premiere serveringssteder som driver seriøst og godt med mer fleksible skjenketider. • Gjøre det mulig for flere festivaler og andre kulturtilbud som å bruke byens offentlige rom. • Legge til rette for helårsaktiviteter langs de nye områdene i fjordbyen.
V		<p>Den indre delen av Oslo skal være byens hjerte med yrende folkeliv, attraktivt kulturliv og et næringsliv som henvender seg til menneskene på gateplan. Da er det viktig å ha rene og grønne byrom, der myke trafikanter føler seg trygge.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre gode og lyse byrom med menneskelige dimensjoner. • Videreføre oppgraderingen av gater og torg i sentrum, med universell tilgjengelighet. • At veier og fortau holdes rene og trygge. • Vurdere nullutslippssoner i indre by. • Revitalisere Oslo sentrum med flere boliger, blant annet i Kvadraturen. • Legge til rette for fortauskafeer og uteservering der det ikke går utover fremkommeligheten. • Legge til rette for næringslokaler i førsteetasjer i indre by. • Etablere tilskudd til belysning for bygninger i Oslo sentrum. • Arbeide med byreparasjon og infill slik at ubenyttede tomtereserver utnyttes bedre. • Bygge flere gågater, gatetun og bymiljøgater. • Sette opp flere offentlige toaletter over hele byen. • Sette ut flere søppelkasser over hele byen. • Flytte Oslo fengsel ut av sentrum og legge til rette for boligbygging, barnehage og grøntområder på tomten. • Legge til rette for gatekunst. • Forberede god etterbruk av gamle Deichmanske hovedbibliotek.
Krf		
MDG		
Sp		
Ap		
SV		
Rødt		

7. Marka, fjorden og blågrønn struktur

Parti	Akershus	Oslo
FrP	<p>Fremskrittspartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akershus FrP ønsker ikke begrensninger for bruk av marka, slik enkelte naturvern-organisasjoner ønsker. 	<p>Både Marka og Fjorden er viktige kilder til rekreasjon for oslofolk. Det er derfor av stor betydning at friluft- og fritidsinteressene har sin plass i dette. Oslo FrP vil medvirke til tiltak som kan øke befolkningens tilgang og bruk av Marka og Fjorden.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for å oppheve vernevedtaket av Marka. • Justere Markagrensen mot fremtidens arealbehov. • Ivareta idretts- og friluftinteressenes plass i Marka. • At de vedtatte planer for endring av havneområdene gjennomføres så raskt som mulig.
H	<p>Det er viktig å ta vare på naturressurser som biologisk mangfold, strandsoner, turstier, friområder, sammenhengende landbruksområder og marka.</p> <p>Akershus Høyre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for å sikre allmennhetens tilgang til strandområder langs Oslofjorden. • Samarbeide med og gi støtte til friluft-organisasjoner og andre som arbeider med å bevare og tilrettelegge for et aktivt friluftsliv. 	<p>Marka og byparkene er Oslos grønne juveler som gir alle oss som bor i byen naturopplevelser, mosjon og rekreasjon rett utenfor stuedøra. Gjennom aktiv bruk sørger vi for det beste vernet av våre viktigste rekreasjonsområder. Befolkningsveksten gjør det enda viktigere å verne grøntområdene slik at alle har mulighet til å nyte byens parker og natur også i fremtiden.</p> <p>For å bevare og utvikle det blågrønne Oslo vil Oslo Høyre derfor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevare og verne byens parker og grøntområder mot utbygging. • Verne Marka gjennom aktiv bruk og derfor tillatte at det i noen områder i den bynære Marka settes opp installasjoner til bruk i idrett og aktivitet. • Ha egne områder for lufting av hunder i de største parkene. (<i>Dissens fra Ola Kvisgaard, Helle Tjaberg, Konrad Værnes, Stian Haraldsen, James Stove Lorentzen og Hermann Smith-Sivertsen: Legge til etter komma - for øvrig innføres båndtvang året rundt i byens parker.</i>) • Arbeide for at flere av byens strender skal tilfredsstille de internasjonale miljøkravene for en Blått Flagg sertifisering. • Sette av arealer til offentlige tilgjengelige parkområder ved alle større områdeutbygginger.
V	<p>Det er forventet sterkere vekst i områdene nær Oslofjorden, enn i innlandet. Tilgjengelige friluftsområder må vurderes på tvers av kommunegrensene. Dette gjelder både de sjønære områdene og de friluftsområdene nær der folk bor. Det må også søkes samarbeid med Oslo. Det er et mål at ingen skal</p>	<p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevare markagrensa. • Gi alle former for friluftsliv gode muligheter til å bruke Marka, inkludert idretter som terrengsykling, orientering og terrengløp. • At kulturlandskapene i Maridalen og Sørkedalen skal bevares gjennom aktiv skjøtsel.

<p>ha mer enn 500 meter fra boligen til et friluftsområde.</p> <p>Venstre vil legge fylkesmannens kartlegging av verdifulle arealer for friluftsliv til grunn for sikring av friluftsområder for fremtiden.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At det skal opprettes en nasjonalpark i Østmarka, for sterkere vern om biologisk mangfold og tilrettelegging for friluftsliv. • At det utarbeides en regional kystsoneplan for Akershus, for en sterkere regional styring av forvaltning ved strandsonen langs Oslofjorden. • At vannforvaltning skal prioriteres høyt i fylkeskommunens miljøarbeid. • Sikre rødlista og utrydningstrua arter gjennom aktive skjøtsels- og vernetiltak. • At bekjempelse av fremmede arter som beslaglegger og truer naturen, styrkes. Eksempelvis med tilplanting av grøftekanter og skrånninger ved veianlegg. • Sterkt redusert bruk av veisalt. • At Akershus skal være et foregangsfylke innen planlegging for klimatilpasning og se klimatilpasning i sammenheng med bevaring av biologisk mangfold, for eksempel ved å anlegge åpne vannveier i stedet for lukkede. • Styrke satsningen på grønne tak som et virkemiddel i overvannshåndtering. • Styrke satsingen på urbant landbruk. • Bevare markagrensa. • Gi alle gode muligheter til å bruke marka, inkludert nyere idretter og friluftformer som terrengsykling og terrengløp. • Følge opp verneplan for Oslofjorden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opprette en bynær nasjonalpark i Østmarka. • Fortsatt ha ynglende ulv i Osloområdet. • Samarbeide med lokale turlag og historielag om å kartlegge kulturminner i Marka og å gjøre dem lettere tilgjengelige. • Etablere inngrepsfrie områder i Marka for å sikre særlig verdifull gammelskog. <p>Oslo er en fjordby. Fjorden og øyene er viktige fritidsområder for byens innbyggere.</p> <p>Venstre vil styrke kontakten mellom by og fjord ved å bygge havnepromenaden og legge til rette for badeplasser, leke- og idrettsplasser og områder for rekreasjon og aktivitet langs hele byens kystlinje.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sørge for god vannkvalitet i fjorden. • Sikre at øyene i Indre Oslofjord er tilgjengelige for allmennheten. • Ruste opp badestrender og gjøre flere av dem universelt utformet. • Sikre allmennhetens tilgang til strandsonen gjennom å fjerne ulovlige stengsler og fullføre kyststien. • Legge til rette for fritidsaktiviteter på fjorden. • Utarbeide en verneplan for Oslofjorden. <p>Grønne områder til rekreasjon og fysisk aktivitet har stor verdi, særlig nær der folk bor, Grøntstrukturen fyller også viktige funksjoner i byen, som å romme biologisk mangfold, håndtere overflatevann, beskytte mot flom, binde svevestøv, rense luften og regulere lokalklima. Tap av grøntområder gir dårligere folkehelse og dårligere livskvalitet.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opparbeide flere grøntområder og parker. • Fortsette gjenåpningen av elver og bekker som er lagt i rør og sørge for god rensing av Oslos vassdrag. • Fullføre turveinettet og vedlikeholde eksisterende turveier og stier. • Hindre utbygging i parker, grøntdrag og friområder. • Holde parkene velstelte og frie for søppel. • Gjennomgå alle midlertidige bygg i friområder og lage en plan for når og hvordan disse skal fjernes. • Fjerne den midlertidige barnehagen på Ola Narr i løpet av 2016 og gjenopprette parken. • Rehabiliterer avløpsnettet raskere for å bedre vannkvaliteten i fjorden, innsjøene og vassdragene i Oslo. • Sørge for at forvaltnings- og skjøtselsplanene for Østensjøvannet naturreservat og Østensjøområdet miljøpark blir fulgt opp. • Bevare flere store trær i byggesonen. • Utarbeide et årlig grøntregnskap.
---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Sikre truede arter gjennom skjøtsels- og vernetiltak, samt bekjempe fremmede arter. • Ha et sammenhengende grøntdrag gjennom dalbunnen i Groruddalen, med tverrgående drag, og legge dette til grunn for nye utbyggingsprosjekter. • Begrense lysforurensing i Oslo, blant annet gjennom utformingen av offentlig belysning. • Lage en blågrønn korridor fra Østensjøvannet til Alna ved å åpne Østensjøbekken. Det grønne skiftet skaper (også) et økende engasjement for urbant jordbruk. <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilby flere offentlige arealer til urbant jordbruk og parselhager, og inkludere urbant jordbruk i byplanleggingen. • Beholde eksisterende koloni- og skolehager og etablere flere skolehager. • Legge til rette for at det bygges flere grønne tak i Oslo, blant annet for å håndtere overvann og hindre flom.
<p>Krf</p>		<p>Oslo er en by i sterk vekst og beveger seg raskt mot å bli en millionby. Marka, de mange parkene og grøntområdene og nærheten til fjorden gjør Oslo unik. KrF vil at byen skal vokse slik at den beholde sitt særpreg med grønne og blå lunger - med ren luft, mindre miljøgifter og reduserte klimautslipp.</p> <p>Oslos sterke vekst gir både utfordringer og muligheter til å videreutvikle den blågrønne byen. Byen må vokse på en måte som gjør at den sikrer gode bomiljøer og arbeidsplasser, samtidig som den beholder sitt særpreg med grønne og blå lunger.</p> <p>Skal Oslo beholde sitt blågrønne preg, må Marka, vassdragene, de grønne åsene og grøntområdene bevares. Det må legges til rette for bevaring gjennom aktiv bruk av friluftsområdene. Samtidig må noen viktige naturverdier vernes.</p> <p>Oslo KrFs løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevare Markagrensen og iverksette tiltak som reduseres konflikten mellom ulike former for friluftsliv. Målet er Marka skal vernes gjennom aktiv bruk. • Etablere noen inngrepsfrie områder i Marka for å sikre særlig verdifull gammelskog. • Bevare og verne byens parker og grøntområder mot utbygging. • Sikre byens grønne preg gjennom aktiv skjøtsel av byvegetasjon og kulturlandskap. • Ha en plan for nyplanting av bytrær. • Holde parker og grøntområder frie for søppel. • Fortsette skjøtselen og gjenåpningen av elver og bekker som er lagt i rør og sørge for god rensing av Oslos vassdrag.

		<ul style="list-style-type: none"> • Sikre allmennhetens tilgang til strandsonen og øyene i Indre Oslofjord. • Fullføre kyststien, ruste opp badeplasser langs fjorden og etablere nye båtplasser i regi av foreningene. • Utvikle urbant jordbruk, blant annet gjennom å etablere flere parselhager og legge til rette for grønne tak. • Sikre det biologiske mangfoldet i byen gjennom skjøtsels- og vernetiltak.
MDG	<p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øke naturmangfoldet i byer og tettsteder, blant annet ved å sikre grønne korridorer og legge til rette for mer dyrking av mat i byområder. • Stimulere til kolonihager, parselhager, takhager og lignende. • Få satsning på urbant landbruk inn i kommuneplanene. <p>Grønne tak og urbant jordbruk forener hensynet til økt livskvalitet og forbedret folkehelse med klimatilpasning og ivaretagelse av biologisk mangfold og matsikkerhet. Grønne tak, altså beplantet med vegetasjon, bidrar også til å begrense flom ved styrtregn, som allerede har økt i takt med klimaendringene.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støtte opp om økologisk landbruk, bruk av fangvekster og grønngjødsling. • Bidra til at flere bønder har vegetasjonsbelter mellom jorder og vassdrag. • Ta i bruk flere beitearealer for å redusere import av kraftfôr og produsere sunnere kjøtt. Dette er også viktig for å holde kulturlandskapet ved like. • Jobbe for at rensing av elver m.m. blir et større regionalt og nasjonalt ansvar, slik at kommuner med små ressurser ikke fortsetter å nedprioritere det. • At viktige leveområder for truede arter vernes mot utbygging, for eksempel evjer og dammer • At forbudet mot å bygge i strandsonen og nær vassdrag praktiseres strengere. • Ha strenge retningslinjer for å unngå spredning av miljøgifter, fremmede arter eller sykdomsskapende organismer til vann og natur. • At motorisert ferdsel i våre vassdrag ikke går ut over naturkvaliteter og naturopplevelser. • Arbeide for små lokale idrettsanlegg, siden det gir best effekt på folkehelsen. 	<p>Skogene rundt Oslo innehar nasjonalt og internasjonalt unike naturverdier som må ivaretas. Bevaring av markagrensa er viktig for naturopplevelse, friluftsliv, og for det biologiske mangfoldet. Miljøpartiet De Grønne vil derfor føre en politikk som ikke bare beskytter dagens naturverdier, men som også gjenskaper opprinnelige naturverdier og økosystemer som har blitt ødelagt.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre markagrensa. • Etablere nasjonalpark i Østmarka og utrede muligheten for Lillomarka som naturreservat. • Verne "eventyrskoger" i Marka, bevare Ravnkollen og Sørkedalen mot utbygging. • Skogbruket må drives mer skånsomt og langt større områder bør vernes mot inngrep. Slik vil vi starte arbeidet med en restaurering av store og sammenhengende villmarkspregede områder i Oslomarka. • Starte arbeidet med en restaurering av store og sammenhengende villmarkspregede områder i Oslomarka. • Gå imot opprettelse av aktivitetssoner som vil ta 10 prosent av Oslomarkas areal. • Verne om ynglende ulv i Oslomarka. • Etablere parselhager, skolehager og et økologisk jordbrukscenter på Grønmo. <p>Grøntarealer og parker skaper trivsel og gir bedre psykisk og fysisk helse. De bidrar til biologisk mangfold, bedre luftkvalitet og beskytter mot oversvømmelser i et våtere klima. Oslo er den kommunen i Norge med flest påviste arter. Vi vil påse at Oslo kommune tar sin del av ansvaret for bevaring av Norges biologiske mangfold.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beskytte biologisk viktige områder, parker og friområder mot all utbygging gjennom nye bestemmelser til anleggs- og riggområder. • Gi byens parker og grøntarealer et kvalitetsløft, gjennom økte og øremerkede bevilgninger, og ved å gi Bymiljøetaten et overordnet ansvar for vedlikehold og kvalitet. • Etablere en ordning for miljøkoordinatorer. • Premiere bydeler for «beste grønne tiltak».

<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle offentlige grønne lunger som sikrer mulighet for også for uorganisert fysisk aktivitet og lek i trygge omgivelser. • Beskytte allemannsretten, ikke minst ved å holde strandsonen åpen for fri ferdsel, og utvikle kyststiene rundt fjorden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Forby bruk av engangsgriller i offentlige parker og friområder, til fordel for flere permanente fellesgriller. • Kartlegge og innføre urbant naturvern av områder med høy biologisk verdi. • Gå inn for en forsvarlig avvikling av alle midlertidige inngrep i parker og grøntområder innen 2022. • Sørge for varig vern av Maridalen, Akerselva miljøpark, Bygdøy, Hovedøya, Ravnkollen, Østensjøvannet og Ekebergskrenten mot utbygging, samt frede Ekebergsletta og friområdene på Brannfjell og Ryen Varde. • Bevare, oppgradere og restaurere sammenhengende grøntdrag som er viktige for dyr og biologisk mangfold, som ved Alnaelva, Ljanselva og Tøyenparken og Ulven Byskog. • Beplante parker med bie- og humlevennlige planter, samt matnyttige busker og trær og hindre unødvendig kantslått, for å bevare økologisk viktige pollinerende insekter. • Ta vare på naturmangfoldet langs Alnaelva med sammenhengende grøntdrag gjennom hele Groruddalen og i størst mulig grad få samtlige bekker og andre vassdrag opp i dagen. • Etablerer flere turtraseer i byen, og styrke kollektivtilbudet til Marka og offentlige strender. • Tilrettelegge for det uorganiserte friluftslivet som sykkel, jogging, badeplasser og tur i marka. <p>Plan- og bygningsetaten utarbeidet i 2010 en ny Grøntplan for Oslo, som på en god måte viser hvordan grøntstrukturen i byen kan bevares og styrkes. Planen er imidlertid ikke blitt formelt vedtatt. MDG vil jobbe for at planen blir vedtatt og får den status som er nødvendig for å sikre byutvikling som ivaretar og styrker grøntverdier.</p> <p>Oslofjorden har vært hovedinnsjøen til Norge, og er uløselig knyttet til byens identitet. Miljøpartiet De Grønne vil forsvare allemannsretten, redusere forurensningen og holde strandlinjen og øyene tilgjengelige som rekreasjonsområder.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gå imot all form for bunntråling i Oslofjorden. • Etablere et nasjonalmarint verneområde i Oslo- og Drammensfjorden. • Følge opp arbeidet med å sikre god vannkvalitet i fjorden. • Oppgradere Hvervenbukta og tilrettelegge for flere offentlige strender. <p>Oslo har mange tette flater og er under sterk fortetting, noe som i kombinasjon med klimændringene vil gi mer overvann. Overflatevann er ofte forurenset og kan skade parker, grøntanlegg, bygninger og infrastruktur, samt utgjøre helsemessig fare.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p>
---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Sikre at alle byggeprosjekter etterfølger forskrifter om gode avrenningsforhold, med blant annet åpen overvannshåndtering og flere regnbed. • Innføre grønne tak der det bidrar til både overvannshåndtering og biologisk mangfold. • Forbedre og videreutvikle Oslo kommunes klimaregnskap. • Innføre klimagassregnskap på bydelsnivå. • Gjenåpne lukkede elver og bekker der det er mulig. • Prioritere sikkerheten i vannforsyningen og trappe opp rehabiliteringen av vannledningsnettet. • Redusere vannforbruket gjennom kampanjer, insentivordninger og ny teknologi. <p>Urbant landbruk kan gi både kunnskap, glede, og ikke minst kortreist og sunn mat. Parsell- og kolonihagene er allerede gode møteplasser og læringsarenaer. Vi ønsker å styrke mulighetene for å dyrke mat i byen.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre eksisterende parsell- og kolonihager og legge til rette for nye, og avsette midler til flere skolehager. • Sørge for at alle skoler har skolehager på eller i gangavstand fra skolen, der elevene har ansvar for egen matproduksjon. • Etablere et kompetansesenter for urbant landbruk. • Innføre innkjøpsavtaler for lokalproduserte matvarer i alle kommunale institusjoner og kantiner, så fremt det er mulig. • Støtte urban dyrking, birøkt og besøksgårder, og støtte videre utvikling av bynære mat-systemer. • Legge til rette for flere takhager. • Oppfylle handlingsplanen for bærekraftig mat i Oslo. • Etablere flere demonstrasjonshager, i likhet med for eksempel Vøienvolden park.
Sp	<p>Verdens matvarebehov er økende. Derfor må Norge ta sin del av ansvaret og øke egen matforsyning. Som et av de beste matproduksjonsfylkene i landet, især kornproduksjon, er Akershus særlig verdifull for landets matvaresikkerhet. Vi vil føre en politikk som ivaretar et levende landbruk som produserer mat av høy kvalitet, og gode rammer som sikrer en god dyrevelferd. Et aktivt og produserende landbruk sikrer norsk kornproduksjon og bidrar til et åpent kulturlandskap til glede for folk i hverdagen.</p> <p>Bynært landbruk, som «urban gardening», andelslandbruk, parsellhager, kolonihager og opplevelser knyttet til kulturlandskapet, har</p>	<p>Oslos parker er viktige grønne lunger i en by i stor vekst. Grøntarealene er under sterkt nedbyggingsspress, og vi vil sikre grøntområdene for fremtiden gjennom å stoppe nedbygging av grøntareal. Oslo skal være et miljøvennlig samfunn hvor vi også tar vare på biomangfold og truede arter. Pollinerende insekter, som humler og bier, er helt nødvendige for å opprettholde mangfoldet i Oslos flora, men står i fare for å forsvinne.</p> <p>Det er helt sentralt at byer identifiserer svakheter og mulige flaskehals for tilførsel av mat, og at Oslo etablerer flere tilførselskanaler som sikrer innbyggerne tilgang på nok, næringsrik mat der hvor det er mulig. En av disse kanalene kan være byens eget areal og mulighetene dette gir</p>

	<p>store utviklingsmuligheter i Akershus. Satsingen vil styrke økonomien til dagens næringsaktører slik at befolkningen får ferske og rene matvarer. Det bidrar også til økt forståelse for matproduksjon generelt, og bevaring av matjordressursene spesielt.</p> <p>Akershus Senterparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for økt aktivitet i skogbruket. • Legge til rette for økt rekreasjonsaktivitet i skog og utmark som ivaretar viktige hensyn både for næringsutøverne og befolkningen. • Arbeide for å øke tilgjengeligheten av fondskapital, særlig med tanke på tidligfasefinansiering. • Arbeide for et livskraftig og allsidig landbruk som gjennom miljøvennlig produksjon tilbyr befolkningen produkter og tjenester av høy kvalitet. • Løfte fram Akershuslandbrukets behov i jordbruksforhandlingene med vekt på inntektsutvikling og krav til investeringer i kornproduksjonen. • Arbeide for økt satsing og styrking av produsentnettverkene innen landbruksbasert næringsutvikling som for eksempel bioenergi, opplevelser, omsorgstjenester (Inn på Tunet) og gårdsmat. 	<p>for matproduksjon. Areal som holdes i hevd vil kunne brukes til matproduksjon, noe som også vil komme til nytte i eventuelle krisesituasjoner. Kortreist og lokalprodusert mat kan også produseres i Oslo, og Oslo</p> <p>Senterparti vil legge til rette for økt matproduksjon i byen. Parsell- og kolonihager, parker, og utnytting av eksisterende og nye bygg for matdyrking, er eksempler på muligheter for økt landbruksproduksjon i Oslo. Oslo Senterparti er partiet for fortsatt levende bygder i marka.</p> <p>Senterpartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plante 1000 nye trær i indre by hvert år, og erstatte alle trær som felles med nye. • Prioritere trær, gress og friarealer framfor asfalt og steinlegging der det er mulig. • Fremme biologisk mangfold gjennom å plante vekster for pollinerende insekter i Slottsparken, på taket på Rådhuset, og i resten av Oslo. • Redusere torgleien kraftig og legge til rette for enklere torgtilgang for lokalmatprodusenter i Oslo og Oslos omegn, slik at befolkningen får lettere tilgang på kortreist mat. • Legge til rette for at lokalproduserte og økologiske varer blir mer tilgjengelig for byens innbyggere. • Tilrettelegge for økt produksjon av grønn mat i Oslo gjennom framtidsrettet urbant landbruk. • Ha full stopp i nedbygging av grøntarealer og matjord i byen. • Bygge flere parsellhager, skolehager og kolonihager. • Avvikle den midlertidige barnehagen på Ola Narr snarest, og senest august 2016. • Ikke røre markagrensa, og la Ravnkollen forbli et ubebygd rekreasjonsområde.
<p>Ap</p>		<p>Oslos beliggenhet mellom fjorden og marka gir byen et unikt utgangspunkt. Dette er verdier som vi må ta vare på til det beste for alle byens innbyggere. Vi må samtidig sørge for god tilgang på grønne områder og naturopplevelser også inne i bykjernen.</p> <p>Arbeiderpartiet vil sikre god belysning av byens grøntområder som gir gode og trygge offentlige rom og møteplasser. Vi vil sikre viktige natur- og friluftsområder som marka, øyene, byens parker, vassdrag og strandsonen, skape nye turveier og sørge for nye grøntområder. Vi skal ha en ren by, med jevnlig avfallstømming og flere offentlige søppelkasser.</p> <p>Vi vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for idretts- og friluftaktivitet i markas randsone, uten å forringe dagens håndtering av markagrensa.

		<ul style="list-style-type: none"> • Realisere en nasjonalpark med et nasjonalparksenter i Østmarka. • Åpne flere av byens elver og vassdrag. • Ha mer og bedre vedlikehold, avfallstømming og rengjøring i det offentlige rom. • Utvide kildesorteringen til også å gjelde i parker og byrom. Etablere flere minigjenbruksstasjoner og samtidig vurdere alternative avfalls løsninger, som for eksempel avfallssug. • Intensivere arbeidet med å fjerne byens giftfylringer. • Bevare eksisterende og etablere nye parsell- og kolonihager. • Investere i flere idretts- og næranlegg. Dette gjelder særlig flerbrukshaller, svømmeanlegg, skianlegg og ishaller. • Som hovedregel bygge flerbrukshaller ved nybygg og rehabilitering av skoler. • I samarbeid med idretten lage en gjennomføringsplan for investeringer i idrettsanlegg som lå inne i planene for OL i 2022. • Sette i gang forprosjektering av nytt Jordal Amfi, skøytehall på Valle Hovin og idrettshall på Mortensrud. • Bygge ny cricketbane med internasjonal standard. • Bygge nytt bad på Stovner, og starte arbeidet med to nye områdebad i Oslo sør og vest. • Bygge nytt hovedbad på Tøyen, og gjøre om Frognerbadet til helårsbad. • Styrke Lillomarka som friluftslivs- og skiidrettsområde og bygge ut Lillomarka Arena som nærmiljøanlegg. • Fullføre kyststien langs fjorden. • Sikre at strandsonen er tilgjengelig for allmennheten. • Installere treningsapparater i offentlige parker og grøntområder. • Etablere flere lekeplasser i Oslo.
SV	<p>Naturmangfoldet skal bevares. Akershus har svært mange sjeldne og truede arter og viktige naturområder. Naturmangfoldet må sikres for framtida.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naturmangfoldloven skal brukes aktivt for å sikre truede arter og deres leveområder • Viktige områder for biologisk mangfold skal beskyttes. Gammelskog, myrer og våtmark samt jordbrukets kulturlandskap er spesielt utsatte. • Trappe opp skogvernet og legge til rette for en skogsdrift som ivaretar områder som er spesielt viktige for naturmangfoldet. • Hindre at svartlistede fremmede arter blir spredd i naturen. 	<p>Noe av det unike med Oslo er muligheten til å bo i en storby med nærhet til intakt natur som omkranser byen. SV vil ta ansvar for å sikre både naturmangfoldet og kvaliteten på naturopplevelsene i Oslos strandsoner, i fjorden og i Markaskogene rundt byen.</p> <p>SV vil at de gjenværende delene av Oslos strandsone må skjermes fra nedbygging og sikres som rekreasjonsområder for befolkningen. For øyene i fjorden vil SV få på plass et strengt regelverk som hindrer videre utbygging, men sikrer tilgjengelighet. Hensynet til tilgjengelighet må likevel ikke gå foran tiltak som er nødvendig for å skjerme sjøfuglbestandene i Indre Oslofjord i hekketiden.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Follomarka må innlemmes i markaloven. • Økt tilrettelegging for at Akershuskolene skal ta i bruk «Den naturlige skolesekken». 	<p>SV vil at Osloomarka skal brukes til rekreasjon og friluftsliv, og vi mener at den bærekraftige forvaltningsmodellen for drift i kommunens egne skoger bør utvides til så store deler av Marka som mulig. Mindre områder i Markas randsoner, som ikke kommer i vesentlig konflikt med naturmangfold og friluftsliv, kan tilrettelegges for organisert idrett. Marka-relatert idrett skal prioriteres i disse områdene.</p> <p>SV vil kraftig redusere aktivitetssonene som byrådet foreslår innenfor Markagrensen.</p> <p>SV vil arbeide for nasjonalpark med nasjonalparksenter i Østmarka. Her finner vi de største, gjenværende inngrepsfrie naturområdene i lavlandet på Østlandet, et område som til og med huser en liten ulvebestand. Nasjonalparkstatus vil hindre hogst og veibygging, men berike naturmangfoldet og opplevelsene som er knyttet til ferdsel, fiske, jakt og idrett som allerede pågår.</p> <p>SV vil at breddene langs byens ti elveleier skal vernes og at bekker som ligger i rør skal åpnes der det er mulig. I tillegg vil vi at flere områder rundt elveleiene skal tilrettelegges som rekreasjonsområder. SVs mål er at hele byen skal ha gjennomgående grøntdrag, der blant annet lekeskoger og grønne og trygge skoleveier skaper gode lokalsamfunn for barn.</p> <p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Få vedtatt en helhetlig forvaltningsplan for Ekebergsletta med tilgrensende grøntområder som verner området miljø- og kultur mangfold mot nedbygging og forfall. • Sikre og videreutvikle byens parker og grøntområder. Når nye reguleringsplaner lages og gjennomføres, skal det innarbeides nye park- og grøntområder. • Verne alle skogsområder og lekeskoger inne i byen. • Verne Markas gjenværende eventyrskoger mot hogst i tråd med Markaloven. • Etablere naturbaser for barnehager og skoler i Marka. • Forby nye boligprosjekter som legger beslag på strandsonen. • Forby alle nye byggeprosjekter som bryter Markagrensen. • Arbeide for at indre deler av Østmarka blir nasjonalpark. • Opprettholde kolonihager, parsellhager og skolehager.
Rødt		<p>Osloomarka er et unikt natur- og rekreasjonsområde for byens befolkning som må bevares. Randsonen mellom bebyggelsen og Marka må ikke uthules, markagrensa må bestå. Her må natur- og kulturvern prioriteres over boligbygging og nye</p>

		<p>idrettsanlegg. Rødt er mot å svekke Marka- vernet ved å utvide mulighetene for å bygge idrettsanlegg i Marka.</p> <p>Parker, friområder og skog må bevares – og gjerne utvides – slik at vi får flere sammenhengende grøntområder og trafiksikker atkomst til gode friområder. Det må etableres romslige parkområder, ikke bare pyntestriper med grønt langs blokkene.</p> <p>Det må utarbeides bindende grøntplaner. Østensjøvannet og områdene rundt må bevares. Elver og bekker som er lagt i rør må åpnes i størst mulig grad.</p> <p>Det bør opprettes flere parsellhager i Oslo. Vedlikeholdet av Oslos parker og grøntområder skal gjøres av kommunalt ansatte.</p> <p>Parker som brukes av flere enn bare bydelens innbyggere og som ligger i gåavstand fra sentrum må likestilles med parkene i sentrum. Kommunen må sette av like mye penger til å forvalte disse parkene som sentrumparkene.</p> <p>Den midlertidige barnehagen på Ola Narr må avvikles seinest høsten 2016 og tilbakeføres parken slik den opprinnelig var. Barna i den midlertidige barnehagen skal sikres barnehageplass i nærmiljøet.</p>
--	--	---

8. Miljøvern (utover ATP og økonomi)

Parti	Akershus	Oslo
FrP		<p>Oslo har et godt miljø. Etter at FrP ble med i byråd i 2003 ble Oslo kåret til Europas mest bærekraftige by. I 2006 ble Oslo kåret til Norges mest miljøvennlige by av Miljøverndepartementet, i 2007 kom Oslo til finalen i kåringen av Europas grønne hovedstad og i 2009 ble Oslo rangert som nr. 3 på European Green City Index.</p> <p>Kommunens viktigste oppgave innenfor miljøområdet er myndighetsutøvelse. Kommunens miljøarbeid skal være en integrert del av all kommunal virksomhet. Rent vann, naturvern, en ansvarsfull avfallsbehandling og tilsyn med virksomheter som påvirker miljøet, er noen av de oppgaver som kommunen har i lokalsamfunnet.</p> <p>Prinsippet om at forurenseren skal betale skal også være gjeldende for utslipp til natur og miljø.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ivareta kommunens ansvar for rent vann, naturvern og avfallsbehandling.• At forurensere skal betale ved miljøskader.• Bidra til lavt energibruk ved å tillate høyere arealutnyttelse, særlig ved kollektivknutepunkt. <p>Oslo har et kretsløpsbasert avfallssystem. Dette er basert på kildesortering, materialgjenvinning og energigjenvinning. Det innebærer at avfallet enten blir resirkulert eller brukt som brensel i forbrenningsanlegg for å produsere fjernvarme og strøm. I 2013 ble de første 36 bussene satt i drift med biogass basert på matavfall som energikilde.</p> <p>Avfallsanleggene skal ha en teknisk høy standard. Energien fra avfall skal gjenvinnes mest mulig effektivt og rasjonelt. Store deler av avfallshåndteringen, både den kommunale og den private, foregår i et marked der avfall har en verdi og er en handelsvare. Dette er et naturlig og miljømessig godt virkemiddel, og det kan være fornuftig å la profesjonelle aktører delta også på områder der Oslo kommune i dag er enerådende. En målsetting for slikt samarbeid må være å medvirke til enda mer resirkulering, bedre energigjenvinning og stadig reduserte utslipp. Teknologien er kommet så langt at avfallshåndtering om få år må ha som forutsetning at virksomheten skal ha nullutslipp av skadelige stoffer.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none">• At avfall i Oslo skal resirkuleres eller benyttes til energiproduksjon.• At anlegg skal ha høyest mulig energigjenvinningsgrad.

		<ul style="list-style-type: none"> • At avfallsanleggene skal være lukkede systemer som har nullutslipp av miljøskadelige stoffer. • Tillate nye håndteringsmetoder som avfallssug og lignende i nye og eksisterende bygninger. • Videreutvikle Rusken til også å være et sosialt tiltak.
H	<p>Gjennom sitt eierskap i Akershus Energi forvalter Akershus fylkeskommune en viktig kilde til fornybar energi. Akershus Energi er i ferd med å etablere et av Europas mest moderne fjernvarmeanlegg ved Lillestrøm, Akershus EnergiPark. Dette fjernvarmeanlegget vil redusere utslippet av CO2 med 120 000 375 tonn i året når det er i full drift. Akershus Høyre vil være en pådriver for at eierskapet i Akershus Energi blir ivaretatt på en måte som videreutvikler arbeidet med å bringe miljøvennlig og kostnadseffektiv energi til markedet.</p> <p>Akershus fylkeskommune har bidratt til å etablere hydrogenanlegget til HyNor Lillestrøm, som er etablert i sammenheng med Akershus EnergiPark. Hydrogenanlegget vil både produsere hydrogen og være en fyllstasjon for hydrogen til bruk i kjøretøy. Når hydrogen forbrennes produseres det vann og ikke CO2. Derfor er hydrogen et helt rent drivstoff, så lenge det er produsert på en måte som ikke medfører klimagassutslipp.</p> <p>Akershus Høyre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Være en aktiv eier av Akershus Energi for å videreutvikle mer miljøvennlig energi. • Videreføre arbeidet med å bytte ut oljekjeler i oppvarmingen av fylkeskommunale bygg med mer miljøvennlige energikilder. • Støtte arbeidet mot forurensning av vann og vassdrag i fylket. • Stille strengere krav til energieffektivitet i fylkeskommunale bygg, og fortsette innsatsen for energiøkonomisering i eksisterende fylkeskommunale bygg og anlegg. 	<p>For å løse våre felles utfordringer for et bedre miljø vil Oslo Høyre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At Statsbygg skal skifte ut oljefyrene med miljøvennlige alternativer i sine bygg i Oslo. • Anvende nærhetsprinsippet i avfallshåndtering og innføre en klimaavgift på transport slik at mest mulig avfall håndteres så nært kilden som mulig. <p>Alt husholdningsavfall i Oslo skal gå inn i en kretsloppsbasert avfallshåndtering der avfall kildesorteres og deretter resirkuleres eller energigjenvinnes. Varmen fra forbrenningen av avfall skal gi miljøvennlig fjernvarme til oppvarming av bygg og redusere bruken av oljefyrt oppvarming. Biogassen fra avfallet skal brukes som et miljøvennlig drivstoffalternativ for byens busser.</p> <p>For å sikre miljøvennlig håndtering og utnyttelse av avfallet vårt vil Oslo Høyre derfor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjøre kildesortering i husholdninger, offentlig virksomhet og næringsvirksomhet obligatorisk supplere søppelbøttene i gatene og parkene med små returpunkter for glass, plast, papir og tomflasker og øke kapasiteten på disse • Prøve ut en egen ordning med returpunkt for kildesortering av glass og metall i sameier og borettslag • Redusere avfallsgebyrer til sameier og borettslag som installerer nedgravde og lukkede avfallsbeholdere • At alle større bolig- og næringsprosjekter skal installere avfallssug.
V	<p>Bygninger, anlegg og infrastruktur legger premissene for adferd, energibruk og miljøbelastning. EU har besluttet at nye private bygninger fra og med 2020, og nye offentlige bygninger fra og med 2018, skal ha nær null i energiforbruk. Venstre mener at Akershus Fylkeskommune bør legge seg på minst samme ambisjonsnivå, og samarbeide med kommunene i fylket for at de også skal oppnå det samme.</p> <p>Venstre vil;</p>	<p>Å ta vare på miljøet handler både om å ta vår del av ansvaret for globale miljøproblemer og om å gjøre Oslo til en bedre by å bo i. Det er alle de små miljøvalgene i hverdagen som i sum kan bidra til å løse miljøutfordringene. Venstre vil gjøre det enklere, billigere og mer naturlig å ta grønne valg.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At Oslo skal oppfylle alle nasjonale krav og EU-krav knyttet til grenseverdier for støy, luftforurensning og klimagassutslipp.

<ul style="list-style-type: none"> • Bidra til økt utnyttelse av biogassanlegget på Nes og Slemmestad, primært til transportformål hvor klimaeffekten er størst, gjennom samarbeid med Oslo Kommune og nabokommunene. • At Akershus Energi fortsatt skal være et heleid fylkeskommunalt kraftselskap, som skal være en utviklingsaktør innen fornybar energi. • Utarbeide en egen regional plan for utbygging av vindkraft og småkraft. • At Akershus Fylkeskommune skal bidra til at kommunene i fylket får styrket sin kompetanse innen klima og energi. • Arbeide for å fase ut all bruk av fossil energi til oppvarming i Akershus innen 2020, inkludert bruk av fossil olje som reserve i fjernvarmenettet. • At alle fylkeskommunale bygg skal bygges med plussus-standard eller tilsvarende. • At fylkeskommunen som leietaker etterspør energiklasse A. • At alle fylkeskommunens virksomheter og bygg skal være miljøsertifisert. • Kartlegge Akershus' potensial for lokal produksjon av fornybar energi. • Stimulere og tilrettelegge for energigjenvinning, geoenergi, varmpumper, urbane vindmøller og solenergi som supplement til fjernvarme. • Arbeide for økt produksjon av ren energi i Akershus, blant annet innenfor biogass fra avfall og jordvarme. • Legge til rette for fortsatt utbygging av fjernvarmenettet og bidra til enda mer miljøvennlig oppvarmingsløsninger, enn fjernvarme, der det er mulig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha lavutslippsferger på alle fergestrekninger i Indre Oslofjord. • Pålegge bruk av landstrøm for ferger og cruiseskip. • Kutte CO2-utslipp gjennom å fase ut all bruk av fossil energi til oppvarming og gi støtte til utskifting av gamle vedovner. • Sikre god varsling på dager når grenseverdiene for luftforurensing overskrides. <p>Grønne valg er bra for miljøet, men også bra for den enkelte. Et grønt hverdagsliv kan gi helsegevinster, økt trivsel og gjøre hverdagen enklere for mange. Venstre vil gjøre det lettere for folk å omsette holdninger og verdier til praktisk handling.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videreføre satsingen på kildesortering og materialgjenvinning. • Etablere flere gjenbruksstasjoner. • Videreutvikle Oslo som forsøksby for ny, klimavennlig teknologi. • Stimulere til økt bruk av delingsordninger. • Øke utsorteringen av spesialavfall. • Sørge for at miljøgifter på gamle industritomter fjernes. • Fortsette oppryddingen og rensingen av havnebassenget. • Senke grensenivået for tiltak mot tungmetaller i jord for nye lekeplasser, barnehager og boligområder. <p>Venstre vil gjøre Oslos bygningsmasse grønnere. Bygninger og annen infrastruktur betyr mye for energibruk og miljøbelastning. EU har besluttet at nye private bygninger, fra og med 2020, og nye offentlige bygninger, fra og med 2018, skal ha nær null i energiforbruk. Oslo bør legge seg på minst samme ambisjonsnivå.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At alle kommunale bygg skal bygges med passiv- eller plussusstandard eller tilsvarende. • At kommunen som leietaker etterspør energiklasse A, der dette ikke går på bekostning av vesentlige kulturminneverdier. • Sørge for energigjenvinning av alt avfall som går til forbrenning. • Sikre en bærekraftig og langsiktig forvaltning av kommunens eiendommer. • Øke rammene til Oslo kommunes klima- og energifond. • Miljøsertifisere alle kommunale bygninger. • Gjøre klima- og energifondets støtteordninger bedre for leiligheter, gjennom tilskudd til mindre tiltak, som utskifting til energisparevinduer, rentbrennende ovner, varmpumper og solenergi. • Kartlegge Oslos potensial for lokal produksjon av fornybar energi.
---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Stimulere og legge til rette for energigjenvinning, geoenergi, varmepumper, urbane vindmøller og solenergi som supplement til fjernvarme. • Videreføre ordningen med 50 prosent rabatt på byggegebyrene for tiltak som går lenger enn gjeldende lovkrav. • Bevare eksisterende bebyggelse for å unngå unødvendige klimautslipp ved nybygg. • Legge til rette for at flest mulig materialer blir gjenbrukt ved arbeid på veier, fortau og andre installasjoner, for å begrense utslipp ved produksjon og transport.
Krf	<p>Akershus KrF ønsker å videreutvikle Akershus Energi sitt engasjement innen vannkraft og alternativ fornybar energi. KrF vil styrke videreutviklingen av vannkraftressurser som en verdifull ren energikilde. Det skal satses på lokal egen energiproduksjon, slik at forbrukerne kan produsere den selv der det er behov for den. Lokal energiproduksjon skjer bl.a. ved bruk av solfanger, solceller, biomasse, varmepumper og smart styring av energi.</p> <p>Akershus har stor tilgang på bioenergiressurser fra landbruk, skog og avfallssektor. Økt produksjon av fornybar energi må være et viktig bidrag i klimakampen. Fornybar energiproduksjon utløser viktig lokal verdiskaping, og tilfører regionen ny teknologi og nye arbeidsplasser.</p> <p>Avfall er en verdifull ressurs og bør behandles og gjenbrukes nærmest mulig der den skapes. Akershus KrF mener det ikke er forsvarlig å transportere avfallet over store strekninger til andre regioner og land. Rammebetingelsene for avfallshåndtering må tilpasses slik at avfall forblir i regionen.</p> <p>Framtidens utfordringer med stor befolkningsvekst, krever en større bevissthet rundt miljø, energiforbruk og gjenbruk. Teknologien i dag muliggjør at vi kan produsere energien vi selv har bruk for. Dette vil bedre miljøet, skape arbeidsplasser, sikre forsynings sikkerheten og redusere behovet for utbygging av kraftverk og kraftlinjer. Den billigste kilowatten er den som ikke brukes, og det er billigere å effektivisere bort én kilowatt enn å produsere og distribuere én kilowatt. Akershus fylkeskommune skal derfor jobbe aktivt med opplysningsarbeid blant kommunene, innbyggerne og næringslivet.</p> <p>Fylkeskommunen har samlet sin eiendomsmasse på ca 260 bygg i AFK Eiendom FKF. Dette har gitt fylket en kvalitativ høyverdig forvaltning, drift og vedlikehold av byggene. Akershus fylkeskommune har høyt</p>	<p>Oslo skal være en internasjonalt ledende miljøby. Vi skal sikre ren luft, god avfallshåndtering og redusere miljøgiftene som omgir oss. Menneskeskapte klimaendringer er en av vår tids største utfordringer. Oslo ledet an i arbeidet med å redusere utslipp av klimagasser.</p> <p>Et godt lokalt miljø gir livskvalitet og helse. I dag får mange Oslo-borgere helseplager av dårlig luftkvalitet og opphopning av miljøgifter. KrF vil gjøre Oslo-miljøet bedre gjennom tiltak for å sikre ren luft, ren jord og rent vann. Det må bli enklere for folk å velge miljøvennlig i hverdagen.</p> <p>Oslo KrFs løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at Oslo oppfyller nasjonale og internasjonale krav knyttet til grenseverdier for støy og luftforurensning. • Gjøre kildesortering i husholdninger og næringsvirksomhet obligatorisk. • Innføre kildesortering av glass og metall i den enkelte husstand. • Ha en bedre håndtering av spesialavfall. • Fjerne miljøgifter på gamle industritomter og fortsette rensingen av havnebasenget.

	<p>fokus på energieffektivisering og miljøvennlige løsninger. Men bygg bruker ca 40 % av energiforbruket i verden. KrF vil derfor stimulere til satsing på energinøytrale bygninger og ser store miljøgevinster i oppfyllelse av EUs energikrav til nye bygg. Fylkeskommunen skal fase inn klimanøytrale oppvarmingsløsninger og videreføre energieffektiviserende tiltak i alle bygg.</p> <p>Ved bygging av nybygg skal fylket bruke strengere miljøkrav enn gjeldende byggeforskrifter. Det skal vurderes bygging av passivhus eller plusshus, og etter klassifiseringsverktøyet BREEAM NOR som skal sikre fylket en bærekraftig bygningsmasse. Plusshus med overskuddsenergi lagrer energien i en egen batteripark eller selger den på nettet etter Plusskunde-ordningen som kom i 2013. Det må vurderes om bygg som tilfredsstiller klasse A og eventuelt er plusshus, skal fritas for tilknytning til fjernvarmenett.</p> <p>Akershus KrF går inn for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å støtte opp om forskningsmiljøene innen alternative fornybare energier. • Utfasing av all bruk av fossil energi. • Bytte til vannbåren oppvarming i fylkeskommunale bygg. • Innfasing av fornybar energi i fylkeskommunale bygg som gir lav oppvarmingskarakter. • I perioden å montere solcelleanlegg på fem fylkeskommunale bygg. • At nye kommunale bygg skal vurderes bygget som passivhus eller plusshus. • Å videreføre energieffektivisering av eksisterende veilys, anlegg og bygg. • At fylkeskommunen fortsatt skal eie Akershus Energi. De skal bidra til forskning og bruk av nye alternative energikilder. • At fylkeskommune kjøper klimavoter som dekker CO2-utslipp i forbindelse med jobbreiser. • Å føre klimavennlig innkjøpsordning. • Å drive aktiv næringspolitikk for etablering av lokale arbeidsplasser. • Å jobbe aktivt for redusere klimagassutslipp i landbruket. • Å etablere et fylkeskommunalt klimaregnskapsverktøy. • Å implementere kommunens klimaregnskap i årsberetningen. • Å videreføre forskning og bruk av sol, hydrogen og bio som drivstoff. 	
MDG	Akershus fylke og kommunene må raskest mulig ta grep for å sikre at de blir klimanøytrale. Dette kan gjøres ved energiøkonomiser-	Luftforurensningen i Oslo er et helseproblem, og bryter med internasjonale og nasjonale grenseverdier. Biltrafikk er den største kilden til utslipp.

<p>ing, samarbeid med private og offentlige aktører, bruk av lavutslippsteknologi for transport, kjøp av strøm som er 100% fornybar, bygge nybygg etter aktivhus-standard og oppgradere eksisterende bygningsmasse.</p> <p>For å få til dette må det vedtas forpliktende klima- og energiplaner både på fylkes- og kommunenivå. Disse må være styrende for beslutningsprosesser, politikkutforming, drift og annet planarbeid.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unngå bruk av plantegifter. Dette gjelder ikke bare i landbruket, men også i skjøtselen av offentlig eiendom og langs offentlige veier. • At kommunene innarbeider klimatilpasning i sine beredskapsplaner og har det med når de utarbeider kommuneplaner. • Innføre forpliktende klimaregnskap for fylket og kommunene. • At avfallsmengden skal reduseres så mye som mulig, og at fylket og kommunene går foran i dette arbeidet. Minst mulig restavfall må brennes og mest mulig bør gjenvinnes. • At Akershus fylkeskommune skal investere i solenergi, jord- og bergvarme, sjø- og vannvarme, vindkraft, vann, kloakk og renovasjon. Eldre vannkraftverk må oppgraderes. • Sikre offentlig eierskap og politisk kontroll med infrastruktur og velferdstjenester, energi og drikkevann. 	<p>Det trengs derfor både strakstiltak på dager med varslet dårlig luft og langsiktige tiltak som reduserer totalutslippene. Støy- og lysforurensing er til sjenanse både for befolkningen og naturen rundt oss.</p> <p>Oslo kommune skal konsekvent følge nasjonale mål og retningslinjer for arealplanlegging og ikke tillate boligbygging, barnehager eller annen følsom arealbruk i soner med helsefarlig luftforurensing og støybelastning.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øke insentivordningene for utskifting av gamle vedovner. • Pålegge Hafslunds fjernvarmeanlegg på Haraldrud en reduksjon av NOX-utslipp og svevestøv. • Innføre varslingstelefon som innbyggerne kan henvende seg til når de opplever nabostøy. • Ivareta stillesoner og opparbeide nye slik at alle har tilgang til stillesoner i sitt nærmiljø. • Minimere støy gjennom planlegging og utforming med mer beplantning langs veier og et forbud mot utendørsreklame med lyd. • Fortløpende skifte ut kommunale lysarmaturer med typer som minimerer lysforurensingen. • Jobbe for at bystyret utformer en konkret plan for å minimere lysforurensingen, både med tanke på nåværende strukturer og krav som stilles for framtidige bygninger, skilt, kunst, og annen lyssetting. • Vurdere mulige tiltak for å redusere matkasting, inkludert differensierte avgifter for forskjellige typer avfall, strengere regler for matbutikker og å styrke Matsentralen og tilsvarende ordninger • Tilrettelegge for brukmarked i bydelene <p>Oslo kommune er en stor byggherre og eiendomsbesitter. Vi mener at kommunen bør ha en ambisiøs arkitekturpolitikk som legger til rette for arkitektur av høy kvalitet med høye klimamål.</p> <p>Kommunen bør også unngå midlertidige bygg, som i barnehagesektoren. Vi mener at ingen kommunale bygg skal stå tomme. Plan- og bygningsetaten utarbeidet et forslag i 2013 for en kommunal arkitekturpolitikk. Miljøpartiet de Grønne vil arbeide for at dette dokumentet revideres og vedtas.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At kommunale nybygg skal ha passiv- eller plusshusstandard eller tilsvarende, og at gamle bygg i kommunal eie reduserer sitt energiforbruk • Jobbe for bedre inn klima i kommunale bygg. • Opprette et byarkitektkontor ledet av en byarkitekt. • Opprette et kommunalt kvalitetsprogram for arkitektur.
---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for bygging av kommunale plussus gjennom FutureBuilt-programmet. • Støtte plussus og lavenergibygg gjennom prioritert saksbehandling. • Legge til rette for å rehabilitere og ivareta eksisterende bygningsmasse, både av hensyn til ressursbruk og kulturminnevern. • Revidere skilt- og reklameplanen for Oslo, med et mål om å redusere eksponeringen for utendørsreklame.
Sp	<p>Fylkeskommunen skal være en pådriver for å fremme gode klimaløsninger for kommuner, næringsliv og innbyggere i Akershus. Forskningsmiljøer som NMBU, HiOA og Kjeller er viktige samarbeidspartnere i dette arbeidet. På Sørumsand ligger landets eneste industri for vannkraftteknologi. En klimaaktiv politikk vil skape mange grønne arbeidsplasser i fylket vårt.</p> <p>Akershus Senterparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobbe for at staten oppretter GreenStat, et selskap for fornybar energi og teknologi, lokalisert til Kjeller. • Beholde eierskapet i Akershus Energi, og utvikle selskapet som en viktig aktør i utviklingen av utslippsfrie energiløsninger. • Sikre at kompetansen med tanke på vannkraftteknologi forblir i Norge. • Sikre at fylkeskommunen er ledende på miljø- og energismarte løsninger, og redusere klimagassutslippene fra fylkeskommunens virksomhet med 40% i perioden. • Fortsette den viktige hydrogensatsinga i Akershus. • Utnytte fotosyntesen gjennom optimal skogsdrift og økt skogbiomasse. • Sikre økt bruk av tre i bærende konstruksjoner. • Bidra til forskning på biodrivstoff basert på skog. • Legge til rette for mest mulig bruk av bioenergi. 	<p>Luftkvaliteten er til tider skadelig og støynivået er altfor høyt. Det er uakseptabelt at andelen barn med astma i Oslo ligger langt over resten av landet. En kvart million av Oslos borgere blir hvert år utsatt for helsefarlige konsentrasjoner av svevestøv.</p> <p>Prinsippet om at forurenser betaler skal ligge til grunn.</p> <p>Senterpartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At Oslo kommune skal føre en innkjøpspolitikk med tydelige krav på miljø, klima og sosialt rettferdige vilkår, både nasjonalt og internasjonalt. • Initiere et sterkere samarbeid mellom Oslo og andre europeiske storbyer for å finne felles løsninger på klima- og miljøproblem. • Gjøre alle nye kommunale bygg til lavenergibygg, og lage tilskuddsordninger som gjør det mulig å oppgradere hjem, offentlige og private bygg til lavenergibygg med minimalt energiforbruk. • Øke støtten til tiltak som reduserer energiforbruk, og som bidrar til bruk av mer miljøvennlig energi i boliger. • Sikre oppsamling og bortledning av regnvann i sentrumsgatene. • Fjerne moms på reparasjon og gjenbruk av klær, sko, husholdnings- og fritidsvarer.
Ap		<p>Arbeiderpartiet ønsker å stille høyere krav til avfallsreduksjon og gjenvinning ovenfor næringslivet. Det må lages en egen avfallsstrategi for Oslo.</p> <p>Vi vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sette strenge krav til tilrettelegging for ladepunkt, sykkelparkering og bildeling ved bolig og næringsbygg. • Etablere grønne tak på flere nye bygg. • Stille krav om at etter renovering av eksisterende, og oppføring av nye, offentlige bygg skal disse tilfredsstille kravene til passiv-, null-energi- eller plussus.

		<ul style="list-style-type: none"> • Stille krav om at bygg som huser kommunal virksomhet har høy miljøstandard. • Bruke Oslo Kommunes posisjon som innkjøper til å stille høye miljøkrav som inkluderer utslipp fra transport og produksjon ved kjøp av varer og tjenester. • Ha som mål at nye skolebygg skal benytte solenergi, og vurdere solenergi ved alle kommunale nybygg, samt ha testpanel på signalbygg for å vise potensialet for solenergi. • Øke kapitalen i Oslos klima- og energifond og utarbeide støtteordning for installasjon av solceller, vindkraft og andre utslippsreducerende tiltak på bygg.
SV	<p>Forbruket skal ikke skade natur og miljø. Vann og vassdrag forurenses av sur nedbør, avløpsvann, punktutslipp og avrenning fra jordbruket. Biltrafikken forurenses og plager folk med støy. Vårt høye forbruk øker avfallsmengden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grenseverdiene for god luftkvalitet skal overholdes, om nødvendig ved innføring av kjøretøyrestriksjoner i byene vinterstid. • Fylkeskommunen skal ha strenge miljøkriterier for sine innkjøp, og fylkeskommunens egne biler skal gå på fossilfritt drivstoff. • Mest mulig kortreist og økologisk mat i offentlige kantiner og kjøkken, med gode kjøttfrie alternativ. • Minst mulig bruk av veisaltning, og ingen sprøyting av veikanter. • Økt innsats for å bedre vannkvaliteten og følge opp vanndirektivet. • Fylkeskommunen skal oppnå sertifisering som miljøfyrtårn • Fylkeskommunen skal støtte kommunene i deres arbeid med klimaplaner • Effektiv og miljøvennlig energibruk i bygg gjennom bygging av aktivhus, passivhus og plusshus, fjerning av oljefyrer og til rettelegging for grønn energi. 	<p>SV vil ha utfasing av oljefyrer og gamle bio- og vedovner i hele byen, og etablere Oslo som landets mest energieffektive by. SV vil realisere en historisk satsing på energisparing og -effektivisering i hele byens boligmasse gjennom kommunens klima- og energifond. Etterisolering av bygg, og rentbrennende ovner, vil bedre luftkvaliteten betydelig på de kaldeste vinterdagene.</p> <p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gå inn for en historisk satsing på energieffektivisering gjennom kommunens klima- og energifond ved å gi støtte til enda flere tiltak som får ned luftforurensningen. • Sikre at alle nye kommunale bygg har plusshusstandard. Kommunale bygg som rehabiliteres skal minst ha passivhus-standard. • Sikre vannkvaliteten i Oslofjorden ved å fjerne all giftforurensing.
Rødt		<p>Det bør legges til rette for flere byøkologiske boligbygg og prosjekter i Oslo.</p> <p>Oslo kommune bør iverksette flere byøkologiske pilotprosjekter med forskjellige typer boliger, for å høste erfaringer om alternativ organisering av bymiljøet.</p> <p>Eksisterende byøkologiske pilotprosjekter må få forutsigbare rammer og støtte til å drive med økologisk oppussing og rehabilitering av byggene sine.</p> <p>Tiltak for gjenbruk av materialer ved utbygging, oppussing og riving av bygg må påbys.</p> <p>Bruken av miljøvennlige varmekilder må utvides. Alle kommunale nybygg skal installere</p>

		<p>solfangere og/eller solceller. Høyhus skal utredes for småskala vindkraftproduksjon på toppen.</p> <p>Det må stilles strenge krav til miljøstandarden ved nybygg og større rehabiliteringer. Nybygg bør være «plusshus», det vil si bygg som produserer mer energi enn de bruker.</p> <p>Ved nybygging og større rehabiliteringer skal det stilles krav til håndtering av avløpsvann. Det bør blant annet legges til rette for kildeseparering som skiller gråvann fra svartvann, slik at gråvannet for eksempel kan gjenbrukes lokalt.</p> <p>Støy er et miljøproblem for Oslo. Rødt støtter krav om økte bevilgninger til støyskjerming.</p>
--	--	---

9. Bilveinett, biltrafikk og kjøretøyer

Parti	Akershus	Oslo
FrP	<p>For Frp er det sentralt at det bygges ut veier der folk bor på en mest mulig effektiv måte. Frp er imot bompenger. Ettersom Frp er alene blant de politiske partiene om dette, setter vi derfor alltid fokus på at det skal være effektiv planlegging og gjennomføring av utbygging slik at bilistene blir belastet med minst mulig bompenger.</p> <p>Fremskrittspartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobbe for bedre og tryggere veier. • Øke kapasiteten på veiene for å unngå kø, kork og kaos. • Arbeide for en ny fylkesvei mellom Årnes og E16. • Ha økt satsing og bedre samordning av infrastruktur på Øvre Romerike. • Arbeide for en omkjøringsvei rundt Lørenfallet i Sørums. • Arbeide for å få på plass ny Glommakryssing med firefelts RV 22 snarest. • Gå inn for broforbindelse over Oslofjorden i stedet for nytt tunnellop parallelt med Oslofjord-tunnelen. • Sørge for forsvarlig vedlikehold av veiene. • Gå inn for en oppgradering av fylkesveiene med 1 mrd. i perioden. Sikkerhetstiltak, reasfaltering, midtdeler samt belysning. 	<p>Utbyggingen av hovedveinettet i Oslo må videreføres og skje raskere. Oslos hovedveinett er ikke tilstrekkelig utbygget. Følgende veiprojekter har Oslo FrPs tilslutning i ikke prioritert rekkefølge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ny Blindernvei fra krysset Kirkeveien/Sognsveien (Ring 2) til Universitetskrysset (Ring 3) • Røatunnel • Ljabrudiagonalens 2. del, fra Hauketo til Skullerud • Ny Ring 4 • Ny riksvei 4 i tunnel fra Bjørvika til Økern • Ny E18 vestover • E6 syd med seks felt fra bygrensen til Ryen • Manglerudtunnelen • Oppgradering av Ryenkrysset til 3 plan • Ring 3 Nydalenkrysset • Bretvedtdiagonalen • Veisystem Alnabru • Ny Mossevei i tunnel • Nedgradering av dagens Mossevei til lokalvei • Forbedring av en del køskapende kryss som blant annet Carl Berners Plass, Majorstukrysset, Vindern-krysset, Slemdalkrysset, Ensjøkrysset (Gladengveien-Ensjøveien) og Brynskrysset (Østensjøveien-Jernbaneveien). <p>Av prosjekter i Akershus som har stor betydning for Oslo, vil Oslo FrP prioritere disse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Østvendte ramper på E18 i Lysakerkrysset (E18 x Ring 3) • Fire felter fra Grorud og videre nordover (Rv 4) <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planlegge slik at køer, omkjøringer og sperringer blir færrest mulig. • Unngå stenging av enkeltområder eller gater for trafikk på bekostning av andre boområder eller miljøer. • At kapasitet, fremkommelighet og trafikkflyt skal være førende i trafikkplanleggingen.
H	<p>Antallet av våre innbyggere som omkommer og skades langs veien er for høyt. Det må tas grep for å øke trafikksikkerheten, både langs de store hovedfartsårene, men også langs de mindre lokale veiene.</p> <p>Akershus Høyre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre utbygging av Rv22 til Hovinhøgda, E18 vest, Fv152 og Rv4 gjennom Oslopakke 3. • Være en pådriver overfor staten for ny Glomma-kryssing på Rv22 ved Fetsund. • Intensivere arbeidet med å ta igjen vedlikeholdsetterlepet på fylkesveiene. • Være en pådriver for ferdigstilling av RV 2. 	<p>En moderne kollektivtrafikk og bedre fremkommelighet for sykkel vil gjøre at færre er avhengig av å bruke bil i fremtiden. Likevel vil bilen være et uunnværlig transportmiddel for mange av oss også i årene som kommer. For at bilparken i Oslo skal være mest mulig miljøvennlig og moderne skal vi gjøre det attraktivt å gå over til biler med lave utslipp av klimagasser som skaper minst mulig lokal forurensning som veistøv, partikler og klimagasser.</p> <p>Folkeliv i byen innebærer at butikker, restauranter og kontorer må få varer levert og avfall hentet. Varelevering er en forutsetning for en levende by og det er derfor viktig at transport-</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • At nye kjøretøy som fylkeskommunen anskaffer skal gå på fornybart eller utslippsfritt drivstoff. • Vurdere å endre kollektivfeltene langs de mest trafikkerte veiene til miljøfelt, slik at de kan brukes av busser, nullutslippsbiler og drosjer som kan kjøre på et klimavennlig drivstoff som et virkemiddel for å øke andelen klimavennlige kjøretøy. • Styrke fylkeskommunens engasjement i HyNor-prosjektet, slik at det kan bli tatt i bruk flere hydrogenbusser og hydrogenbiler og etablert flere fyllestasjoner for hydrogen. • Akershus Høyre har som målsetting at bilparken innen 2030 består av nullutslippsbiler, og vil derfor være en pådriver for å etablere den infrastrukturen som skal til for å gjøre hydrogen til et reelt drivstoff for biler og busser. 	<p>næringen har gode vilkår. Byens innbyggere trenger håndverkertjenester og disse må ha nødvendige parkeringsmuligheter.</p> <p>For å gjøre biltrafikken mer miljøvennlig vil Oslo Høyre derfor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innføre miljødifferensiering i bomringen for å stimulere flere bilister til å gå over til miljøvennlige biler • Utrede eget miljøfelt på de store innfartsårene for kollektivtrafikk, nullutslippskjøretøy og samkjøring i biler som går på bensin og diesel • Ha differensierte satser i bomringen for tungtransport, slik at denne transporten i størst mulig grad skjer utenom rushtiden. (<i>Dissens fra Hermann Smith-Sivertsen: Stryke punktet</i>). • Redusere passeringsavgiften i bomringen på tider av døgnet med mindre trafikk • At kommunens virksomheter fullfører overgangen til nullutslippsbiler • Ha reduserte fartsgrenser utenfor hovedveiene for å gjøre det mindre attraktivt med gjennomkjøring i boligområder og nær skoler • Bygge planfrie overganger ved knutepunkter som Vinderen, Slemdal og Holtet • Ha mulighet til å bøtelegge tomgangskjøring • (<i>Dissens fra Jenny Clemet von Tetzschner, Anne Rygg, Helle Tjaberg, Stian Haraldsen, Tom Erlend Skaug og Konrad Værnes: Nytt punkt - Innføre flere bilfrie områder innenfor Ring 1 for å gi plass til kollektivtrafikk, gående og syklist-er. Gatene skal likevel være åpne for forflytningshemmede, beboere innenfor de bilfrie områdene, utrykningskjøretøy og nullutslippsdrosjer, i tillegg til varelevering, søppeltømming og håndverkertjenester innenfor begrensede tidsrom</i>) • Etablere flere bilfrie gater i sentrum og å stenge enkelte gater i rushtiden for personbiler for å bedre fremkommeligheten for buss og trikk. (<i>Dissens fra Hermann Smith-Sivertsen: Stryke punktet.</i>) • Gi fordeler til klimavennlige varebiler i sentrum. • Søke om å overføre skiltmyndigheten fra Politiet til kommunen.
<p>V</p>	<p>Skal vi få ned klimagassutslippene i vår region som har en betydelig befolkningsvekst, holder det imidlertid ikke med at trafikkveksten tas med kollektivtrafikk, sykkel og gange. Venstre mener at vi samtidig må sørge for at flest mulig av kjøretøyene på veiene er nullutslippskjøretøy. Akershus har sammen med Oslo, allerede verdens høyeste tetthet av elbiler. Venstre vil jobbe for at Akershus også</p>	<p>Bilparken i Oslo skal være den minst forurensende i verden.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At kommunens bilpark skal være utslippsfri • Vurdere miljøfelt der nullutslippsbiler, nytte-transport og samkjøring er tillatt. <p>Venstre vil prioritere de deler av byen som er spesielt utsatt for støy og forurensing. For å lede tungtransporten vekk fra boligområder og inn på</p>

<p>skal være best i verden på å legge til rette for andre nullutslippsteknologier i transportsektoren. Både for privatbiler, næringstrafikk og kollektivtrafikk: ladbare kjøretøy, brenselcelle-teknologi (hydrogen), biogass og biodiesel.</p> <p>Venstre vil</p> <ul style="list-style-type: none"> • At Akershus fortsatt skal være verdensledende på å tilrettelegge for nullutslippskjøretøy. Både el-, hydrogen, biogass og annen nullutslippsteknologi. Fylkeskommunen skal fortsette sitt internasjonale engasjement for at stadig flere byer og regioner i Europa og verden kan øke bruken av nullutslippskjøretøyer. • Samarbeide med næringslivet og kommunene for å utvikle energistasjoner som tilbyr fylling av hydrogen og biogass, hurtiglading og semi-hurtiglading for elbiler og andre nullutslippskjøretøy. • Vurdere innføring av miljøfelt i tillegg til kollektivfelt på veier som har tre kjørefelt, eller mer i hver retning, for å sikre god fremkommelighet for, i prioritert rekkefølge, kollektivtrafikk, nullutslippskjøretøy, næringstrafikk og de som kjører flere sammen i bilen. <p>Fylkeskommunale veger skal være godt vedlikeholdt. Standarden på det fylkeskommunale vegnettet skal ikke bidra til å skape trafikkfarlige situasjoner. Trafikknutepunkter som betjenes av buss langs fylkesveg skal være universelt utformede og tilby trygg sykkel- og bilparkering.</p> <p>Kollektivtransport, næringstransport, sykkel og gange må prioriteres foran personbiler når det bygges ut ny transportkapasitet og i bruken av eksisterende vegnett.</p> <p>Venstre vil;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioritere tiltak langs fylkeskommunale veger som gir økt trafiksikkerhet, • Arbeide for å redusere kostnadene ved ny E18 uten at det går ut over miljøtiltakene, men slik at det kan frigjøres midler til større satsing på kollektivtransport og til rettellegging for sykkel. 	<p>utvalgte deler av hovedveinettet, spesielt i Groruddalen, vil Venstre opprette et tungtransportnett.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fullføre arbeidet med plan for tungtransport i Groruddalen. • Forby gjennomkjøring av tungtransport i boligområder og begrense kjøring med dieselkjøretøy på dager med høy luftforurensning, blant annet ved bruk av miljødifferensierte avgifter ved bomplasseringer. • Prioritere fotgjengere, sykkel, kollektivtransport og nyttetransport foran privatbilisme. • Bedre fremkommeligheten for trikk og buss i sentrum gjennom å begrense gateparkering, opprette kollektivgater og flere bilfrie gater, begrense gjennomkjøring i sentrum og prioritere kollektivtransport i lyskryss. • Opprette kollektivfelt på de viktigste innfartsårene og Ring 3. <p>Oslo er navet i det nasjonale transportsystemet. Kjø og forsinkelser rammer spesielt næringslivets konkurransevne. Venstre vil at utbyggingen av veinettet i Osloregionen skal ses i sammenheng med andre samferdsels- og byutviklingstiltak, slik at vi får økt fremkommelighet og bedre lokalmiljø.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha lokk over E6 på Furuset og åpne for nærings- og boligutvikling på det nyvunne arealet. • Prioritere å bygge Røatunnelen og Manglerudtunnelen og finne en løsning for et nytt Nydalskryss. • Bygge om Riksveg 4 i Groruddalen for å redusere miljøbelastningen i nærområdet. • La lokale miljøhensyn veie svært tungt ved planlegging og gjennomføring av prosjektene i Oslopakke 3. • At Statens Vegvesen må skjerme nærmiljøet fra trafikkbelastningen på regionale hovedveier, gjennom blant annet Bredtvedt/Fossumdiagonalen. • Begrense den planlagte utvidelsen av E18 gjennom Asker og Bærum for å frigjøre midler til kollektivtransport og unngå store trafikkproblemer i Oslo. • Ta initiativ til en langsiktig samferdselspakke for Groruddalen og nedre Romerrike, som et spleiselag mellom staten, Oslopakke 3 og trafikantene. • Stoppe videre utbygging av nye lagerbygg og terminaler i Groruddalen, fram til en overordnet transportplan for å ivareta trafikken er på plass. • Erstatte bruk av veisalt med mer miljøvennlige alternativer. • Kanalisere trafikk bort fra lokalmiljø og inn på hovedveier.
---	--

<p>Krf</p>	<p>Akershus fylkeskommune har ansvar for utbygging og drift av fylkesveiene. Arbeidet utføres av Statens vegvesen. Fra 1. januar 2010 ble 691 kilometer riksveier i Akershus omgjort til fylkesveier. Det nye fylkesveinettet utgjør nå 1 813 km. Det som ble igjen av riksveier i Akershus er 413 km, altså bare 19 prosent av det samlede riks- og fylkesveinettet.</p> <p>Fylkeskommunen bestemmer hvordan pengene til fylkesveier skal brukes til utbygging, vedlikehold, drift, tiltak for å bedre trafiksikkerhet, kollektivtransport og miljøtiltak.</p> <p>Trafikk medfører slitasje og skader på materiell, vei og baner. Vi har et ansvar for å forvalte de store materielle verdiene som både private og offentlige transportmidler representerer.</p> <p>Det er et stort utbedringsbehov på de fylkesveiene vi har. Akershus må bruke enda mer penger på utbedringer og forsterkninger av eksisterende veinett. Blant annet er det mange gamle bruer som står foran omfattende vedlikehold eller utskiftninger. Veinettet har i dag ikke kapasitet til å ta den trafikkveksten som vil følge av forventet sterk befolkningsvekst.</p> <p>Grunnlaget for alt trafiksikkerhetsarbeid i Norge er nullvisjonen - en visjon om at det ikke skal forekomme ulykker med drepte eller livsvarig skadde i trafikken. Trafikantene og myndighetene har et delt ansvar for trafiksikkerheten. I Akershus er den dominerende ulykkestype møteulykker og utforkjøring. Dette skyldes dessverre hovedsakelig førerfeil. Antallet av våre innbyggere som omkommer og skades langs veien er for høyt. Det må derfor tas grep for å øke trafiksikkerheten, både langs de store hovedfartsårene, men også langs de mindre lokalveiene. Målet må være å ha midtdele på alle veier hvor det er mulig slik at man separerer kjøretretningen på de ulykkesutsatte veiene. I tillegg må man bearbeide sideterreng. Det må også brukes holdningskampanjer, bedre opplæring og kontroller for å få til en trygg og god kjøreadferd.</p> <p>Akershus KrF går inn for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å fortsette utbygging av 4-feltsvei rv. 22 over Glomma, sammen med et bedre kollektivtilbud herunder kollektivfelt og innfartsparkeringsplasser. Det bør også utarbeides en bedre trafikkavvikling til Fetsund sentrum for å redusere kødannelse i rushtiden 	<p>Et godt kollektivtilbud og bedre forhold for gående og syklende vil redusere behovet for bilkjøring i Oslo. Målet må være at stadig færre blir avhengige av å bruke bilen. KrF vil ta i bruk tiltak som reduserer bilkjøringen og gjør bilparken mer miljøvennlig. KrF vil prioritere veiprosjekter som øker fremkommeligheten for kollektivtrafikken, bedrer trafiksikkerheten og reduserer lokale miljøproblemer.</p> <p>Oslo KrFs løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruke bomringen aktivt for å stimulere til redusert bilbruk i rushtiden og mer miljøvennlige biler. • Alle nye biler som anskaffes av kommunen skal være nullutslippsbiler, og etter 2020 skal ingen biler som kommunen disponerer bidra til klimagassutslipp. • Stimulere til delingsordninger for bil og legge bedre til rette for at bilkollektiv kan etablere parkeringsplasser. • Vurdere «carpooling» som tiltak for å redusere biltrafikken. • Opprettholde piggdekkgebyret som et permanent miljøtiltak for å redusere mengden svevestøv. • Bruke muligheten til å etablere lavutslippsoner i områder som er plaget av sterk luftforurensing. • Prioritere vedlikehold og re-asfaltering av veinettet i byen. • Bygge om farlige kryss for å redusere ulykkesrisiko. • Legge mer vei under bakken for å legge til rette for byfornyelse og bedre arealutnyttelse Oslo • Bygge en diagonal fra Trondheimsveien ned til Østre Akers vei, for deretter å nedgradere Trondheimsveien. • Iverksette tiltak som medvirker til at gjennomgangstrafikken inkl. godstrafikken sluses utenom byområdet. • Sette restriksjon på tungtransport i boligområder og begrense antall dieselskjøretøy på dager med dårlig luftkvalitet.
-------------------	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • At ny E 18 bygges i tråd med Oslopakke 3 og å sikre utbygging av Fv152 i Follo, Rv4 i Nittedal og E16 i Nes • Å arbeide for å sikre videre finansiering av E18 øst til firefelts vei • At det må finnes en god løsning for E18 øst som ikke gir uønsket trafikk på lokalveiene 	
MDG	<p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skrinlegge alle veiprojekter med unntak av rene nærmiljø- og sikkerhetstiltak og veier der kollektivløsninger ikke utgjør noe reelt alternativ. • Ingen ny bro over eller tunnel under fjorden, da det kan forsterke bilbruken og et bilbasert utbyggingsmønster, samtidig som det trekker penger fra viktige kollektivprosjekter. På grunn av trafikksikkerheten støtter vi likevel at dagens tunnel under Oslofjorden ved Frogn-Røyken får et nytt tunnelløp. • At by- og tettstedsutvikling skal planlegges for redusert behov for privatbil, fortrinnsvis med garasjeanlegg under eller utenfor bomiljøet. • Etablere bilfrie soner i byers og tettsteders sentrum, med bedre fremkommelighet for fotgjengere, syklistene og kollektivtrafikk. • Ha lavere fartsgrenser på veiene av hensyn til miljø, sikkerhet og støyreduksjon, særlig ved skoler, barnehager og boligområder. • Øke fokuset på trafikksikkerhet. Flere midt-skiller på tofeltsveier i Akershus. • Kreve at fylket, kommunene, Ruter og drosjeselskapene så langt det er mulig kjøper utslippsfrie kjøretøy når de fornyer bilparken. • Fortsatt tillate elbil i kollektivfelt. I tilfeller hvor veier utvides fra en til to kjørefelt i hver retning, må ett alltid reserveres kollektivtransport, elbil og eventuelt "samkjøring" (for eksempel 3+ i bilen). Der hvor det allerede er to kjørefelt i hver retning skal det som hovedregel reserveres tilsvarende. • Der hvor det er minst tre kjørefelt i hver retning og hvor kollektivfeltet begynner å fylles opp av elbiler (som E18 mellom Asker, Bærum og Oslo), skal normalen være at en fil reserveres for kollektivtrafikk, en for elbil og den siste til fossilbiler. • Si nei til ny E18-utvidelse i Vestkorridor Bærum/Asker. • At bruk av miljøskadelig veisalt erstattes med alternativer som sand, bedre brøyting og lavere fartsgrenser 	<p>I løpet av noen år må alle biler i Oslo være nullutslippsbiler, men selv om bilparken blir elektrifisert, må vi ta den største økningen i reiser med kollektivtrafikk, gange og sykkel. Vi vil gi plass til de mest miljøvennlige transportmidlene, og transportere flest mulig mennesker på det eksisterende veinettet.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil ha en plan for omdisponering av Oslos veinett.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omlegge store deler av Oslos veinett fra bilkjøring til sykkel, gange og kollektivtrafikk, blant annet ved å stenge noen veier for biltrafikk og etablere kollektivfelt på flere av de viktigste innfartsveiene, som E18 Drammensveien vestover, E6 Djupdalsveien, på Ring 3, på hele Ring 2 hvor det er fire felt og oppgradere Trondheimsveien til miljøgate. • Redusere biltrafikken med minst en tredjedel innen 2030 og gi plass til flere kollektivreisende, syklende og gående ved hjelp av redusert veikapasitet for biler og gjennom økte bompengesatser. • Reforhandle Osloepakke 3, og skrinlegge all planlegging av kapasitetsøkende bilveier, som E18 Vestkorridoren. • Arbeide for å få stoppet flere av veiprojektene i andre fylker som vil øke bilkapasiteten på innfartsveiene til Oslo. • Bygge grønne lokk over deler av E6 for å redusere forurensing og støy, og for å gi mer grøntareal og mulighet for boligbygging langs og over E6. • Innføre lavutslippssonen innenfor Ring 3 fra og med 2016, og trappe dette gradvis opp til et forbud mot fossilbiler innen 2022. • Forby bruk av dieslbiler innenfor ring 3 fra og med 2016 på dager hvor det er varslet høy luftforurensing. • Sette i verk fartsreducerende tiltak for å redusere luftforurensning og støy. • Utrede muligheten for utskifting av asfalt som avgir mindre støv ved høy trafikkbelastning. • At det etableres 30-soner eller bilfrie soner rundt alle barneskoler for å unngå for mye biltrafikk i områdene og gjøre det tryggere å gå til og fra skolene. • Etablere flere strøkgater i indre by, uten gjennomkjøring for biltrafikk.

		<ul style="list-style-type: none"> • Begrense tungtrafikken fra Huken pukkverk gjennom bomiljøene på Ammerud og Grorud • Selv om de fleste i Oslo kan klare seg godt uten, vil det alltid være noen som har behov for bil. I de senere år har det vært en stor vekst i antallet elbiler på Osloveiene. Dette er bra, men fremdeles vokser fossilbilparken langt raskere enn elbilparken. Vårt mål er at alle biler i Oslo er nullutslippsbiler i 2030. • Støtte initiativer som kan gjøre det enklere å la være å eie egen bil, selv for de som trenger det fra tid til annen, inkludert samkjøring, bildelingsordninger, bilkollektiv og selvkjørende biler. • Gjøre eksisterende bilfelter om til miljøfelter dersom elbilene i kollektivfeltene hindrer bussene. • Redusere antall fossilbiler og -busser i Oslo med 90% innen 2030 (basert på 2015-nivå) • Etablere en kommunal samordningsentral for alle etater i Oslo kommune slik at kommunens bilpark kan brukes mest mulig effektivt. • At kommunen hjelper borettslag med å tilrettelegge for elbiler.
Sp	<p>Akershus Senterparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrense tungtrafikken i gitte tidsrom. • Minske veisaltinga, men bedre det øvrige vintervedlikeholdet. • Bedre standarden på innfartsveien til Nesodden, fv. 156. • Realisere ny rv. 22 Glommakryssing ved Fetsund raskest mulig. • Få på plass en samferdselspakke for Østre Romerike som inkluderer midtdelere i Kompveien, fv. 169 Stensrud – Fjelsrud og ny Gardervei. • Oppgradere og øke kapasiteten på fv. 167 Røykenvegen. • Utbedre og rassikre fv. 33 langs Mjøsa, uten at lokaltrafikken belastes med bompenger. • Sikre utbygging av rv. 4 gjennom Nittedal, herunder snarlig bygging av to løp i Hagan tunnelen. • Støtte utbygging av nytt E6-kryss Jessheim nord (næringspark). 	<p>Senterpartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innføre en bilfri sone i Oslo innenfor ring 1 i sommerhalvåret som prøveordning. I første omgang stenges enkelte gater for trafikk som ikke er nyttetraffic. I løpet av 5 år skal sonen innenfor ring 1 være permanent bilfri. I løpet av de neste 15 årene skal sonen innenfor ring 2 være bilfri. • Bygge Fossumdiagonalen i tunnel mellom Trondheimsveien og Østre Aker vei så snart som mulig. • Fremskynde bygginga av Manglerudtunnelen • Jobbe videre med E6 i tunnel i deler av Groruddalen, blant annet ved å se på alternative finansieringsordninger. • Utvikle tydelige planer for å minske problemene med trafikk og snørydding under vanskelige vinterforhold.

Ap	<p>Akershus Arbeiderparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobbe for ny E18 gjennom Asker og Bærum med gode kollektivløsninger • Jobbe for at Rv 22 Glommakryssing realiseres i tråd med intensjonene i Nasjonal transportplan. • Jobbe for ny E18 fra Østfolds grense til Vinterbro. • Fortsette satsingen på å utvikle hydrogen som energikilde. • Sikre et fylkesveinett som er tilpasset effektiv tømmertransport. 	<p>Arbeiderpartiet vil realisere veiprojekter som gir miljø- og byutviklingsmessige gevinster, som å bygge Manglerudtunnelen og å legge E6 gjennom Groruddalen under lokk eller i tunnel.</p> <p>Arbeiderpartiet ønsker et trygt, moderne og effektivt veinettssystem i Oslo. Mange i Oslo plages av støy, luftforurensing og kø forårsaket av blant annet tungtransport og privatbilisme.</p> <p>Vi vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for at det skal bygges lokk eller tunnel-løsninger over E6 i Groruddalen, og for å realisere Manglerudtunnelen. Lokk eller tunnel-løsning vurderes også langs E-18 vestover. Løsningene som velges må gi nye grøntområder og boliger. • Nedgradere riksvei 4 Trondheimsveien til lokal vei. • Gjøre den indre bykjernen tilnærmet bilfri, med unntak for nødvendig transport som transport av forflytningshemmede, varetransport og kollektivtrafikk. • Utvide gågatenettet i Oslo sentrum. • Etablere eget miljøfelt på E18 vestover, og sikre flere miljøfelt i Oslo. • Gi klare varsler til befolkningen når luftkvaliteten er for dårlig, og iverksette effektive tiltak med begrensning av biltrafikk, som dieselforbud og å sette opp ekstra avganger i kollektivtransporten. • Etablere flere faste støymålingsstasjoner langs viktige transportårer, og iverksette tiltak der støyen er for høy. • Ha bedre vedlikehold og rehabilitering av kommunale veier, spesielt veier der det er kollektivtrafikk og sykkelfelt. • Sørge for at det måkes, strøs og ryddes bedre i Oslos gater, inkludert fortau, gang- og sykkelveier. • Begrense gjennomfartstrafikken på veiene i boligområder.
SV	<p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El-ferger på fjorden. Ingen bro over Oslofjorden. 	<p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skjerme beboere nær store veier mot støy og forurensning. • At bilene, og ikke barna, skal være inne når oslolufta er skadelig.
Rødt		<p>«Vestkorridoren» (ny E18 vest) må ikke bygges ut, slik Oslopakke 3 forutsetter. I stedet må et av kjørefeltene på dagens E18 vestover gjøres om til kollektivfelt. Den planlagte store utbyggingen av E18 vestover vil øke veikapasitet inn til Oslo kraftig og vil føre til økning i personbiltrafikken på bekostning av kollektivtransport. Det vil også gi økte utslipp av klimagasser og føre til høyere luftforurensing i byen.</p>

		<p>Oslo tåler ikke flere biler inn i byen. Vi kveles av forurensning.</p> <p>Rødt støtter veiprosjekter som gir klare miljøgevinster for innbyggerne i Oslo. Vi går mot prosjekter som gir kapasitetsøkning på veinettet, og ønsker i stedet tiltak som reduserer bilbruken. Oslo har ikke mulighet til å holde tritt med kapasitetsbehovet slik det styres i dag. Dette er en viktig grunn til at Rødt har stemt mot Oslopakke 3.</p> <p>Oslo sentrum må bli personbilfritt, i første omgang innenfor Ring 1. Gatenettet her bør være forbeholdt myke trafikanter, kollektivtrafikk og annen nyttetraffic (som varelevering og utrykning). Folk med funksjonshemninger må ha mulighet til å kjøre og parkere innenfor Ring 1.</p> <p>Ved utbygging av lokk og tunneller må man rense avgasser og fjerne svevestøv, slik at tiltakene ikke bare har effekt mot støyforurensning. Piggdekkavgift og miljøfartsgrenser opprettholdes for å begrense luftforurensning.</p> <p>Snømåking av vei skal gjøres av det offentlige. Et problem i dag er at innleide firmaer som skal måke veiene ikke har utstyret for å fjerne snøen og ikke utstyret for å sikre sykkel- og gangtrafikk.</p>
--	--	---

10. Bilparkering og ladepunkter

Parti	Akershus	Oslo
FrP	<p>Fremskrittspartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At det legges til rette for etablering av flere parkeringsplasser ved kollektivknute-punkter slik at flere kan reise kollektivt. • Ha kameraovervåking og bedre belysning på innfartsparkeringsplassene. 	<p>Tilstrekkelig parkeringskapasitet er viktig. Tilgjengelighet med bil er viktig for sentrum som møteplass og handelsområde. Antall parkeringsplasser må økes både i sentrum og ellers i byen. Parkeringskapasiteten må imidlertid være tilpasset kapasiteten på hovedveinettet.</p> <p>Beboerparkering («soneparkering») skaper ikke en eneste ny parkeringsplass. Parkeringen blir bare vanskeligere og dyrere for alle. Slike parkeringsordninger bør derfor avvikles. Den eneste langsiktige løsningen i sentrale områder i Oslo er å bygge nye parkeringshus under gater, parker og plasser slik man har gjort i en rekke andre storbyer i Europa.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øke parkeringskapasiteten. • Pålegge utbyggere å bygge parkeringsplasser. • Konkurransetsette drift av parkometre og parkeringsautomater. • Benytte parkeringsinntekter til å bedre parkeringsforholdene. • Avvikle ordningene med beboerparkering. • Gi parkeringsbetjentene flere arbeidsoppgaver som for eksempel bøtelegging av personer som kaster søppel og varsle politi om ulovlige aktiviteter som for eksempel narkotikasalg. • Ingen parkeringsplasser skal fjernes uten konsekvensanalyser som vurderer virkninger for handelsnæringen og beboere i nærområdet. • Parkeringsplasser som fjernes for å gi trikk og annen kollektivtrafikk økt fremkommelig skal erstattes med andre parkeringsplasser i umiddelbar nærhet. • Oslo bør påvirke sine nabokommuner til å bygge flere innfartsparkeringsplasser nær kollektivknutepunkter for å minske biltrafikken inn mot/i Oslo. Om mulig bør det også bygges flere P-hus i Oslo for å minske gateparkeringen og frigjøre veibanen til dens egentlig formål.
H	<p>For at det skal bli enkelt å velge kollektivt må det anlegges flere innfartsparkeringsplasser ved de største kollektivknutepunktene. Såkalte park-and-ride – områder gjør det enkelt å sette fra seg bilen og heller benytte et mer miljøvennlig transportmiddel. Innfartsparkeringsplassene må være rimelige i bruk og være forbeholdt reisende som parkerer bilen til fordel for å reise kollektivt.</p> <p>Akershus Høyre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realisere flere rimelige innfartsparkeringsplasser for pendlere. 	<p>Oslo Høyre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sette opp flere ladestasjoner for el-bil over hele byen. • Reservere enkelte gateparkeringsplasser for biler som inngår i en bildelingsordning. • Sørge for at det fortsatt skal være parkeringsplasser i byens handlegater og boligstrøk, blant annet ved å legge til rette for at det i nye utbygginger etableres flere parkeringsplasser. • Bygge ut parkeringskapasitet under bakken tilknyttet de store ringveiene og tunellene for å frigjøre areal på gateplan, blant annet ved å

	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for at det blir etablert flere lade-punkter for elbiler, både for hurtigladning og normalladning. 	<p>bygge parkeringshus under Fritjof Nansens plass, Tullinløkka og Youngstorget.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innføre dynamisk prising av gateparkeringsplasser for å utnytte kapasiteten i gatenettet bedre. • At Statens Vegvesen sørger for nattparkering for tungtransporten og turistbusser utenfor byen, og at vi ikke aksepterer parkering av tungtransport i boligområder.
<p>V</p>	<p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At fylkeskommunen fortsatt skal bidra økonomisk til bygging av ladestasjoner for elbiler på offentlige parkeringsplasser. • Stimulere til økt bruk av delingsordninger for nullutslippskjøretøy. 	<p>Gateparkering tar opp verdifull gateplass som kan brukes til å bedre fremkommeligheten for syklister, gående og kollektivtransport, og bør derfor reduseres. Det er et mål at flere skal kunne leve uten bil, men mange vil likevel fortsatt ha behov for gateparkering. Det må tas hensyn til beboere, bevegelsehemmede og næringsliv når antall parkeringsplasser reduseres.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbeide med næringslivet for å utvikle energistasjoner som tilbyr hydrogenfylling, biogassfylling, samt hurtigladning og semi-hurtigladning for elbiler. • Etablere 200 ladestasjoner for elbiler hvert år, fordelt utover i byen, slik at elbiler blir et reelt alternativ for flest mulig. • Opprettholde gratis parkering for nullutslippsbiler og bruk av kollektivfelt der dette ikke er til hinder for kollektivtrafikken. • Tillate at plug-in hybridbiler også kan benytte p-plasser reservert for elbiler. • Legge til rette for innfartsparkering. • Redusere gateparkering i sentrumsområder der det er ledig kapasitet i parkeringshus. • Legge til rette for etablering av underjordisk parkering, for eksempel under parker og torg. • Styrke ordningen med beboerparkering og innføre betaling hele døgnet på alle kommunale parkeringsplasser innenfor Ring 2. • Redusere antall parkeringsplasser som kreves i utbygginger i områder med god kollektivdekning. • Øke prisen på kommunal parkering og bruke de økte inntektene på å investere i miljøvennlig infrastruktur. • Opprette egne parkeringslommer reservert for varelevering og håndverkere. • Sikre gode parkeringsmuligheter og fremkommelighet for bevegelsehemmede. • Sikre god skilting til P-hus ved innfartsårer. <p>Bildeling gjør det mulig for flere å klare seg uten egen bil, og bidrar til at flere velger å reise kollektivt, gå eller sykle til vanlig, i stedet for å kjøre bil.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stimulere til økt bruk av delingsordninger for bil.

		<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for reservert parkering på offentlig gategrunn for bildelingsordninger, og se dette i sammenheng med beboerparkering.
Krf	<p>For at det skal bli enkelt å velge kollektivt, må det anlegges flere innfartsparkeringsplasser ved de største kollektivknutepunktene. Innfartsparkeringsplasser må gjøre det enkelt å sette fra seg bilen og heller benytte et mer miljøvennlig transportmiddel. Innfartsparkeringsplassene må være rimelige i bruk og være forbeholdt reisende som parkerer bilen til fordel for å reise kollektivt.</p> <p>Akershus KrF går inn for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økt tilrettelegging og sikkerhet for både sykkel- og bilparkering ved kollektivknutepunktene. • Å sørge for vekst av innfartsparkeringsplasser for pendlere rundt kollektivknutepunktene. • Flere nyetableringer av parkeringsplasser ved togstasjonene. • Å fortsette videreutbygging av ladestasjoner for elbiler. 	<p>Oslo KrFs løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for tilstrekkelig antall ladestasjoner for el-biler, hurtigladestasjoner og fyllestasjoner for hydrogen og biogass. • Etablere flere ladestasjoner for el-biler over hele byen. • Etablere parkeringsanlegg ved kollektivknutepunkt utenfor bomringen.
MDG	<p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha innfartsparkeringer i umiddelbar nærhet til kollektivtrafikk som ett av flere tiltak for reduksjon av bilbruk. • Tilrettelegge for flere bilkollektiv. • At kommunene i Akershus legger til rette for bruk av utslippsfrie kjøretøy, blant annet ved å bidra til at det blir bygget ladestasjoner for el-biler og el-sykler ved samferdselsknutepunkter, kjøpesentra o.l. 	<p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fjerne eller avgiftsbelegge alle kommunale gratisparkeringsplasser for fossilbiler innenfor Ring 2, med unntak for plasser for bevegelsehemmede. • Øke prisen på de kommunale parkeringsplassene slik at prisen blir minst like høy som i parkeringshusene ved Ring 1. • Øke antallet elbilparkeringsplasser på bekostning av plasser til fossilbiler. • Øke takten i utbyggingen av ladestasjoner for elbiler. • Oslo kommune skal legge til rette for bildeling, blant annet ved å tilby gratis oppstillingsplasser for bildelingsformål i alle bydeler. • Utforme en konkret plan for å gradvis redusere antall normale parkeringsplasser. Hvert år kan et visst antall omgjøres til parkeringsplasser for bildelingsordninger, mens andre kan brukes til sykkelfelt, vegetasjon, bymøbler eller annet.
Sp	<p>Akershus Senterparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At fylkeskommunen sammen med Ruter og Jernbaneverket øker satsinga på utbygging av innfartsparkeringer både for bil og sykkel. 	
Ap	<p>Akershus Arbeiderparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øke antall innfartsparkeringsplasser • Etablere flere ladestasjoner for elbiler og flere fyllestasjoner for hydrogenbiler. 	<p>Vi vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygge ut innfartsparkeringer i og rundt Oslo. • Øke antall lade- og tankestasjoner for elektrisitet, hydrogen og biodrivstoff, særlig utenfor Ring 2.

		<ul style="list-style-type: none"> • Hindre at trailere parkerer i boligområder gjennom blant annet skilting, samt opprettelse av trailerparkering i samarbeid med nabokommunene.
SV	<p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flere ladepunkter for el-biler og flere hydrogenstasjoner. 	<p>SV vil, i løpet av kort tid, fjerne privatbilisme fra Oslo sentrum. Som ledd i dette, vil SV ha bilfrie soner, nye sentrumssoner med veiprising og sterkere parkeringsrestriksjoner.</p> <p>Vi vil også gjøre prøveordningene med beboerparkering permanente og øke bruken av ordningen.</p> <p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablere flere ladestasjoner for el-biler, for eksempel i tilknytning til borettslag, parkeringsplasser og andre sentrale områder. • Dempe bilbelastningen i byen ved å opprette flere gågater, sykkelveier, veier kun for kollektivtransport, personbilfrie soner og soner med veiprising samt innføre sterkere parkeringsrestriksjoner. • Forbeholde en større del av parkeringsplassene til bilkollektiver og el-biler. • Forbeholde en større del av parkeringsplassene i sentrum til bilkollektiver.
Rødt		<p>Parkeringsplasser for bil tar opp verdifull plass i det offentlige rom. Plass er i Oslo en begrensa ressurs som først og fremst må komme felleskapet til gode.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det bør bygges egne parkeringsplasser for bilkollektiv i alle deler av byen, særlig ved trafikkknutepunktene. • Systemet med innfartsparkering ved kollektivknutepunkter i utkanten av byen må videreutvikles. Inntil kapasiteten på tog og T-bane inn mot byen er tilstrekkelig utbygd, bør det opprettes ekspressbusser fra innfartsparkeringene inn til sentrum. • Parkeringskort for mennesker med funksjonshemninger er i dag ettertraktet for kriminelle. Det må utvikles et system som gjør at parkeringskortene ikke kan omsettes eller tas i bruk av andre. <p>Elbil er en delløsning på klimakrisa. Men uansett drivstoff krever produksjon av bilen mye energi, den tar stor plass i bybildet og bidrar til svevestøv.</p> <p>Rødt Oslo støtter derfor først og fremst kollektive løsninger, og vil stanse videre utbygging av gratis P-plasser for elbiler.</p> <p>Det trengs egne parkeringsanlegg for langtransporten, blant annet på Alnabru, for å unngå trailerparkering i bomiljø eller på parkeringsplassene ved markagrensa. Kommunen må skaffe tomt til trailerparkering, slik at langtransport-sjåførene får akseptable forhold.</p>

11. Kollektivtransport inkl. taxi

Parti	Akershus	Oslo
FrP	<p>Fremskrittspartiet vil fortsette det gode arbeidet med et systematisk arbeid med kollektivsatsning slik at det også i fremtiden blir et godt samferdselssystem i Akershus. På denne måten skal det legges til rette for at unge og eldre enklest mulig kommer seg fra A til Å.</p> <p>Fremskrittspartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobbe for et enda bedre kollektivtilbud • Ha flere og bedre kollektivtraseer. • Arbeide for bygging av to nye kollektivtunneler for jernbane og T-bane gjennom Oslo. • Arbeide for en forlengelse av Kolsåsbanen til Rykkinn og Lommedalen. • Få ferdigstilt Forneubanen og Ahusbanen. • Jobbe for flere bussavganger kveld og natt, slik kommer flere seg trygt hjem. • Ha bedre sikkerhetstiltak på bussene. • Barnehagebarn må sikres sitteplass. • Støtte opp under Intercity-utbyggingen – herunder Kongsvingerbanen og Ringeriksbanen og være opptatt av en velfungerende baneløsning gjennom fylket. • Bruke konkurranse som virkemiddel i kollektivtrafikken. • Konkurranseutsette Akershus' kollektivterminaler. • Styrke tverrgående kollektivforbindelser på Romerike. • Prioritere bussenes fremkommelighet i rushtiden. • Prioritere satsing på ekspressbuss. • Øke bruken av sjøen som kollektivfelt, for eksempel båtruten fra Vollen i Asker. 	<p>Oslo FrP har i byråd gjennomført den største satsningen på kollektivtrafikk siden T-banen ble bygget. Det er investert milliardbeløp i vedlikehold og nytt utstyr.</p> <p>All busstrafikk er konkurranseutsatt. Dette har gitt store besparelser og dermed et bedre buss-tilbud. Tiden er derfor nå kommet for å konkurranseutsette drift også av trikk og T-bane.</p> <p>2014 tilfører Oslo kommune kollektivtrafikken 1,6 milliarder kroner. Det er trikken som får mest, det koster 3 ganger så mye pr. plasskilometer å kjøre trikk i forhold til T-bane, og nesten dobbelt så mye som buss. Investeringer i T-bane og buss gir vesentlig mer kollektivtrafikk for pengene, FrP vil derfor prioritere T-bane og buss. Oslo FrP ønsker å utvikle trikken som kollektivt transportmiddel, og bytte dette ut med miljøvennlige busser. Trikken er en for stor kostnad for Oslo kommune.</p> <p>Etter at T-banen er fullt oppgradert med nye vogner og en rekke andre tiltak, er det naturlig med en ny sentrumstunnel for eksempel fra Majorstuen via St. Hanshaugen, Grünerløkka og Sagene til Sinsen/Tøyen. Dette vil avlaste hovedtunnelen.</p> <p>Det vil også være naturlig å vurdere en forlengelse av nettet til Nedre Romerike og Akershus Universitetssykehus. Dette fordrer at Akershus og staten tar ansvar for finansiering og driftsutgifter, slik at ikke Oslos innbyggere i enda større grad enn i dag må subsidiere kollektivtrafikken i nabofylket.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortsette effektiviseringen og rasjonaliseringen av kollektivtransporten. • Konkurranseutsette trikk og T-bane. • Prioritere ny sentrumstunnel for T-bane, Ahusbane og deretter Forneubane. • Legge universell utforming til grunn for all nyetablering og rehabilitering slik at alle lettere kan reise kollektivt. • Det må arbeides videre med utvidelse av T-banenettet, ny sentrumstunnel for T-bane og et forbedret busstilbud. <p>Drosjer er en del av Oslos kollektivnett og skal kunne benytte kollektivfeltene.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for å utvikle løyvesystemet for drosjer. • Gi konsesjon til et begrenset antall drosjesentraler. • Øke tilgjengeligheten i Oslo for bevegelsehemmede. • Sikre at Oslo kommune har en god TT-ordning som er fleksibel for brukerne.

		<ul style="list-style-type: none"> • Utvide antallet TT-reiser for de over 67 år til 150 reiser i året.
<p>H</p>	<p>En slik befolkningskonsentrasjon som Akershus står overfor gir store muligheter, fordi det betyr at forholdene ligger bedre til rette enn noe annet sted i Norge for å drive en effektiv og miljøvennlig kollektivtrafikk. Denne muligheten mener Akershus Høyre at man må gripe.</p> <p>Ruter AS er et administrasjonsselskap som planlegger, bestiller og markedsfører kollektivtrafikkjenester i Akershus og Oslo. Selskapet eies av Akershus fylkeskommune og Oslo kommune. Akershus Høyre mener Ruter gjør et svært viktig arbeid for å få flere passasjerer over på kollektivtrafikk. Ruter hadde i 2010 271 millioner påstigninger, noe som innebærer en økning på 43 millioner påstigninger siden oppstarten av selskapet 1/1 2008. Dette skjer samtidig med en nedgang i biltrafikken.</p> <p>I hovedstadsregionen vil det ikke være mulig å unngå kø, kork og kaos uten en målrettet og effektiv satsning på kollektivtrafikk. Akershus Høyre ønsker derfor å videreføre den store satsningen på kollektivtrafikk.</p> <p>Akershus Høyre ønsker å utvikle togmonopolet for å sikre de reisende et best mulig tilbud. Høyre mener erfaringene med å sette Gjøvikbanen ut på anbud har vært positive. Konkurransetsettingen har bidratt til lavere offentlige kostnader og bedre tilbud til passasjerene, uten at dette har gått på bekostning av de ansattes lønns- og arbeidsbetingelser. Akershus Høyre vil derfor jobbe for å konkurransetsette Kongsvingerbanen. Kongsvingerbanen har mange av de samme utfordringer som Gjøvikbanen var stilt overfor den gang denne ble konkurransetsett.</p> <p>Akershus Høyre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre at Kolsåsbanen blir ferdigstilt i perioden. • Gå inn for at arbeidet med å realisere Fornebubanen og bane til Ahus blir starter opp i løpet av neste periode. • Være en pådriver for at jernbanens nye dobbeltspor til Ski blir bygget så raskt som mulig. • Være en pådriver for oppgradering av jernbanenettet Oslo-Halden-Skien-Lillehammer til flytogstandard. • Sørge for at Ruter får gode rammevilkår slik at kollektivtilbudet i fylket kan videreutvikles. • Sørge for et godt kollektivtilbud i alle regioner. 	<p>For å løse våre felles utfordringer for bedre transport og kommunikasjon vil Oslo Høyre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ferdigstille InterCity, inkludert Ringeriksbanen, innen 2023. • Etablere innfartsparkering ved kollektivknutepunkter i og utenfor Oslo. • Bygge ny bussterminal over togsporene på Oslo S. • Revidere den statlige belønningsordningen for kollektivtrafikk slik at det kun er antall passasjerer og resultater som teller. <p>For å bygge fremtidens kollektivtrafikk vil Oslo Høyre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sette i gang bygging av bane til Fornebu og Ahus så raskt som mulig. • Velge trasé og starte planleggingen av ny T-bane tunnel mellom sentrum og T-baneringen. • At nye skinnegående traseer bygges som T-bane eller jernbane. • Bygge en tverrforbindelse for å koble sammen Grorud- og Furusetbanen med jernbane ved Nyland eller Grorud stasjon. • Fornye og forbedre signalanlegget på T-banen. • Gå til innkjøp av moderne og støvsvake trikker. • At alle Ruters busser i byen skal være klimanøytrale innen 2020. • Sikre bussene bedre fremkommelighet i byen, blant annet ved prioritering i lyskryss. • Ha hyppigere avganger på nattbussene og utvide tilbudet til studentbyene. • Øke kapasitet og antall avganger på de mest benyttede busslinjene. • Endre regelverket for drosjer slik at disse ikke kan benytte tomgangskjøring på sommeren, samt kreve at drosjenæringen skal være klimanøytral innen 2023. • Oppheve dagens løyveordning for drosjer og erstatte denne med en godkjenningsordning for drosjesentraler og en sertifiseringsordning for den enkelte sjåfør. • Prøve ut flere rutebåtferger som kan ta folk sjøveien i Indre Oslofjord. • Gå sammen med de andre nord-europeiske cruisehavnene for å finne felles standard, regelverk og tidspunkt for innfasing av landstrøm for ferger og skip. • Redusere avgiftene for skip som bruker landstrøm når de ligger til havn.

	<ul style="list-style-type: none"> • At nye busser som anskaffes til Ruter skal gå på utslippsfritt eller fornybart drivstoff. • Arbeide for flere kollektivfelt. • Videreutvikle forsøket med bestillertransport i de delene av fylket der folk bor spredt. • Arbeide for at Ruter skal overta ansvaret for lokaltogene fra NSB. • Arbeide for flere nattbussruter og at natttaksten fjernes. • Videreføre arbeidet med universell utforming. • Sørge for en god og effektiv TT-ordning til de som har behov for dette. 	
V	<p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at kollektivtrafikken skal være klimanøytral innen 2020. • Fase ut fossile drivstoff av kollektivtransporten innen 2020. • Ha nullutslippsferger på alle fergestrekninger i Oslofjorden. • Arbeide for at alle taxier skal være nullutslippskjøretøy innen 2023. <p>Ryggraden i et godt kollektivtilbud i fylket er regiontoget. Flere av linjene bør derfor utvikles med flere kryssingsspor og kunne tilby differensiert togtilbud. Dette vil igjen gi valgfrihet - gå til den lokale stasjonen og bruke noe lenger tid på reisen, eller ta regiontog fra en knutepunktstasjon og komme raskere frem.</p> <p>Det å kjøre kollektivt er en vane, det er derfor viktig at kollektivalternativet fremstår som mer attraktivt enn å kjøre bil. Utvikling av jernbanen må derfor ligge i forkant av vegutbygging. Avgangene må være ofte og det å reise kollektivt må være tidsmessig effektivt. Begrensningen ligger i dag i Oslo, og den nye tunnelen i forbindelse med intercity-utbyggingen må også tilby økt kapasitet for lokal- og regiontog i fylket, i tillegg til å øke kapasitet for gods på bane.</p> <p>God kollektivtrafikk er god folkehelse, toget og bussen blir et møtepunkt i en ellers travel hverdag.</p> <p>Motstrømskapasiteten på kollektivtrafikken må utnyttes bedre. Kollektivtilbudet må forsterkes på tvers, og ikke bare på aksene til og fra Oslo.</p> <p>For Venstre er målet at det skal gå kollektivtransport minst hvert 10. minutt mellom Oslo og regionsentrene i fylket.</p> <p>Trygge og store innfartsparkeringer for bil og sykkel skal bidra til økt kollektivandel.</p> <p>Venstre vil:</p>	<p>Venstres ambisjon er at Oslos kollektivtransport skal være ledende i Europa.</p> <p>Kollektivtransport skal være et naturlig førstevalg for de aller fleste reiser i Oslo. Kollektivtrafikken skal være effektiv med gode knutepunkter for god fremkommelighet og høy frekvens.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At det skal være enkelt, effektivt og attraktivt å reise kollektivt i Oslo. • At all kollektivtransport skal være utslippsfri innen 2020. • Prioritere fotgjengere, sykkel, kollektivtransport og nyttetransport foran privatbilisme. • Bedre fremkommeligheten for trikk og buss i sentrum gjennom å begrense gateparkering, opprette kollektivgater og flere bilfrie gater, begrense gjennomkjøring i sentrum og prioritere kollektivtransport i lyskryss. • Videreføre dagens prinsipper for organisering av kollektivtrafikken. • Sikre universell utforming av kollektivtilbudet, slik at flest mulig skal kunne reise miljøvennlig. <p>T-banenettet og trikkenettet må utvides for å holde tritt med befolkningsveksten. T-banen er ryggraden i det kollektive transportnettet i Oslo. For å videreutvikle trikketilbudet er det nødvendig med nye, moderne og stillegående trikker.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ferdigstille Fornebu-banen innen 2021. • Anskaffe nye, stillegående trikker innen 2019. • Starte arbeidet med en ny sentrumstunnel for å sikre kapasitet i T-banenettet. • Forlenge Furusetbanen til A-hus og vurdere ytterligere forlengelse til Lillestrøm. • Bygge trikk til Tonsenhagen og utrede forlengelser av andre trikkelinjer. • Fullføre Lørenbanen i 2016 og innføre 7,5 minutters rute på flere T-banelinjer. • Fremskynde arbeidet med tverrgående T-bane i Groruddalen fra Økern til Furuset via Breivoll. • Fornye signalanlegget til T-banen.

<ul style="list-style-type: none"> • At det skal være enkelt, effektivt og attraktivt å reise kollektivt i Akershus. • At faste reiser med høy frekvens skal dekkes kollektivt. • Senere avganger på buss, t-bane og tog i helgene. • Utvide nattbussordningen og vurdere muligheten for natt-tog på utvalgte strekninger. • Ha internettilgang på alle kollektive reisemidler. • Bygge minst 500 innfartsparkeringer for bil og sykkel i året. • Videreføre Ruters rolle som bestiller av kollektivtrafikk i hovedstadsområdet. • At Akershus skal ta en pådriverrolle for det felles nasjonale elektroniske billett-samarbeidet. • Sørge for god utbygging av kollektivknutepunkter som gir smidige og raske overganger mellom buss og bane/tog. • Øke fremkommeligheten for buss i viktige transportkorridorer og kollektivknutepunkter. • Etablere ny bussterminal i tilknytning til Oslo S. • Sørge for et effektivt bussrutenett med god holdeplass-struktur som henger sammen med det øvrige kollektivtilbudet. • At reisende skal tilbys et differensiert tilbud med både buss og ekspressbuss. • Ekspressbussene fra Akershus må ha endeholdeplass ved effektive kollektivknutepunkter i Oslo. • Fase ut fossilt drivstoff av kollektivtransporten innen 2020. • Ferdigstille Fornebu-banen innen 2021 med gode tverrforbindelser vestover. • Starte arbeidet med en ny sentrumstunnel for tog og t-bane. • Etablere Romeriksbanen til Ahus, Lillestrøm og Kjeller. • Fornye signalanlegget til t-banen innen 2020. • Forlenge Kolsåsbanen til Rykkin og Bærums Verk. • At reisende skal tilbys et differensiert tilbud i forhold til lokaltog og regiontog, • At persontrafikk må prioriteres foran gods i rushtid. • At Oslotunnelen må prioriteres i intercity-utbyggingen. • Prioritere utbygging av dobbeltspor til rettelagt for høye hastigheter i hele intercity-trianglelet mellom Skien, Lillehammer og Halden for å avlaste presset på arealer, lokale veier og jernbane. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vurdere aktuelle nye T-banelinjer som for eksempel mellom sentrum og Storo/Sinsen via Grünerløkka og Torshov. • Utrede trikk langs deler av Ring 2. • Utvide rutetidene på T-banen på kvelden i helgene. • Fullføre arbeidet med fjordbytrikk i Bjørvika og til Filipstad. • Ha internettilgang på alle kollektive transportmidler. <p>Buss er i dag det mest brukte kollektivtilbudet i Oslo. Samtidig er det en utfordring at deler av gatenettet i indre by er overbelastet av busser. Venstre vil sørge for at planene om en ny bussterminal i tilknytning til Oslo S realiseres.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sørge for et effektivt bussrutenett som henger sammen med det øvrige kollektivtilbudet. • Utvide nattbussordningen og innføre døgnbusslinjer med 24-timers kollektivtransport på alle de trafikk-tunge strekningene. • At flere bussruter skal ha avgang hvert 5. minutt. • Etablere ny bussterminal i tilknytning til Oslo S. • Opprette kollektivfelt på de viktigste innfartsårene og Ring 3. • Fjerne bussene fra Bispegata for å ivareta Middelalderbyen og Oslo torg. • Ha endestasjoner for pendlerbusser ved kollektivknutepunkt utenfor bykjernen, for eksempel på Skøyen og Helsefy. <p>Jernbanen og lokaltogene er ryggraden i det regionale kollektivsystemet. Lokaltogene spiller en avgjørende rolle for å redusere veitrafikken over Oslos grenser i rushtiden. På lang sikt kan høyhastighetstog til København legge grunnlaget for en skandinavisk storregion med 8 millioner innbyggere.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Starte arbeidet med en ny jernbanetunnel gjennom Oslo. • Øke kapasiteten og frekvensen på lokaltogene i Groruddalen, til Holmlia/Hauketo og Grefsen/Kjelsås. • Overføre ansvaret for lokaltogene til Ruter. • Åpne for gratis sykkeltransport på toget utenom rushtiden. • Prioritere utbygging av dobbeltspor tilrettelagt for høye hastigheter fra Oslo til Skien, Hønefoss, Lillehammer og Halden. • Arbeide for at InterCity-tog til Halden planlegges slik at det er mulig å videreføre høyhastighetstog til København. <p>Et godt fergetilbud kan føre til at flere velger kollektivtransport foran bil. Venstre ønsker å ta i bruk fjorden som samferdselsåre i større grad enn i dag, særlig ved fjordkryssing. Ferger gir kjøfrie</p>
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Bygge Ringeriksbanen som del av Intercity-utbyggingen. • Det må bygges tilstrekkelig vendespor og togoppstillingsplasser til at linjekapasiteten kan utnyttes maksimalt. • Arbeide for at det kjøpes inn tilstrekkelig materiell til at kapasitet på jernbanesporene kan utnyttes maksimalt. • Utrede hvordan tomme seter på flytoget kan fylles med pendlere. • Sørge for at Fylkeskommunen får større påvirkning på NSBs rutetilbud i regionen og at Ruter skal overta ansvar for bestilling av lokaltogtrafikken i Osloregionen. • I hele regionen må det arbeides for at tiltak som vendespor og togoppstillingsplasser bygges slik at økt kapasitet kan tas ut på eksisterende spor og Follo-banen. • Venstre vil arbeide for at alle rush-tidsruter skal utvides til tre timer om morgen og ettermiddag. <p><i>Om Kongsvingerbanen; Venstre vil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrke lokal- og regiontogtilbudet med bygging av flere kryssningsspor og perrongforlengelser som vil medføre kortere reisetid. • Øke frekvensen på avganger til 2 i timen, der ett er regiontog som stopper på knutepunktstasjoner og ett er lokaltog som stopper på alle stasjoner i rushtiden. • Slå sammen Aulie og Rånåsfoss, og bygge ny stasjon på grensen mellom Nes og Sørumsund som får status som knutepunktstasjon. • Øke kapasiteten på togene med lengre togsett, med prioritet på regiontog og forlengelse av perronger på knutepunktstasjonene. <p><i>Om Gjøvikbanen; Venstre vil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skal fortsatt være prøvestrekning med konkurranseutsetting av togtilbudet. • Øke kapasitet på avgangene gjennom lengre togsett, eller to-etasjers tog. • Øke frekvens på avganger til 2 i timen. • Skal fortsatt være prøvestrekning med konkurranseutsetting av togtilbudet. <p><i>Om Hovedbanen; Venstre vil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for å re-etablere togforbindelse fra Dal til Eidsvoll. • Slå sammen Frogner og Lindeberg, slik at ny lokalstasjon kan gi overgang til tog på Gardermobanen. • Gjenåpne togforbindelsen Leirsund–Frogner–Lindeberg–Kløfta til Gardermoen. Dette krever økt kapasitet på Hovedbanen. <p><i>Om Drammensbanen; Venstre vil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Øke kapasiteten på regiontogene fra Asker og Sandvika. 	<p>reisemuligheter og kan avlaste hovedveiene i rushtiden.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablere et båttilbud i indre Oslofjord mellom Oslo Sentrum - Lysaker - Fornebu – Nesoddtangen - Oslo sentrum i samarbeid med Akershus fylkeskommune. • Ha sommerruter fra Oslo sentrum til badestrender som Ingierstrand, Hvervenbukta og Huk. • Øke frekvensen og kapasiteten på fergeruten mellom Nesoddtangen og Aker Brygge. • Stille krav om lav- eller nullutslippsteknologi ved nye båtanbud. <p>Taxitilbudet er en del av kollektivtilbudet i Oslo, og en forutsetning for aktivitet og deltakelse i samfunnet for mange mennesker med nedsatt funksjonsevne. Venstre vil ha et velfungerende, trygt og miljøvennlig drosjemarked i Oslo.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernisere regelverket og organiseringen av drosjenæringen, slik at kommunen får større mulighet til å stille kvalitetskrav og miljøkrav, for at den skal bli mer tilpasset forbrukernes behov og møte nye teknologiske løsninger. • Stille krav om nullutslippsbiler i drosjenæringen innen 2023. • Sørge for god prisinformasjon, også på drosjeholdeplasser. • Gjøre det lettere å etablere nye drosjesentraler som tilfredsstiller kravene fastsatt av staten og kommunen. • At kommunen skal inngå forpliktende avtaler med drosjenæringen om TT-transport for å ivareta et forutsigbart tilbud av høy kvalitet. • At førerhund ikke skal kunne nektes adgang i drosje.
--	---

<ul style="list-style-type: none"> • Øke kapasitet på lokaltoget når etterspørselen er stor nok. <i>Om Spikkestadbanen; Venstre vil:</i> • Styrke lokal- og regiontogtilbudet med bygging av flere kryssingsspor og perrongforlengelser som vil medføre kortere reisetid. • Korte ned reisetiden med 15 minutter, gjennom at toget kan bruke Askerbanen. <i>Om Follo- og Østfoldbanen; Venstre vil:</i> • Arbeide for ferdigstilling av Follobanen innen 2021. • Arbeide for at InterCity-tog til Halden planlegges slik at det er mulig å videreføre høyhastighetstog til København. • Arbeide for at tiltak som vendespor og togoppstillingsplasser er ferdigstilt samtidig med Follobanen for å ta ut kapasitetsøkningen sør for Ski. • Påkoblingen av Østre linje må bidra til flere knutepunktstoppende tog på Ås, for å sikre at Campus Ås trafikken tas kollektivt. Venstre ønsker å ta i bruk fjorden som samferdselsåre i større grad enn i dag, og særlig knyttet til fjordkryssing. Ferger gir kjøfrie reisemuligheter, og kan avlaste presset på hovedveiene i rushtiden. Venstre vil: • Stille krav om lav- eller nullutslippsteknologi i forbindelse med nye anbud, og basere fergedriften på null- og lavutslippsteknologi. • Samarbeide med Oslo og Buskerud fylkeskommune om å utvikle båttilbudet i indre Oslofjord. • Ha nullutslippsferger på alle ferge strekninger på Oslofjorden. • Bedre innfartsparkeringstilbudet knyttet til flytende kollektivtrafikk. Taxitilbudet er et viktig supplement til øvrig kollektivtilbud. I tillegg er taxi en forutsetning for aktivitet og deltagelse i samfunnet for mange mennesker med nedsatt funksjons- evne. Venstre vil sørge for at taxitilbudet er effektivt og attraktivt både for kunder og sjåførere, og stille krav til næringen om bruk av nullutslippsteknologi i takt med den naturlige utskiftningen av biler. Venstre vil: • Stille krav om nullutslippsbiler også i taxinæringen for bruk av personbiltyper i kollektivfeltet. • Styrke samarbeidet med Oslo for å sikre inntjeningsmuligheter for drosjeeiere og – sjåførere. • At yrkestransportloven moderniseres, for å styrke fylkeskommunens rolle som 	
--	--

	<p>kontrollmyndighet og gjøre det mulig med lokale tilpasninger.</p> <ul style="list-style-type: none"> • At fylkeskommunen skal inngå forpliktende avtaler med taxinæringen om TT-transport for å ivareta et forutsigbart tilbud av høy kvalitet. • Sørge for god prisinformasjon på drosjeholdeplasser. • Stille krav om at førerhund ikke skal kunne nektes adgang i taxi. 	
Krf	<p>KrF mener det skal lønne seg å reise kollektivt, økonomisk og tidsmessig. Kollektivtilbudet må bli konkurransedyktig i forhold til bruk av egen bil. Rutetilbudene må derfor være hensiktsmessige og forutsigbare. Kvalitet, regularitet og punktlighet er viktig for å få folk til å velge buss og tog, men pris spiller også en viktig rolle. Vi må vinne bilistene ved å gjøre det enda mer attraktivt å reise kollektivt. Dette handler om punktlighet, komfort, hyppige avganger og ny teknologi med enda bedre informasjon til de reisende.</p> <p>På kort sikt må Akershus både prioritere vedlikehold og reinvestering foran tilbudsøkning og nyinvestering, og tiltak som kan bidra til en enda mer miljøvennlig kollektivtransport.</p> <p>KrF har vært en pådriver for å få på plass en ny avtale mellom Ruter og NSB som legger grunnen for en betydelig forenkling av pris- og sonestrukturen for kollektivtrafikken i Oslo og Akershus. Dette er en visjon som nå blir virkeliggjort etter flere års arbeid, og som vil gjøre det lettere å kjøre kollektivt. Dette tilbudet skal videreutvikles slik at kollektivtrafikken skal bli enda lettere tilgjengelig for alle dem som reiser kollektivt. Forenkling er helt nødvendig om kollektivtrafikken skal bli så attraktiv at den blir en vesentlig bidragsyter til en velfungerende og bærekraftig hovedstadsregion.</p> <p>Ruter skal være et kundeorientert selskap som skal få flere til å reise kollektivt. Kollektivtrafikken må utvikles enda kraftigere for å møte befolkningsveksten. Det er viktig med god eierdialog mellom selskapet, Akershus fylkeskommune og kommunene. Gjennom møter og dialog med kommunen og brukergrupper, skal man sørge for at Ruter kan gi et best mulig tilbud til befolkningen innenfor de midlene man har til rådighet. For å få dette på plass, må man utvikle bestillingstransport, utvikle et grunnpakketilbud i hver kommune, få flere bussavganger mellom og på tvers av kommunene, samt flere raske ekspressruter i rushtrafikken der hvor det er hensiktsmessig.</p>	<p>Transportsektoren står for de største klimagassutslippene i Oslo og er også den viktigste kilden til lokal luftforurensning. Et godt kollektivtilbud er det viktigste virkemiddelet for å unngå trengsel, bedre det lokale miljøet og oppnå klimakutt. Gode kollektivløsninger vil gjøre hverdagsreisene enklere for folk flest. Den viktigste oppgaven for å bedre transporten i Oslo er å få ett ekstra tunneløp for tog og T-bane gjennom Oslo sentrum.</p> <p>Oslo KrFs løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioritere kollektivtransport foran privatbilisme, og sikre kollektivtransporten bedre fremkommelighet. • Innen 2020 skal all kollektivtransport i Oslo være utslippsfri. • Bygge T-bane til Fornebu så raskt som mulig. • Arbeide for at det blir en T-bane til A-hus og få dette prosjektet inn i en ny versjon av Oslopakke 3. • Starte planleggingen av ny T-banetunnel gjennom sentrum. • Oppgradere hele trikke- og T-banenettet i årene som kommer og utrede nye aktuelle linjer for trikk og T-bane. • Starte arbeidet med en ny tverrgående T-baneforbindelse i Groruddalen • Bygge ny trikkelinje fra Sinsen via Tonsenhagen til Linderud. • Kjøpe inn nye og støysvake trikker. • Ha et effektivt bussrutenett, flere tverrgående bussforbindelser og utvide nattbussordningen. • Etablere en ny bussterminal i tilknytning til Oslo S. • Videreutvikle og forbedre båt- og fergetilbudet på fjorden. • Stille krav om lav- eller nullutslippsteknologi ved anbud på busser og båter. • Arbeide for å styrke jernbanetilbudet rundt Oslo, både for å sikre effektiv persontransport og få mer gods over fra vei til bane. • Være en pådriver for rask utbygging av dobbeltspor i Intercity-trianglet. • Løfte opp viktigheten av å bygge Ringeriksbanen fra Sandvika til Hønefoss, et prosjekt som både vil redusere reisetiden mellom Oslo og Bergen

<p>Pendlere i Akershus er hele 50 % av NSBs kundegrunnlag. Det er viktig at staten leverer et forutsigbart togtilbud og tilstrekkelig kapasitet på togene. Det er i dag er for lite plass på flere av togavgangene i rushtiden. Det må både ha høyeste prioritet å hente inn vedlikeholds-etterslep og modernisere rutetilbudet.</p> <p>Ruten mellom Nesoddtangen og Aker Brygge er Norges største båtsamband målt i antall reiser. Sammen med de andre rutene er dette et godt kollektivtilbud til brukere av båtene på Oslofjorden. Dette tilbudet skal styrkes og ivaretas på best mulig måte, og samtidig skal vi også se på mulighetene for å utvikle dette videre innenfor forsvarlige rammer. Takket være nye båter, gassferjer og hurtigbåter, er miljøutslippene redusert betydelig. Utslipet av NOX fra de nye ferjene er redusert med 70 prosent i forhold til tidligere utslipp, mens CO2-utslippene er redusert med 32 prosent. I tillegg til båtene har det også kommet en moderne kollektivterminal på Nesoddtangen. Målet er å ha et stadig mer attraktivt tilbud til brukerne av båtene.</p> <p>Akershus KrF går inn for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å bygge ny T-bane til Fornebu knyttet til banenettet i Oslo, og T-bane til A-hus i Lørenskog og videre til Lillestrøm. • Å opprettholde og videreutvikle et godt rutetilbud på Nesoddbåtene og fjorden for øvrig. • Økt tilrettelegging av kollektivtrafikk, blant annet ved utbygging av kollektivfelt. • At det startes med prosjektering av forlengelse av Kolsåsbanen til Rykkinn. • At bruk av fossilt brennstoff skal fases ut i kollektivtrafikken. • Full utbygging av dobbeltspor på jernbanen i IC-triangelet, og at det legges til rette for høyhastighet der det er hensiktsmessig, samt modernisering av tilknyttede jernbaner: Gjøvikbanen, Kongsvingerbanen og Østfoldbanens østre linje. • Videreutvikle et robust og bærekraftig kollektivtilbud. • Å utvide matebusstilbudet mellom boligområder og togstasjoner. • At vi stiller krav om bruk av klimavennlig drivstoff i busser slik som biogass, strøm og hydrogen. Målet er at vi i framtidens kollektivtrafikk skal være fossilfrie • At 1 av 4 skal reise kollektivt i løpet av neste 4-årsperiode. KrF vil også at muligheten for å øke persontransport med båt i Indre Oslofjord utredes. 	<p>med én time og utvide bolig- og arbeidsmarkedet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for bygging av en ny jernbanestasjon på Breivoll. • Sikre et velfungerende, trygt og miljøvennlig taxitilbud i Oslo, blant annet ved å stille krav om nullutslippsbiler i taxinæringen. • Sette opp semi-hurtigladere (11-22 kW) på enkelte drosjeholdeplasser. • Styrke det nattlige kollektivtilbudet. • Prøveprosjekt med døgnruter på t-baneringen i helgene, som kan utvides til flere linjer samt resten av uka dersom det viser seg å dekke et behov • Utvide kollektivtrafikkens nattilbud med flere 24-timersruter, slik at flere kan komme seg trygt hjem. • Overføre TT-ordningen til Ruter og sikre at Oslo fortsatt har en god TT-ordning.
---	---

<p>MDG</p>	<p>Kollektivtransport er en miljøvennlig måte å reise på, og flere linjer, nytt materiell og ny teknologi skal gjøre det mer attraktivt å reise kollektivt. Det må investeres i bedre fremkommelighet for busser, da god fremkommelighet er avgjørende for at kollektivtransporten skal være rask og pålitelig. Antall avganger må være så hyppige at en lett kan finne en rute som tar en fram til ønsket sted til rett tid.</p> <p>Prisene på kollektivtransport bør reduseres i en slik grad at det også blir et økonomisk attraktivt alternativ for brukerne.</p> <p>Vi vil prioritere en ny Oslo-tunnel for tog for kapasitetsøkning ved utbygning av Intercity-triangelet, og ny tunnel for T-bane, siden kapasiteten også der er tilnærmet sprengt. Vi vil ha mest mulig godstrafikk over på jernbane, noe som betyr forsert utbygging av InterCity triangelet, og vi vil stimulere til at busser og lastebiler kan bruke miljøvennlig drivstoff, som elektrisitet og biogass.</p> <p>Andre viktige elementer for et bedre kollektivtilbud vil være: Ny bussterminal i Oslo, Fornebu-bane, samt flere fergeavganger og anløp – med elferger - i Oslofjorden.</p> <p>En viktig satsning som bør utredes så snart som mulig er bygging av Romeriksbane som kan forbinde Ellingsrudbanen med Vestli-/Grorudbanen, og knytte sammen flere av tettstedene i Nedre Romerike. Dette blir en videreføring av Ahus-banen til Lillestrøm og Kjeller. Nedre Romerike har generelt svært svak kollektivdekning, så grep må tas umiddelbart, blant annet ved å opprette direkte tverrforbindelser med buss mellom Nittedal og Skedsmo og andre sentrale områder.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gi støtte til infrastruktur og ombygginger slik at kollektivtransport kan drives med elektrisitet, biogass eller lignende. Dette gjelder både busser, ferger og hurtigbåter. I Oslofjorden må det umiddelbart settes i gang arbeid med å tilrettelegge for elferger. • Arbeide for forbedring av fergetilbudet over fjorden. • Bevare og videreutvikle Kongsvingerbanen som lokalbanestrekning. Gjenopprette Gutterrud holdeplass. • Utrede at høyhastighets jernbane mellom Oslo og Stockholm blir lagt over Bjørkelangen i stedet for trinnvis utretting av Kongsvingerbanen. 	<p>Fellestunnelen for T-banen mellom Majorstuen og Tøyen er en flaskehals som begrenser passasjerkapasiteten kraftig. Derfor må det bygges en ny t-banetrasé gjennom sentrum raskest mulig. Kommende utredninger og planarbeid vil vise hvor det er mest hensiktsmessig.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha en ny t-banetrase gjennom sentrum raskest mulig. • Forlenge T-banelinje 2 fra Ellingsrudåsen til Ahus og på litt lengre sikt videre til Lillestrøm. • Starte byggingen av Fornebu-banen. • Bygge den påtenkte tverrgående t-banelinjen mellom Økern og Furuset. • Ha flere kvelds- og natrutrer på t-banen. • Kontinuerlig ruste opprusting av T-banenettet for å få større hastighet. <p>Oslo trenger nye trikker og prosessen med å velge trikker er allerede i gang. Vi må investere for en langt større trafikk enn dagens. Dette betyr trikker med flere seter, høyere hastighet og frekvens. Vi må gå fra bytrikker i blandet trafikk til bybaner på separate traseer. Vi trenger også å utvide linjenettet, spesielt på østkanten, hvor mye av befolkningsveksten forventes å komme.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgjøre dagens trikkenett til et bybanenett med separate traseer og bruke lange trikker som kan kjøre raskt. • Gjøre om de mest trafikkerte bussrutene til bybane. • Ha trikk til Tonsenhagen og Kværnerbyen. • Bygge en bybanering langs Ring 2. • Bygge den lange påtenkte trikketraseen i Frederiks gate, mellom Nationaltheatret og Tullinløkka, og åpne for en fremtidig sentrumsring med trikken. • Opprette minst én effektiv korridor bare for busser gjennom Oslo sentrum. • Etablere en blå og grønn sirkel av kollektivtrafikk rundt Oslo sentrum ved å omdisponere ett felt av ring 3 til kollektivfelt og stimulerer til at bussene blir nullutslippskjøretøy så snart som mulig. • Samtidig vil vi bygge ut et større og effektivt fergenett i indre Oslofjord basert på elferger. • Denne satsingen vil dirigere mye av trafikken utenom Oslo sentrum og gjøre kollektivtrafikken grønnere og mindre sårbar for feil og forsinkelser midt i Oslonavet. • At alle drosjeløyper skal kreve nullutslippsbiler innen 2022. <p>Satsning på jernbanen er avgjørende for å få til det grønne skiftet. Lokaltogene er helt sentrale i det regionale kollektivsystemet og for å redusere veitrafikken over Oslos grenser.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p>
-------------------	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for at staten følger opp utbygging av jernbanen i Osloområdet og prioriterer lokaltrafikken på jernbanenettet høyere. • Arbeide for at bygging av en ny jernbanetunnel gjennom sentrum kommer i gang så raskt som mulig. • At Flytoget kun skal kjøres mellom Oslo S og Oslo Lufthavn, og at Oslotunnelen skal prioriteres for lokalreiser. • At jernbanestasjonene i Oslo bedre tilrettelegges for overgang mellom tog, trikk og T-bane. Dette gjelder for eksempel Ensjø, Grefsen/Storo, Bryn/Brynseng, Skøyen og Hauketo/ Ljabru. • At strekningen mellom Asker og Lillestrøm skal ha 5-min frekvens og at kommunen skal prioritere fortetting rundt jernbanestasjonene. • Arbeide for dobbeltspor for høyhastighetstog fra Oslo til Hønefoss, Lillehammer, Skien og Halden. God tilgjengelighet vil ikke bare si at kollektivtransporten skal være universelt utformet, men at hele reisekjeden skal være det. Dette betyr at også gater, veier og plasser må ha universell utforming. I tillegg må kollektivtilbudet møte behovet også utenfor rushtida. Miljøpartiet De Grønne vil: • At hele Oslos kollektivsystem gjennomgås og en plan for universell utforming utarbeides slik at hele reisekjeden fra folks hjem til arbeidsplasser, butikker og andre mål, er universelt utformet. • Gi de som mottar økonomisk sosialhjelp fribillett hos Ruter. • Arbeide for at også veier og plasser er universelt utformet. • Utvide det nattlige kollektivtilbudet. • Styrke kollektivtilbudet i Groruddalen med flere tverrgående ruter i dalen. • Utrede fergetilbud fra Bispevika til de innerste øyene i Oslofjorden • Elektrifisere ferjene.
Sp	<p>Akershus Senterparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioritere ny jernbanetunnel og T-banetunnel gjennom Oslo. • Legge Gjøvikbanen i ny trasé fra Oslo til Nittedal. • Forlenge Kolsåsbanen til Rykkinn. • Få full framdrift på Romeriksbanen, Fornebubanen og Ringeriksbanen. • Øke satsingen på jernbanen i Osloregionen og utvikling/opprusting av Kongsvinger- og Gjøvikbanen, raskest mulig bygging av dobbeltspor til Ski, samt gjenåpning av Dal – Eidsvoll. • Ha en kraftig forbedring av kollektivtilbudet langs Hovedbanen, herunder de prioriterte byene/vektområdene Jessheim og Kløfta. Dette fordrer dobbeltspor på strekningen og 	<p>Senterpartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at alle nye busser i Oslos kollektivtrafikk skal gå på miljøvennlig drivstoff produsert nasjonalt, som biogass og andregenerasjons biodrivstoff, som ikke konkurrerer med matproduksjonen nasjonalt eller internasjonalt. • Utvide tilbudet med avgang hvert femte minutt på flere kollektivruter. • Bygge sambandslinjer for trikken i Frederiks gate og Sporveisgata, og bygge trikkelinjer til Tonsenhagen og Hauketo innen 2019. • Etablere flere skinnegående trafikklinjler fra Søndre Nordstrand. • Få full framdrift på Ahusbanen og Forneubanen. • Prioritere ny t-banetunnel gjennom Oslo.

	<p>det må planlegges for en langsiktig løsning der Hovedbanen og Gardermobanen bindes sammen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre en påkobling til Østfoldbanens østre linje som gir et godt tilbud til reisende øst for Ski, med opprettholdelse av dagens stasjonsstruktur. • At det planlegges og bygges en ny linje for godstrafikk mellom Alnabru og Østfoldbanen via Nordstrand eller Langhus som en del av Follobaneprosjektet, for å sikre en fremtidsrettet godstrafikk mot kontinentet. • Etablere bestillingstransport i de deler av fylket som mangler kollektivtilbud. • Utvide tilbudet med matebusser til tog- og T-banestasjoner. • Arbeide for et bedre busstilbud i hele Akershus. Det inkluderer å beholde et godt ekspressbusstilbud. Nedlagte ekspressbussruter, hvor pendlerne har fått lengre reisetid, gjenopprettes. • Utrede å bruke knutepunkt utenfor Oslo sentrum som endestasjon for bussruter i rushtrafikken for å avlaste Oslo Sentrum hvor kapasiteten er sprengt. • Utvikle fjorden som en viktig innfartsåre til Oslo, og ta i bruk batteriferjer i Oslofjorden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kjøpe inn nye trikker som sikrer lavere støy, og fase ut Italia-trikkene. • Bevare Ruter AS i kommunalt og fylkeskommunalt eie, og så snart som mulig, samle Ruter og de 19 underliggende selskapene i ett foretak, for å sikre bedre styring av Oslos kollektivtrafikk. • Innføre flere og hyppigere båtlinjer mellom Oslo og pendlerforstedene. • Innføre lostjeneste i Indre Oslofjord, og skjerpede krav til cruisebåter og utslipp.
<p>Ap</p>	<p>Buss, bane, båt og tog er alle viktige kollektivtransportmidler i Akershus. Attraktiv kollektivtransport må være rask, rimelig, behagelig, presis og tilgjengelig for de reisende. Kollektivtilbudet i Akershus må bli universelt utformet og være et godt tilbud for alle. Arbeiderpartiet ønsker å gi et kollektivtilbud til alle, også dem som bor i utkantstrøk. Derfor ønsker vi å få utredet en ordning med bestillingstransport etter fastsatte ruter.</p> <p>Det er viktig å ha langsiktige perspektiver når vi skal utvikle kollektivtransporten i fylket. Mange prosjekter tar lang tid å gjennomføre. Arbeiderpartiet mener det på sikt må utvikles flere nye baneløsninger i Oslo og Akershus – en forlengelse av Kolsåsbanen til Rykkinn og Bærumsverk er et eksempel. Arbeiderpartiet vil også at muligheten for å øke persontransport med båt i Indre Oslofjord utredes.</p> <p>Akershus Arbeiderparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobbe for at Romeriksbanen, via Ahus til Lillestrøm/Kjeller og Forneubanen realiseres så raskt som mulig. • Jobbe for at Follobanen bygges raskest mulig, med en planfri påkobling til østre linje. • Jobbe for dobbeltspor på Gjøvikbanen, Kongsvingerbanen og Hovedbanen. 	<p>Å bo i by gir gode forutsetninger for å ta valg til beste for miljøet. I en moderne by har fotgjengerne, syklistene, trikken og bussen prioritet fremfor privatbilen.</p> <p>Kollektivtrafikken skal være tilgjengelig, rask og pålitelig. T-banenettet må bygges ut i årene som kommer. Blant annet er det behov for en ny tunnel gjennom Oslo sentrum som dekker områder som Grünerløkka, St. Hanshaugen og Bislett, en forlengelse til Fornebu og Ahus, og en tverrforbindelse i Groruddalen med stasjoner i dalbunnen.</p> <p>Arbeiderpartiet ønsker å satse på et miljøvennlig båttilbud som primært skal bidra til å transportere innbyggere til og fra jobb, men også til rekreasjon på badestrender og på øyene.</p> <p>Vi vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygge ut t-banenettet så det dekker flere befolkningstunge områder. • Bygge ferdig Lørenbanen, den nye T-banestrekningen mellom Sinsen og Økern. • Utvide T-banens rutetider på kvelds- og nattestid, særlig i helgene. • Sikre universell utforming av kollektivtransporten ved innkjøp av nytt materiell. • Styrke båttilbudet der det kan bidra til å øke kapasiteten og bedre tilbudet i kollektivtransporten i rushtiden. • Stille krav om nullutslipp fra buss innen 2020.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ha god utnyttelse av Østfoldbanen, med støydempende tiltak ved bebodde områder. • Jobbe for bedre kollektivtilbud i utkantstrøk. • Arbeide for en felles reisegaranti for all kollektivtrafikk i Akershus og Oslo. • Arbeide for at kollektivholdeplasser blir universelt utformet. • Bygge sammenhengende kollektivfelt langs hovedveiene til og fra Oslo. • Legge til rette for enklere av- og påstigning for ekspressbussene og langdistanserutene i tilknytning til hovedmotorveien. • Prioritere kollektivtilbud til og fra fritidsaktiviteter i kommunene. • Arbeide for bedre tversgående kollektivforbindelser. • Arbeide for bedre samarbeid mellom NSB, Ruter AS og andre tilgrensende fylkeskommunale transportselskaper. Berørte kommuner må delta aktivt i prosessen i regionale transport- og planarbeider. • Utnytte Oslofjordens potensiale som transportåre gjennom flere ferge- og hurtigbåtruter 	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre at alle drosjer i Oslo er nullutslippsbiler innen 2020. • Stille krav til lav- eller nullutslippsteknologi i båtene i kollektivtrafikken.
<p>SV</p>	<p>Vi velger kollektivtrafikken. Milliarder til E18 i Asker og Bærum eller kollektivsatsing i hele fylket?</p> <p>Trafikksikkerhet, miljø og transportarbeidernes pensjon og andre rettigheter ivarettatt gjennom langsiktige avtaler.</p> <p>Felles billettsystemet i hele østlandsområdet. Effektiv buss- og båttransport: En leddbuss kan erstatte 1 km bilkø, men det hjelper lite når bussene forsinkes av kø. Bussene må fram! Fjorden ligger der til fri bruk. Få flere båter inn i kollektivtrafikken!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sammenhengende kollektivfelt på alle hovedvegene • Egne busstraséer til togstasjoner, med bedre bussmating til viktige knutepunkter • Fjerning av flaskehalsene som skaper kø for kollektivtrafikken ved å omfordele veiareal fra bil til kollektivtrafikk, syklist og gående • Mer kollektivtrafikk på tvers • Hyppige kollektivavganger og flere båtruter på fjorden • Styrke skolebusstjenesten og sikre god korrespondanse mellom buss og tog i hele fylket • Gratis Internett på busser og båter <p>Framtida er bane - metro til folket! Ett t-banetog kan erstatte 10 km med bilkø. Tog og bane er de eneste transportmidlene som har stor nok kapasitet til å dekke behovene for</p>	<p>Ny tunnel for t-bane og jernbane gjennom sentrum er helt essensielt for å øke hyppighet og hastighet på t-bane og lokaltog.</p> <p>SV vil styrke kollektivtransporten i byen ved å samle de forskjellige kollektivselskapene kommunen eier. På den måten vil driften bli mer effektiv, og de ansattes faglige innspill vil komme Oslos samferdselstilbud til gode. SV vil aktivt jobbe mot privatisering og oppstyking av samferdselssektoren.</p> <p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygge ny tunnel for T-bane og tog gjennom sentrum. • Forlenge T-banen fra Ellingsrudåsen videre til Ahus og Lillestrøm. • Bygge ny T-bane til Fornebu. • Bygge trikk over Tonsenhagen til Linderud T. • Etablere flere tverrgående linjer over Grorudalen og Søndre-Nordstrand. • Forsere Sporveiens planer for utbygging av metrostasjoner i sentrum. • Jobbe for en raskere og mer effektiv t-bane med økt hastighet og sju minutters rute på samtlige linjer. • At TT-tjenesten (transporttilbud for personer som på grunn av nedsatt funksjonsevne eller sykdom ikke kan bruke kollektivtransport) skal være et offentlig ansvar og forvaltes av Ruter uten anbudsutsetting. • Styrke kollektiv- og sykkeltilbudet ved de største utdanningsinstitusjonene, og ved de største studentbyene.

	<p>kollektivreiser og samtidig bidra til at vi når miljømålene våre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Romeriksbane til Ahus, Lillestrøm, Kjeller, Olavsgård og Groruddalen • Follobanen må forlenges til Moss, t-banen til Kolbotn • Bedre kollektivtransport fra Follo til Ahus • Fornebubane nå, ingen flere forsinkelser! • Kolsåsbanen videre til Rykkinn, Bærums Verk og Sandvika • Østeråsbanen videre til Hosle og Bekkestua • Gjenopprette togforbindelse for persontrafikk på strekningen Eidsvoll-Dal-Jessheim 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha et trygt og tilstrekkelig kollektivtilbud fra sentrum på sein kvelds- og nattestid – særlig i helgene. • Arbeide for en fast ordning med jentetaxi, som kun kjøres av kvinnelige sjåførere. • At kommunen skal, sammen med funksjonshemmedes organisasjoner og Ruter, gjøre kollektivtransporten mer tilgjengelig.
Rødt		<p>Det politiske flertallet har i sin privatiseringsiver splittet opp kollektivtransporten i Oslo i et komplisert konglomerat av ulike selskaper. Dette har ført til dobbeltarbeid, byråkratisering, korrupsjon og ekstra utgifter på flere millioner. Rødt vil samle selskapene som er eid av Oslo kommune og knyttet til kollektivtransporten, i én felles organisasjon med kollektivtransport som eneste arbeidsområde. Da sikrer vi helhetlig styring og utvikling.</p> <p>Det må legges en forpliktende plan for å ta igjen vedlikeholdsetterslepet.</p> <p>Butikker og kjøpesentre over 1000 kvadratmeter og arbeidsplasser med over 100 ansatte skal ha sanntidstavler med informasjon om kollektivavganger fra de nærmeste holdeplassene.</p> <p>Rødt vil bevare kollektivtrafikken som et reelt transportalternativ også der hvor det til tider er lite brukt.</p> <p>Trikk, tog og T-bane, kollektivtransport på skinner, er effektivt og miljøvennlig. Kapasiteten på eksisterende skinnegående kollektivtransport i Oslo er sprengt, spesielt østover.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det må straks planlegges ny T-banetunnel og ny togtunnel gjennom sentrum. • Rødt går inn for forlengelse av eksisterende skinnenett til Ahus og at forlengelsen innlemmes i sone 1. • Det må legges opp til 10-minutters rute på alle T-baneruter. I rushtida må T-banen gå enda oftere. Avgangshyppigheten må opp på alle lokaltoglinjer. • Nattilbudet på trikk og buss må utvides. <p>Buss og båt er et godt og fleksibelt alternativ. Nye busser og båter som kjøpes inn må alltid være det mest miljøvennlige alternativet som er å få.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antallet kollektivfelt i Oslo må økes. Der det mangler kollektivfelt på de store innfartsveiene, samt på Ring 3, må et av de eksisterende kjørefeltene gjøres om til kollektivfelt. • Kollektivtrafikken må gis prioritet i kryss og på steder der den plages av forsinkelser. <p>Tilrettelagt transport (TT) er en transporttjeneste for folk som av en eller annen grunn ikke</p>

		<p>kan bruke det vanlige kollektivtilbudet. TT er en erstatning for vanlig kollektivtransport.</p> <ul style="list-style-type: none">• TT-tilbudet må samles organisatorisk med det vanlige kollektivtilbudet. Transporttjenesten til funksjonshemmede som ikke kan bruke vanlig kollektivtransport egner seg ikke for anbud.• Egenandelen på TT-reiser skal ikke være høyere enn billettprisen på vanlig kollektivtransport. Taket på antall TT-reiser må fjernes.• TT-tilbudet må utvikles videre i nært samarbeid med brukerne og brukerorganisasjonene.• All kollektivtransport og alle holdeplasser i Oslo skal være universelt utforma. Også mennesker med orienterings- eller bevegelsehemninger skal kunne benytte seg av Oslos kollektivtilbud.
--	--	---

12. Sykkelveier og fotgjengertiltak

Parti	Akershus	Oslo
FrP	<p>Fremskrittspartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobbe for tryggere skoleveier. • Gå inn for en raskere og enklere utbygging av gang- og sykkelveier ved bl.a. private utbyggere, der fylkeskommunen selv står som byggherre. • Ha et sammenhengende sykkelveinett. • Ha midlertidige sykkelveier med egen markering i veibanen, i påvente av utbygging. • Ha egne signalanlegg for sykkel i tettbebyggelse og byer. • At sykkelveier først og fremst prioriteres i tilknytning til skoler og knutepunkter. • Vurdere ekspressvei for sykkel langs nye hovedtraséer. 	<p>Det må bli lettere å sykle i Oslo. Separate sykkelveier gir bedre fremkommelighet og bedre trafiksikkerhet for alle trafikantgrupper. Oslos klima, vintervær, kuldegrader, vind, snø og sludd gjør at sykling for de fleste ikke er aktuelt hele året. På dager med lite egnede forhold for sykling må et alternativt transporttilbud være operativt. Videreutvikling av veikapasitet og kollektivtransport må derfor tilpasses behovet på dager når sykkelbruken er lav.</p> <p>Det må fortsatt være mulig å sykle på fortau og gangstier, men steder med stor sykkeltrafikk bør få egne felter synliggjort med oppmerking.</p> <p>Gågater har vist seg å være positivt i noen deler av de mest sentrale bystrøk der de fremmer miljø og handel. Andre steder har hatt motsatt effekt. Oslo FrP vil motsette seg etablering av gågater og gatetun som kun har til hensikt å sperre for biltrafikk.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkludere sykkeløsninger som en del av den samlede samferdselspolitikken. • Prioritere sykkelveier i forbindelse med vei-prosjekter der dette er hensiktsmessig. • Forby sykling i bilveier der det er anlagt sykkelstier. Dette vil bidra til redusert aggresjonsnivå i trafikken. • Øke tilgjengeligheten i Oslo for bevegelseshemmede.
H	<p>Trygghet og trafiksikkerhet må prioriteres langt høyere enn i dag, spesielt langs skoleveier. Det må være et mål å bygge ut gang- og sykkelveinettet i hele fylket.</p> <p>Akershus Høyre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobbe for tryggere veier og flere gang- og sykkelveier. 	<p>Sykkelen er byens mest miljøvennlige transportmiddel. Å sykle, enten det er til jobb eller skole, er sunt for helsen og bra for miljøet. De viktigste grepene for å gjøre Oslo til en mer sykkelvennlig by er å bygge et nettverk av sykkelveier inn mot sentrum av byen og sørge for at syklistene trygt kan dele 266 bygatene med gående, busser og biler. Har du syklet inn til byen, skal du finne et trygt sted å sette fra deg sykkelen din.</p> <p>For å skape en sykkelvennlig by vil Oslo Høyre derfor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygge ut et sammenhengende helårs nettverk av sykkelveier inn mot sentrum i løpet av de neste fire årene. • Ha bedre brøyting og feiing av gang- og sykkelveier. • Redusere fartsgrensen utenom hovedveiene i indre by slik at biler og syklistene kan dele gatene. • Bygge flere sykkel-parkeringsplasser ved kollektivknutepunkt og i sentrum av byen • Utvide bysykkelordningen utenfor Ring 2, spesielt ved studiesteder og større offentlige

		<p>institusjoner, og til å kunne brukes av alle over 16 år.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygge to sykkelekspressveier inn til Oslo sentrum. • Merke opp eksisterende og nye gang- og sykkelstier med egne felt for gående og syklende. • Oppheve forbudet mot å sykle til skolen. <p>Byens utforming påvirker innbyggernes trygghetsopplevelse. En lys og ren by oppfattes også som en trygg by. Hensynet til trygghet, særlig der den kan styrkes gjennom belysning, skal være en sentral del av byplanlegging og utvikling av byrom og gater.</p> <p>For å skape trygge byrom vil Oslo Høyre derfor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videreføre og styrke Oslovaktene for å skape trygghet i bygatene. • Bedre belysningen og klippe og vedlikeholde busker og trær langs gangveier og i parker. • Gjøre det enkelt for innbyggerne å melde fra om steder man føler seg utrygg. • Stille krav om at sterkt påvirkede personer som oppfører seg ubehagelig, pågående gateselgere, trakasserende personer og personer som driver med påtrengende sexsalg, skal kunne bortvises. • Legge til rette for å bruke byrom som av ulike årsaker blir liggende tomme over lengre tid, til for eksempel lekeplasser og ballbinger. <p>For å skape rene byrom vil Oslo Høyre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slå hardt ned på forsøpling, tagging og hærverk og bøtelegge dette på stedet. • Stille krav til gårdeiere og grunneiere om å holde orden og bøtelegge dem som lar ting forfalle. • Gjøre det enkelt for innbyggerne å melde fra om forsøpling og manglende belysning. • Etablere flere offentlige toaletter ved byens parker. • Ha et effektivt system som sikrer store nok søppelkasser og tømning.
<p>V</p>	<p>Akershus Venstre ønsker at gang- og sykkelvegen skal bli førstevalget til og fra fritidsaktiviteter og utdanning. I all hovedsak bor de fleste i en slik avstand fra disse arenaene at dersom gang- og sykkelvegnettet hadde vært på plass ville det være naturlig å gå eller sykle. Økt bruk av gang- sykkelvegnettet vil gi mindre kø, bedre miljø, økt trafiksikkerhet og bedre folkehelse. En utvikling av gang- og sykkelvegnettet er ett av de viktigste tiltakene for universell utforming. Gang- og sykkelveger kan brukes av alle, uavhengig av alder eller fysiske utfordringer, og krever ikke førerkort.</p>	<p>Sykkelandelen i Oslo øker, og skal fortsette å øke. Oslo skal bli en mye bedre og tryggere by å sykle i for alle. Den samme satsingen som er gjort for kollektivtrafikken må gjøres for sykkel.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øke sykkelandelen fra 8 prosent (2013) til 16 prosent innen 2025. • Ta hensyn til syklistene i alle samferdsels- og byutviklingsprosjekter. • Bygge et tett sykkelveinett med høy standard i hele byen, også sentrum, med til sammen 600 km sykkelvei innen 2025. • Legge til rette for el-sykler bl.a. med lade-stasjoner ved sentrale sykkelparkeringer.

	<p>Utviklingen av gang- og sykkelvegnettet bør være mer differensiert enn i dag. Økt bruk av sykkel i kombinasjon med bilveg, gang- og sykkelveger med eget sykkelfelt og større fleksibilitet i bredden på vegen er viktig for å få gode tiltak raskt på plass.</p> <p>Venstre vil</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioritere tiltak langs skoleveger i fylket i henhold til grenser i fri skoleskyss. • Prioritere tiltak for å skille harde og myke trafikanter langs fylkesveger i en radius av 6 km for statlige og kommunale bygg i fylket. • Prioritere etablering av sykkelhotell ved kollektivknutepunkt, med lademulighet for e-sykler og låste sykkelparkeringer ved alle togstasjoner og egnede bussholdeplasser. • Etablere sykkel- ekspressveger mellom viktige knutepunkt internt i Akershus og til andre fylker for å øke andelen som sykler til jobb og minske konflikten mellom gående, syklende og kjørende. • Utarbeide sykkelkart. • Øke andelen barn og ungdom som sykler eller går til skolen. • Ha gode sykkelparkeringsplasser ved alle offentlige bygg og ved naturlige møteplasser som kollektivknutepunkt, idrettsanlegg og liknende. • Ved enhver utbygging skal sykkelforholdene og mobilitet bli lagt vekt på, slik at man ikke planlegger for økt biltrafikk, men legger vekt på gode utbyggingsområder. • Forbedre reiseplanleggingsportaler (www.ruter.no) ved blant annet å inkludere gode sykkeltraseer og bysykkelpunkter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bygge flere P-hus for sykkel. • Bygge flere sykkelstativ i Oslo sentrum, og på alle T-banestasjoner og større bussholdeplasser. • Sørge for bedre brøyting og strøing av sykkelveinettet. • Bedre merkingen for syklist i kryss og på veier, gjennom større skilt og tydelig skilting langs sykkelveier, og røde sykkelfelt og sykkelbokser foran kryss. • Skilte flere gater og veier med prioritering for syklist, blant annet mot enveiskjøring. • Tillate at sykler kan fraktes gratis på t-banen utenom rushtiden. • Sette i gang kampanjer og sykkeltiltak for å få flere til å sykle oftere. • Forbedre og utvide bysykkelordningen, og sikre døgnåpen tilgang til bysykler. • Forbedre reiseplanleggingsportaler (som www.ruter.no) også for sykkel. • Etablere vedlikeholdsstasjoner for sykkel i alle bydeler. • Stimulere til økt bruk av delingsordninger for sykkel. • Se på muligheten for å etablere en abonnementsordning for elsykkel. • Bygge flere gågater, gatetun og bymiljøgater. Arbeidet med å gjøre byen bedre tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne fortsetter. Venstre ønsker en by som er åpen og tilgjengelig. Universell utforming er helt nødvendig for noen og gjør byen bedre å ferdes i for alle. <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La universell utforming være førende for planlegging av alle offentlige rom. • Utbedre gater, plasser og steder med dårlig tilgjengelighet. • Videreføre arbeidet med universell utforming i Oslos kollektivsystem. • Sikre god tilgjengelighet til alle offentlige kontorer og møterom. • Sikre god strøing og snørydding. • Kreve at helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd er universelt utformet.
Krf	<p>Fotgjengere og syklist, spesielt barn, er mest utsatte i trafikken. Myke trafikanter må prioriteres. Det er viktig at myke trafikanter skilles fra biltrafikk med egne gang- og sykkelveier. Det må derfor bygges flere gang- og sykkelveier, og det må skapes en bedre trafikultur der hensynet til de myke trafikantene er overordnet.</p> <p>Akershus Krf vil at flere skal kunne gå eller sykle til jobb og skole. Samfunnet og miljøet vil spare på å legge til rette for økt sykling som transportmiddel og hverdagsaktivitet for befolkningen. Krf har vært pådriver for at alle</p>	<p>Sykkelen er det mest miljøvennlige transportmiddelet og sykling bidrar til folkehelse og bedre bymiljø. Det må derfor bli enklere og tryggere å ta seg frem med sykkel i Oslos gater. Krf's mål er å øke sykkelandelen fra 8 prosent (2013) til 16 prosent innen 2025.</p> <p>Oslo Krf's løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygge ut et sammenhengende sykkelveinett inn mot sentrum i løpet av de neste fire årene. • Senke fartsgrensen i sentrumsnære gater, slik at syklist og biler ta seg frem i de samme gatene. • Bygge to sykkelekspressveier inn til Oslo sentrum.

	<p>viktige skoleveier skal trygges. Dette arbeidet må fullføres. I tillegg må det etableres mer sammenhengende gang- og sykkelveinett i Akershus med sykkelekspressveier sentralt i fylket, slik at man i større grad skiller mellom gående og syklende i høy fart. Det er også viktig at man legger til rette for at man kan bruke sykkel ved å etablere gratis sykkelparkeringer ved alle stasjoner og kollektivknutepunkter.</p> <p>Akershus KrF går inn for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å videreutvikle gang- og sykkelveier/stier som ikke må ligge ved hovedveiene. • Å satse på trafiksikkerhetstiltak med særlig vekt på de myke trafikantene med økt satsing på gang- og sykkelveier. Sikring av skoleveier er første prioritet. • At det lages en samlet sykkelplan for hele Oslo og Akershus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvide mulighetene for sykkelparkering og iverksette tiltak for å sikre mot tyveri. • Etablere noen sykkelservicestasjoner rundt i byen, der syklistene kan utføre enkelt vedlikehold på sykkelen sin. • Utvide bysykkelordningen til nye områder av byen. • Iverksette tiltak for å unngå konflikter mellom ulike trafikantgrupper. • Bygge ut flere gangveier.
<p>MDG</p>	<p>Ingen reisemåte er så energisparosom, miljøvennlig og tilgjengelig som gang- og sykkeltrafikken. De Grønne vil prioritere sammenhengende nett av separate sykkelveier som gjør det mulig å sykle mellom Oslo sentrum og tettsteder i Akershus på en enkel måte.</p> <p>Elektrisk sykkel er ofte et realistisk alternativ til bil. Tilrettelagte ekspressykelveier bør være en hovedsatsning i årene fremover. Disse kan bli viktige trafikkåre mellom ulike bysentre i Akershus, samt mellom Oslo og Akershus.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioritere myke trafikanter i byer og tettbygde strøk ved å satse sterkt på utbygging av sammenhengende gang- og sykkelveier. Veiene skal være framkommelige hele året, også for funksjonshemmede. • Ha lavere fartsgrenser på veiene av hensyn til miljø, sikkerhet og støyreduksjon, særlig ved skoler, barnehager og boligområder. • At skoleelever skal ha rett til trafiksikre gang- og sykkelveier som skolevei. • Ha sykkelparkering ved alle togstasjoner og større trafikk-knutepunkt for kollektivtransport. • Bygge helårs ekspressykelveier fra Follo, Romerike og Asker mot Oslo, og mellom større kollektivknutepunkt og bysentre i Akershus. • Etablere skiløyper fra bysentrum og tettsteder og ut i marka, for å legge bedre til rette for fysisk aktivitet som ikke er bilavhengig også om vinteren. • Det skal satses på bysykkelordninger i flere byer og tettsteder i Akershus. 	<p>Dagens sykkelpolitikk bygger på den antakelse at mange begynner å sykle dersom man får flere halvgode gang- og sykkelveier, sykkelveier, sykkelfelt eller etablerer blandet trafikk med 30-sone. Men erfaringene fra både Oslo og andre byer viser at dette ikke er riktig. Dermed står det meste av Oslos såkalte hovedsykkelveinett ferdig, uten at sykkeltrafikken har eksplodert av den grunn.</p> <p>Vi må derfor tenke nytt innen sykkelpolitikken. Fotgjengere, syklistene og biler skal kunne bevege seg mest mulig uavhengig av hverandre. Å skille disse tre typene trafikanter gir både økt effektivitet, framkommelighet og færre ulykker – men først og fremst gir det en økt opplevelse av trygghet som gjør at mange flere grupper vil tørre å ta sykkelen og beina i bruk.</p> <p>Vi vil øke ambisjonsnivået og arbeide for at 25% av daglige reiser i Oslo gjennomføres på sykkel i 2025. Vårt mål er at det alltid skal være lettere å sykle enn å ta bilen for å gjennomføre dagens gjøremål.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Starte en omdisponering av gate- og veiareal som underbygger sykling og etablere egne sykkelfelt som oppleves trygge av brukerne • Utbedre høye kantsteiner og andre unødvendige hindringer i sykkeltraseene. • Prioritere ombygging av kryss og rundkjøringer etter modell fra Nederland, slik at syklende, fotgjengere og motortrafikk skilles i størst mulig grad. • Gjennomføre et sykkelløft for byens skolebarn. Ambisjonen er at alle skolebarn skal ha en trygg skolevei og mulighet til å benytte sykkel til skolen. • At elevene skal ha lov til å sykle til og fra skolen fra og med første klasse, dersom det skjer sam-

		<p>men med foresatte. Skolen må ha tilstrekkelig med sykkeloppstillingsplasser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Holde sykkeltraseene frie for snø og is om vinteren • Oppgradere gang- og sykkelveiene langs innfartsårene til sykkellekspresseveier, med nye traseer der det i dag er for bratte bakker og krappe svinger. • At bysykkelordningen utvides slik at den i 2017 dekker hele byggesonen, og at Groruddalen etableres som prøveprosjekt for å teste ut hvordan man mest mulig effektivt utvider bysykkelordningen utenfor ringveien. • Utrede reklamefri utvidelse av bysykkelordningen • Legge til rette for økt bruk av elsykler, herunder utvide bysykkelordningen slik at den også omfatter sykler med elmotor. • Koble sammen systemene til Ruter og bysykkelordningen, slik at man kan låne sykkel dersom man har månedskort hos Ruter. • Gjøre det mulig å delta i bysykkelordningen fra og med fylte 16 år. • Tilby utleie av fraktesykler knyttet til biblioteker, avfallsstasjoner, studentbyene og ved kollektivknutepunkt. • At det etableres bysykkelstativer ved alle utdanningsinstitusjoner og studentbyer og i alle bydelsentra og ved viktige handelssentra. • At kommunen lager et prøveprosjekt hvor man låner ut elsykler på midlertidig basis, tilsvarende prøvekjøre.no. • At bysykkelordningen også skal ha tilbud om barnesykler og sykler med barnesete. • Gjennomføre et sykkelparkeringsløft i hele byen. Dette innebærer storstilt utbygging av sykkel-parkeringsmuligheter i sentrum og ved bydelsentra, utbygging av sykkelhotell i nærheten av kollektivknutepunkt. Det skal også tilrettelegges for parkering av fraktsykler og ladestasjoner for elsykler. • Utvide kapasiteten i Plan- og bygningsetaten slik at de kan prioritere reguleringsplaner for sykkeltiltak. • At alle kommunale virksomheter skal kunne tilby sine ansatte å bruke el-sykel framfor bil på tjenestereiser. • Legge til grunn beste praksis fra land som Nederland og Danmark ved utforming av nye sykkelveier, også der norske veinormaler stiller lavere krav. <p>Å gjøre det attraktivt og enkelt å gå, dreier seg både om avstander, trivsel og sikkerhet. Vi vil ta gatene tilbake, slik at vi får en trivelig og lett tilgjengelig by for alle. Vi vil øke trafiksikkerheten ved å redusere hastigheten og tungtrafikk gjennom byens boligmiljøer og skoleveier.</p>
--	--	---

		<p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At sentrum innenfor Ring 1 må bli fri fra privatbiler innen 2017. • Innføre lavutslippssone innenfor Ring 3 fra og med 2016, og trappe dette gradvis opp til et forbud mot fossilbiler innen 2022. • Forby bruk av dieslbiler innenfor Oslo fra og med 2016 på dager hvor det er varslet høy luftforurensing • Forbedre mulighetene for gange ved bredere og bedre vedlikeholdte fortauer, turstier og overganger. • At hensynet til myke trafikanter alltid prioriteres i byutviklingsprosjekter, med spesielt fokus på barn og unge, eldre og bevegelseshemmede.
Sp		<p>Senterpartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføre bygginga av et sammenhengende sykkelveinett i Oslo med egne traséer for syklist, slik at alle myke trafikanter er tryggere når de ferdes i byen. • Etablere flere bysykkelstativ, og ha bedre merking for syklist i rundkjøringer og bedre merking av sykkelstiene. • Lage flere scooterparkeringsplasser i Oslo. • At det etableres et sykkelhotell i tilknytning til Oslo S og Bussterminalen.
Ap	<p>Arbeiderpartiet har som mål å doble sykkeltrafikken i fylket. Derfor vil vi bygge et sammenhengende gang- og sykkelveinett i hele Akershus. Dette er først og fremst et spørsmål om god framkommelighet, men det er også et tiltak som sikrer trygg skolevei og god folkehelse, og som er veldig positivt for klima og miljø.</p> <p>Arbeiderpartiet vil etablere et sammenhengende gang- og sykkelveinett i Akershus, med sykkel- ekspressveier sentralt i fylket. De siste åtte årene har tempoet i utbyggingene av sykkelvei vært altfor lav. Dette vil Arbeiderpartiet gjøre noe med. Særlig er det viktig å lage gode og trygge sykkelveiløsninger langs skoleveiene. Arbeiderpartiet vil også etablere gratis sykkelparkeringer ved alle stasjoner og kollektivknutepunkt.</p> <p>Akershus Arbeiderparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablere et sammenhengende gang- og sykkelveinett i Akershus, øke tempoet på utbyggingen gang- og sykkelveier, samt etablere sykkelspressveier sentralt i fylket. • Etablere gode, sikre og gratis sykkel-parkeringsplasser ved alle stasjoner og kollektivknutepunkter 	<p>Arbeiderpartiet ønsker å få flere til å sykle til jobb, skole og fritidsaktiviteter. Derfor må vi sørge for at Oslo får en bedre sykkelkultur, slik at alle trafikanter kan ferdes trygt sammen. Vi vil øke andelen reiser i Oslo som utføres med sykkel til 20 % innen 2025. Vi vil samarbeide med næringslivet for å få flere til å velge sykkel til jobb. Vi vil at barn skal kunne sykle trygt til barnehage og skole. Det må bygges flere og bedre sykkelruter. Arbeiderpartiet skal være garantist for en sykkelsatsing som er kontinuerlig og ikke bare et avgrenset prosjekt.</p> <p>Vi vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygge et sammenhengende nett av sykkelveier i hele byen innen 2019. • Få på plass flere sykkelspressveier inn mot Oslo sentrum som er koblet sammen med sykkelveier i Akershus. • Integre sykkelveier i all veiplanlegging. • Sikre tryggere sykkelveier, blant annet gjennom merking, flere sykkelbokser foran kryss og bedre skilting. • I størst mulig grad skille sykkelveier fra annen trafikk, blant annet ved bruk av flere fysiske skiller. • Utvide bysykkelordningen til hele byen, med flere sykler, flere sykkelstativer og lenger sesong.

	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for at flere barn skal kunne sykle og gå til skolen, ved å jobbe aktivt med trygge skoleveier. 	<p>Vi vil jobbe for å få til en utleiordning med e-sykler i samarbeid med private aktører.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablere flere sykkelparkeringer og sykkelhoteller. • Gjøre veier som barn bruker til skole og fritidsaktiviteter tryggere. • Åpne for å kunne sykle til skolen før 5.klasse.
SV	<p>Grønn transport - mer sykkel og gange.De største klimautslippene i Akershus kommer fra transportsektoren. Vi må legge til rette for det vi vil ha: Færre fossilbiler. Folk skal kunne sykle og gå trygt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egne sammenhengende sykkeltraséer for trygg og rask sykling til jobb • Velostradaer over motorveiene • Forpliktende planlegging og finansiering av trygge gang- og sykkelveier til alle skoler og i sentrale områder der folk ferdes 	<p>Det moderne livet har gitt oss utfordringer. Vi beveger oss for lite i hverdagen. Overvekt og diabetes har blitt folkesykdommer og psykiske problemer øker i alle aldersgrupper. Biltrafikken gjør oslolufta skadelig mange av årets dager. SV vil ha mer forebygging og mindre reparasjon. Vi vil tilrettelegge for bevegelse i hverdagen, gode sosiale møteplasser i nærmiljøene og frivillig arbeid. Eldresentrene kan utvikles til frisklivsentraler og idretten kan satse enda mer på lavterskeltilbud.</p> <p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At parker, gater og torg skal være oversiktlige, godt belyst og vedlikeholdt. • Øke tilstedeværelsen av politi og kommunale bymiljøvakter i særlig utsatte områder, og legge til rette for flere natteravner. • Kartlegge veiene barn bruker når de beveger seg ute, for å kunne sikre skoleveier og lekeområder bedre. • Sikre trygge skoleveier med fartsdempende tiltak og hindre gjennomgående trafikk ved skoler. <p>For å redusere privatbilismen, trengs en betydelig satsing på sykkelveinett og gangstier.</p> <p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ferdigstille hovedveinettet for sykkel innen 2018 og prioritere videre utbygging av sykkelveinettet. • Frigjøre parkeringsplasser for å gi plass til sykkelveier. • Arbeide for egne gater for syklistene inn mot indre by fra omkringliggende bydeler. • Utvide bysykkelordningen til hele byen med e-sykler. • Utarbeide en fotgjengerstrategi med tiltak for å gjøre Oslo til en bedre by for gående. • Legge bedre til rette for gående, slik at det blir tryggere, triveligere og enklere å bevege seg som fotgjenger i byen.
Rødt		<p>Syklister tar mindre plass i trafikken og støyer mindre en bilister. I dag prioriteres ikke syklistenes fremkommelighet i Oslo. Politikken preges også av motstridende interesser mellom syklistene og bilistene på grunn av dårlig planlegging.</p>

		<p>Det skal alltid legges til rette for syklistene ved bygging eller ombygging av veier. Der hensynet til sykkel kommer i konflikt med privatbiler, skal sykkel prioriteres.</p> <p>Sykkelveier skal holdes fri for parkerte biler og andre hindringer. Vedlikehold av sykkelveiene må prioriteres. Sykkelveier og -felt må brøytes om vinteren.</p> <p>Planlagte sykkeltraseer må ferdigstilles snarest. I tillegg må det planlegges og bygges et langt mer finmasket sykkelnettverk, som gir kort vei til nærmeste trygge og effektive rute.</p> <p>Standarden på de eksisterende sykkeltraseene må heves for å fjerne trafikkfeller, flaskehals og hindringer.</p> <p>Det bør bygges dedikerte sykkelgater i Oslo, med kjørebane for syklistene og breie fortau for gående.</p> <p>Nye sykkelfelt og sykkelveier skal bygges etter beste tilgjengelige utformingsstandard, man skal ikke være bundet av standarden på tidspunktet reguleringsplanen ble vedtatt.</p> <p>Sikker sykkelparkering og flere bysykler er viktig for at flere skal ta i bruk sykkel til og fra jobb og på reiser rundt i byen.</p> <p>Flere steder innenfor Ring 2 bør P-plasser for bil erstattes med sikre parkeringsplasser for sykkel. Det må bygges sikker sykkelparkering ved holdeplasser for T-bane, trikk og buss.</p> <p>Oslo er en by med mange bakker. Ved sentrale knutepunkter bør det bygges sikker sykkelparkering med ladestasjoner for el-sykler.</p> <p>Det må kreves sykkelparkeringsplasser ved alle nærings- og kulturbygg. Butikker over et visst volum (1000 kvadratmeter) må pålegges å lage parkeringsplasser for sykkel.</p> <p>Oslo kommune må overta bysykkelordninga, utvide sykkelparken og etablere stativer ut til Ring 3 og til Oslo sør, bydel Østensjø og Groruddalen.</p> <p>Oslo kommune bør starte et to-årig prøveprosjekt med elektriske bysykler.</p> <p>Fotgjengere står i dag for så mye som 34 % av antall reiser i Oslo, altså like mye som biltrafikk. Likevel tilgodeses fotgjengerne ofte med dårlige løsninger som innebærer omveier, gjerne via utrivelige broer og underganger.</p>
--	--	--

		<p>Det må bygges et hovedgangveinett over hele Oslo som er universelt utforma, altså tilgjengelig for alle. Det bør i tillegg finnes et sekundærgangveinett med blant annet snarveier og trapper, som et supplement til hovedgangveinettet.</p> <p>Gangveger skal i størst mulig grad ha trivselsfremmende utforming, skjerming mot biltrafikk, beplantning som vedlikeholdes og god belysning.</p> <p>I villastrøk bør gateparkering reduseres og fortau anlegges der dette mangler.</p> <p>Gangveier og fortauer skal driftes hele vinteren, og universell utforming må opprettholdes selv om det snør. Eldre og funksjonshemmede har rett til å komme seg ut også om vinteren.</p> <p>Ved naturlige knutepunkter må det settes opp kart som gir informasjon om gangveier, målpunkter og kollektivholdeplasser i nærheten. Skilting og informasjon er svært viktig for å få flere til å gå.</p> <p>Barneskoler skal alltid ha trygg adkomst for gående.</p>
--	--	---

13. Godstransport og havn		
Parti	Akershus	Oslo
FrP		<p>Oslo FrP har fått gjennomslag i bystyret for å opprettholde to fergeterminaler, og vil gå inn for at disse oppgraderes. I forbindelse med at Filipstad og Hjortnes videreutvikles, vil Oslo FrP at det etableres felles cruise- og fergeterminal, slik at Oslo Havn blir startpunkt og snuhavn for cruiseskip.</p> <p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføre planlagte endringer og investeringer i Oslo Havn. • Videreutvikle Oslo Havn som en sentral del av byens og landets person- og varetransport.
H		Oslo Høyre vil at Oslo kommune overtar ansvaret for Oslo Havn fra Staten.
V	<p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobbe for at det etableres flere godsterminaler i Østlandsområdet for å få mer gods over på jernbane samt avlaste, og på sikt erstatte, Alnabruterminalen. • Ha gods på eget spor utenom de sentrale fortettingsområdene. 	<p>Økt godstransport på bane vil avlaste veinettet gjennom Oslo.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablere flere godsterminaler i Østlandsområdet for å få mer gods over på jernbane, samt avlaste, og på sikt erstatte, Alnabruterminalen.
Krf	<p>Akershus KrF går inn for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At godstrafikken får en opprusting og modernisering av Alnabru-terminalen siden dette er av avgjørende betydning for både Akershus og landet for øvrig. 	<p>Oslo KrF vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pålegge bruk av landstrøm for ferger og cruiseskip.
MDG		<p>Godstrafikken står for store deler av klimagassutslippene i og bidrar i stor grad til dårlig luftkvalitet i byen. Mer gods over fra vei til bane vil avlaste veinettet.</p> <p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for å få mer gods over på jernbane. • Innføre avgift for tungtransport i indre by. • Etablere flere forsøk med omlastningssentraler for å redusere tungtransporten i Oslo. • Jobbe for at alle skip som ligger i Oslo havn skal bruke landstrøm. • Miljøpartiet vil jobbe for at nyttetransport og varelevering skal foregå på en måte som reduserer utslipp og plager, men samtidig på en smidig og gjennomførbart måte.
Sp		<p>Senterpartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se på mulighetene for å flytte, ikke utvide, Alnabruterminalen.
Ap		

SV		<p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at næringslivets behov for varetransport ivaretas i bilfrie sentrumsområder. • Sikre fortsatt miljøvennlig godstransport i Groruddalen, blant annet ved å sørge for lokal miljøvennlig videreutvikling av Alnabru-terminalen. • Legge til rette for mer gods på sjø og bane. • Pålegge bruk av landstrøm for alle større skip i Oslo Havn.
Rødt		<p>Mindre privatbilisme vil gi bedre framkommelighet for godstransport og yrkestrafikk. Prioritet til yrkestrafikk vil gi større effektivitet, og bedre framkommelighet for politi, brannbiler og ambulanse vil gi oss en tryggere hverdag.</p> <p>Varelevering til Oslo må organiseres slik at transportveien blir kortest mulig, det vil gi mindre utslipp. Det er også viktig å få så mye som mulig av varetransporten bort fra veiene og over på skinner og skip.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det må legges opp til et eget tungtransportnett og forbud mot slik kjøring mellom kl. 22 og 6 i boligområder. • Alnabruterminalen må utvikles, slik at den sammen med havna blir et plasseffektivt, bærekraftig og framtidsetta logistikkcenter. Det må bygges av- og påkjøringsramper på Alnabru og direkte tunell mellom E6 og terminalområdet. • Havna må gis tilstrekkelige arealer og ressurser til å drive moderne havnedrift. Oslo havn er en hjørnestein i Oslos næringsliv, og bidrar til å redusere miljøskadelig transport på vei.

14. Finansiering av samferdselstiltak, bompenger, kollektivtakst m.v.

Parti	Akershus	Oslo
FrP	<p>Fremskrittspartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none">• Gå imot all form for veipricing, som bompenger og rushtidsavgift.• Avvikle bompengeringen.• At staten tar ansvar for veiutbygging og veivedlikehold i fylket.• At ungdommens månedskort gjøres gratis mot at studentbevis forevises.• At staten må forhandle frem en avtale med NSB som gjør at Akershus fylke slipper å tilføre NSB 170 millioner kroner i året, basert på et påstått tap av billettinntekter på lokaltrafikken. Disse pengene kan frigjøres for nedbetaling av bl.a. nye T-bane-løsninger.• Investere ytterligere i kollektivtransporten for å kunne opprettholde og utvikle et godt rutetilbud, også på kvelds- og nattetid. Derfor reduseres subsidieringsgraden for kollektivreisende noe.	<p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none">• Fjerne bompengeringen. Bilavgiftene er allerede for høye. Innkreving av bompenger er statens ansvar, og avvikling av bompengesystemet krever vedtak på Stortinget.• Arbeide for at Stortinget lar en større andel av bilavgiftene bli brukt til trafikkikkerhet, vei- og miljøformål• Arbeide for sterk reduksjon av bilavgiftene. Oslo FrP ønsker å avvikle piggdekkavgiften. Oslo kommune har tidligere tatt initiativ for å få skattefradrag for arbeidsgiverbetalte periodeabonnement for kollektivtransport. Arbeidet med å få til dette må forsterkes.
H	<p>Oslopakke 3 (OP3) er det sentrale virkemiddelet for å sørge for en helt nødvendig utbygging av de største veisystemene i Akershus og Oslo. Akershus Høyre står fast på den opprinnelige politiske enigheten om OP3 som sikrer midler til de største utbyggingsprosjektene og til drift av kollektivtrafikken.</p> <p>For Akershus Høyre er byggingen av ny E18 vest en forutsetning for å være med på forliket om OP3. Heller ikke de store midlene fra OP3 er i stand til å dekke alle utbyggingsbehovene vår region har i de kommende årene, ikke minst for kollektivtrafikken. Akershus Høyre vil derfor være en pådriver for at nasjonale myndigheter tar det ansvaret som faktisk tilligger dem. Dette innebærer blant annet at staten tar ansvar og starter arbeidet med ny Glomma-kryssing på riksvei 22 ved Fetsund.</p> <p>Store samferdselsprosjekter må bygges på den måten som gir mest for pengene og raskest mulig utbygging. Derfor vil Høyre sørge for at det inngås flere og større samarbeid med private entreprenører, såkalt offentlig-privat samarbeid (OPS). Dette gir halvert byggetid, sammenhengende utbygging av lange strekninger, høy kvalitet til lavere pris, en redusert økonomisk risiko for det offentlige og 25 års drift og vedlikehold inkludert i kontrakten. Entreprenøren som sitter med risikoen for OPS-prosjektet får årlige utbetalinger fra veien står ferdig til den avtalte vedlikeholdsperioden er utløpt.</p>	<p>Høyre vil:</p> <ul style="list-style-type: none">• Innføre en miljøavgift på tungtransport for å få mer gods over på jernbane.

	<p>Siden kollektivtilbudet i Norge er finansiert gjennom fylkeskommunene og kommuneoppjøret, med de begrensede overføringer til sentrale strøk dette innebærer, mener Akershus Høyre at det må etableres en annen finansieringsnøkkel for kollektivtrafikken som gir reell mulighet til å øke kollektivandelen ytterligere. Akershus Høyre vil derfor blant annet arbeide for at nasjonale myndigheter kjøper klimavoter av de fylkeskommunene som kan vise til kutt i utslipp av CO₂, som følge av vekst i kollektivtrafikken eller i andelen nullutslipps kjøretøy.</p> <p>Akershus Høyre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruke OPS for å gjennomføre utbyggingsprosjekter på en trygg, rask og effektiv måte. • Unngå køprising som et virkemiddel i samferdselspolitikken i Akershus. • Arbeide for at Akershus skal få en større andel av de nasjonale samferdselsmidlene. • Arbeide for at nasjonale myndigheter kjøper klimavoter av Akershus fylkeskommune når miljø- og kollektivtrafikksatsingen medfører kutt i utslipp av klimagasser. • Være en garantist for et enklere takst- og sonesystem for kollektivtrafikken. • Arbeide for flere nattbussruter og at natttaksten fjernes. 	
<p>V</p>	<p>Investeringene i infrastruktur er så store og krevende for hovedstadsregionen, at staten må ta sin del av ansvaret for tilstrekkelig planlegging, finansiering og gjennomføring.</p> <p>For at kollektivtrafikken skal fortsette å øke sin andel av transporten må både investeringer og driftstilskudd øke betraktelig i årene som kommer. Staten må også bidra med større tilskudd til kommuner som leverer resultater. Samtidig må restriktive virkemidler tas i bruk for å redusere biltrafikken.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innføre rushtidsavgift i bomringen rundt Oslo. • Differensiere avgiften i bomringen etter kjøretøyets klima- og miljøbelastning. • Øke bompengavgiften for tungtrafikk om vinteren. • Ta initiativ til en langsiktig samferdselspakke for Groruddalen og nedre Romerike, som et spleiselag mellom staten, Oslopakke 3 og trafikantene på linje med Bærumssnittet i Oslo Vest og E18 i Bærum • Øke andelen av midlene i Oslopakke 3 som går til kollektivtransport til minst 70%, 	<p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innføre rushtidsavgift i bomringen. • Øke piggdekkavgiften og bruken av regulerbare fartsskilt. • Øke bomavgiften for tungtrafikk om vinteren. • Begrense kjøring med dieselkjøretøy på dager med høy luftforurensning, blant annet ved bruk av miljødifferensierte avgifter ved bompasseringer. • Øke det statlige bidraget til kollektivtrafikk ved reforhandling av Oslopakke 3 og nye bymiljøavtaler. • Øke andelen av Oslopakke 3 som går til kollektivtransport til minst 70 prosent, og minst 80 prosent i Oslo. • Videreføre lav pris på månedskort. • At månedskortet for kollektivtransport også skal gjelde bysykkel. • Innføre betaling hele døgnet på alle kommunale parkeringsplasser innenfor Ring 2. • Øke prisen på kommunal parkering og bruke de økte inntektene på å investere i miljøvennlig infrastruktur.

	<ul style="list-style-type: none"> • sikre en reforhandlet Oslopakke 3 for å øke statlig finansiering av store kollektivutbygginger. • Få utredet om lokale bypakker er egnet for å få til økt utbygging av sykkelveier og kollektiv- og miljøfelt for byer i Akershus med høy vekst. • videreføre lav pris på månedskort 	
Krf	<p>KrF vil ha en offensiv satsing på samferdsel. De nasjonale bevilningene må økes betydelig, slik at infrastrukturen i større grad kan tilfredsstille morgendagens behov.</p> <p>Akershus KrF skal verne om forliket om Oslopakke 3. Dette fordi pakken er det viktigste virkemiddel for å sørge for en helt nødvendig utbygging av de største veisystemene, og for utbygging og midler til drift av kollektivtrafikken. Pakken er en tverrpolitisk samstemt finansieringspakke for landets største satsing innen samferdsel, og har en totalramme på 54 milliarder kroner. Dette bevilges politisk av Akershus fylkesting og Oslo bystyre, samt at statens bidrag besluttes av Stortinget.</p> <p>Det er også viktig å påpeke at selv ikke Oslopakke 3 er i stand til å møte alle utbyggingsbehov som vår region har i de kommende årene. Dette gjelder spesielt for kollektivtrafikken. Det må derfor tas et større nasjonalt løft og ansvar for hovedstadsområdet. Staten må ta ansvar for utbygging av all skinnegående kollektivtransport.</p> <p>Oslopakke 3 kan også brukes som et virkemiddel for å få mer miljøvennlig biltrafikk. Det bør på sikt innføres miljødifferensiering i bomringen for å stimulere flere bilister til å gå over til miljøvennlige biler, samt utrede eget miljøfelt på de store innfartsårene for kollektivtrafikk, nullutslippskjøretøy og samkjøring i biler som går på bensin og diesel. Større bruk av differensierte satser i bomringen for tungtransport kan være nødvendig for å sørge for at denne transporten skjer utenom rushtiden, og redusere passeringsavgiften i bomringen på tider av døgnet med mindre trafikk.</p> <p>Akershus KrF går inn for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Satsing på kollektivtrafikken ytterligere gjennom realisering av Oslopakke 3 og at en bærekraftig og langsiktig finansiering av kollektivtrafikken kommer inn i Nasjonal Transportplan. • At studenter og ungdom skal sikres gode rabattordninger (ungdomskortet). • At ordningen med TT-kort videreutvikles. • Å arbeide for en forsøksordning der arbeidsgivere skal kunne gi gratis og skattefritt 	<p>Oslopakke 3 er en plan for veiutbygging, drift og utbygging av kollektivtrafikk i Oslo og Akershus. Oslopakke 3 har en total kostnadsramme på 108 milliarder og 60 prosent av går til drift og utbygging av kollektivtrafikk.</p> <p>Uten et slikt samarbeid fylkene imellom, hadde det ikke vært mulig å realisere de transportløsningene som er nødvendige for en region i kraftig vekst. Samarbeid krever alltid kompromisser, men Oslopakke 3 gir viktige bidrag til sikkert, miljøvennlig, effektivt og tilgjengelig transport i Oslo og Akershus. KrF har, sammen med Høyre, Arbeiderpartiet og Venstre, bidratt til flertall for Oslopakke 3 i Oslo bystyre.</p> <p>KrF vil bidra konstruktiv til å videreføre og videreutvikle Oslopakke 3 i neste fireårsperiode, slik at Oslos innbyggere får bedre kollektiv- og veiløsninger. I dette arbeidet vil KrF legge vekt på å styrke kollektivandelen i pakken.</p> <p>Oslo KrFs løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øke andelen av Oslopakke 3 som går til kollektivtransport. • Ha kollektivpriser som stimulerer til økt bruk av buss, trikk og bane.

	<p>månedskort til kollektivreiser for arbeidstakere i Akershus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å ha gode kollektivrabatter for ungdom, studenter og lærlinger. • At aldersgrensen for barnebillett bør heves til 18 år. 	
MDG	<p>Oslopakke 3 innebærer å bruke mange milliarder kroner på å tilrettelegge for biltrafikk frem til år 2027. Vi vil omdisponere ressursene fra veiprojektene til en helhetlig samferdselspolitikk for Osloområdet, inkludert innfartsårene til og fra Akershus. Rushtidsavgift er et effektivt virkemiddel for å redusere kø og for å øke fremkommeligheten for vare- og kollektivtransport.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha vesentlig billigere kollektivtransport. Billetten for skoleskys må utvides til å gjelde som ordinært Ruter-årskort. 30-dagersbillett hos Ruter skal koste 200 kroner for ungdom og studenter. Sone 1-takst også for reiser gjennom to soner, og gjøre reiser utover to soner et pristrinn lavere. • Det bør være mulig å ta med sykkel gratis på all kollektivtransport, så sant det er plass. • Innføre rushtidsavgift og økt bompengavgift. Rushtidsavgiften bør bli en avgift som regionen disponerer og inntektene skal øremerkes til videre utbygging av kollektivtransport. 	<p>Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reforhandle Oslopakke 3, og skrinlegge all planlegging av kapasitetsøkende bilveier, som E18 Vestkorridoren. • Innføre kjøprising innenfor bygrensa som et strakstiltak. • Innføre gratis sykkel på tog utenom rushtiden.
Sp	<p>Akershus Senterparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At bompenginntektene fra Oslopakke 3 skal gi et samferdselsløft som kommer hele fylket til gode. • At staten bevilger penger til å ta igjen vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene. • Ikke øke prisen på ungdomskort og studentkort i perioden, utover den generelle prisveksten. • Forenkle sonesystemet ved å slå sammen sone 1 og 2 til sone 1, og sone 3 og 4 til sone 2. Det må være samme sone innenfor én kommune. • Gi fritak for biler på biodrivstoff i bomringen. <p>Vi vil ha studentrabatt på kollektivtransport for alle heltidsstudenter som bor eller studerer i Akershus.</p>	<p>Senterpartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gå lenger i å styrke kollektivtrafikken framfor privatbilen enn hva man gjør i Oslopakke 3 • Innføre rushtidsavgift i bomringen og utrede om veipricing er mulig.
Ap	<p>Å gi ungdom gode kollektivløsninger skaper gode vaner for livet. Derfor ønsker Arbeiderpartiet gode kollektivrabatter for ungdom, studenter, lærekandidater og lærlinger. Månedskort for disse gruppene bør koste det</p>	<p>Vi vil prioritere kollektivtransport høyere i fremtidige transportinvesteringer. Vi vil også at en større andel av bompenginntektene skal gå til kollektivtransport.</p> <p>Vi vil:</p>

	<p>samme uansett hvor i Oslo og Akershus man bor. Aldersgrensen for barnebillett bør heves til 18 år.</p> <p>Akershus Arbeiderparti vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gi ungdom, lærekandidater, lærlinger og studenter bedre kollektivrabatt med lik pris for hele Oslo og Akershus. • At aldersgrensen for barnebilletter heves til 18 år. • Redusere prisen på ungdomskortet og studentkort til 250 kroner. • Jobbe for å redusere antallet soner i Follo og Romerike fra 4 til 2 soner. • Beholde fritak for elbiler og hydrogenbiler i bomringen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reforhandle Oslopakke 3. Kollektiv, gang og sykkel skal utgjøre hovedsatsingen i en ny avtale. • Bruke veinettet bedre ved å innføre tids- og miljødifferensierte takster i bomringen. • Sikre rimelige billettpriser på kollektivtransport.
SV	<p>Det bør innføres samme billettsystem i hele landet slik at det blir enkelt og billig for alle som reiser kollektivt.</p> <p>Ei sone for hele Oslo og Akershus: Dagens sonesystem er verken rasjonelt eller rettferdig. Oslo-suksessen med ei sone for alle må gjelde også i Akershus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 250 kr for studenter og unge opp til 23 år og honnør i hele Oslo og Akershus • Ei sone for alle kollektivreiser i hele Oslo og Akershus 	<p>Vi vil at miljødifferensierte bompenger eller rushtidsavgift benyttes på innfartsveier for å begrense biler og forurensning i byen. SV mener at den som forurenser mest, også må betale mest.</p> <p>SV vil skrinlegge planene om utvidelsen av E18 vestover for å frigi midler til et framtidsrettet og miljøvennlig kollektivsystem i Oslo.</p> <p>SV vil at utbyggingen av kollektive løsninger blant annet skal finansieres med miljøavgifter på privatbilisme. Slike avgifter vil bidra til at folk velger mer miljøvennlige løsninger.</p> <p>For skoler, barnehager og aktivitetsskolen er utgiftene for å reise rundt i byen alt for høye. Mindre reiser i skole- og barnehagetiden fører til færre naturopplevelser og museumsbesøk for barna. SV vil at disse gruppene skal ha rimeligere kollektivtransport enn det de har i dag.</p> <p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvide ordningen med barnerabatt til å gjelde alle dager. • Arbeide for miljøprofil på anløpsavgiften i Oslo havn, samt annen anløpsbetaling og elektrifisering av havnen. • Opprettholde studentrabatten på byens kollektivtilbud, og fjerne aldersgrensen for alle heltidsstudenter.
Rødt		<p>Det er et politisk ansvar å legge til rette for at det blir enkelt, billig og komfortabelt å reise og leve miljøvennlig i Oslo. Den store samferdselsatsinga i Oslopakke 3 legger opp til kraftig vekst i biltrafikken, og Rødt har derfor stemt mot den.</p> <p>Vi vil legge Oslopakke 3 til side og heller forhandle fram en miljøpakke for Oslo og Akershus som prioriterer hensynet til bymiljøet og klimaet.</p> <p>Rødt jobber for at kollektivtransport i Oslo skal være gratis å bruke for alle, finansiert av fellesskapet. Vi støtter derfor enhver reduksjon av passasjerbetaling på buss, trikk, T-bane og tog.</p> <p>Sone 1 må utvides, slik at det innføres vanlig lokaltakst for reiser til og fra Oslo/Akershus.</p>

		<p>Voksenbillett skal gjelde fra 18 år, ikke 16 år som i dag.</p> <p>Studentrabatt på kollektivtrafikk skal ikke ha noen øvre aldersgrense. Studentrabatt på kollektivtransport skal gjelde alle studenter, uavhengig av studiested og alder.</p> <p>Alle som lever på økonomisk sosialhjelp skal ha rett til honnørrabatt på kollektivtrafikken.</p> <p>Driftstilskuddet til kollektivtransporten må trappes kraftig opp.</p> <p>Rødt Oslo har i flere år foreslått å utrede kollektivtrafikk uten passasjerbetaling i Oslo, men ikke det en gang vil de andre partiene være med på.</p> <p>Om Oslo fjerner passasjerbetaling samtidig som tilbudet oppgraderes skikkelig, og det innføres strenge restriksjoner på biltrafikk, vil det gjøre byen renere og enklere å ta seg fram i for oss alle.</p> <p>Oslo havn og jernbanen i byen må finansieres over kommunebudsjettet, ikke ved tomtosalg til høyest mulig pris.</p>
--	--	---

15. Offentlig økonomi		
Parti	Akershus	Oslo
FrP		<p>Oslo FrP vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Starte nedbetaling av kommunens gjeld ved salg av aksjer, eiendom og andre verdier. • At all leie av kommunal eiendom fastsettes på markedsmessig grunnlag. • Arbeide for lavere omfordeling mellom fylker og kommuner, slik at Oslo kommune får beholde mer av kommune- og fylkesskatten. • Arbeide for at rammetilskuddet til Oslo kommune blir mer rettferdig i forhold til folketallet. • Motarbeide ethvert forsøk på å gjeninnføre eiendomsskatt. • Sørge for at Oslo fortsatt skal være blant de kommuner som samlet sett har landets laveste kommunale avgifter.
H	Akershus Høyre vil arbeide for at Akershus fylkeskommune får beholde en større andel av egne skatteinntekter.	
V		<p>Venstre vil føre en ansvarlig økonomisk politikk samtidig som byen må foreta store og nødvendige investeringer. Kommunens økonomi er god og må ivaretas kontinuerlig. Avgifter må utformes slik at Oslo kan nå målet om å være en internasjonalt ledende miljøby.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Belønne miljøvennlig adferd gjennom bruk av skatte- og avgiftssystemet og kommunens klima- og energifond. • Ikke innføre eiendomsskatt i Oslo. • Øke utfasingstakten for oljefyrer gjennom å innføre gunstige tilskudds- og låneordninger, samtidig som det innføres en lokal CO2-avgift på fyringsolje. • Gi miljørabatter i form av reduserte byggesaksgebyrer til ENØK- og klimatiltak. • Prioritere kampen mot svart arbeid. • Søke statlige myndigheter om å få innføre en lokal strømvavgift på 1 øre per kWh som øremerkes miljøtiltak. • Arbeide for at Oslo får tilbakeført selskapskatten og dokumentavgiften
Krf		<p>Oslo KrFs løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha en langsiktig eierskapsstrategi der kommunen fortsetter som eier i selskaper der sektorpolitiske, økonomiske eller strategiske grunner tilsier dette. • Beholde kommunens eierskap i energisektoren og være en aktiv eier som vektlegger samfunnsikkerhet, forsyning og miljø. • Ikke innføre eiendomsskatt i Oslo.

		<ul style="list-style-type: none"> • Gjennomgå Oslo kommunes pensjonsordninger med tanke på å redusere de langsiktige kostnadene. • Arbeide for at staten tar høyde for Oslos særlige utfordringer og at dette gjenspeiles i inntekts-systemet. • Arbeide for at Oslo får tilbakeført en del av selskapsskatten. • Innføre en lokal CO2-avgift på fyringsolje som øremerkes til klima- og energiltak i privatboliger.
MDG	<p>Menneskeheten kan ikke forbruke mer ressurser eller ha større utslipp enn kloden gjensker og absorberer. Grønn økonomi må løse de gjentakende økonomiske krisene og den tiltagende økologiske krisen. Vi må bort fra den ensidige troen på store omorganiseringer, stordriftsfordeler og New Public Management. For verdens fattige har behovet for nye økonomiske vilkår alltid vært akutt. Nå haster det for oss alle: Vi må endre økonomien radikalt før klimaendringer, tap av naturmangfold og forurensning endrer våre livsvilkår dramatisk.</p> <p>For å bedre miljøet må vi redusere noen aktiviteter og fremme andre. De virkelige kostnadene for å hente ut råvarer og å lage og distribuere produkter må gjenspeiles i prisen på markedet. Dette bygger på prinsippet om at den som forurenser skal betale. Kostnader som belaster miljøet, eller en annen part, skal inkluderes i prisen gjennom skatter og avgifter, eller på andre hensiktsmessige måter.</p> <p>Dette er et viktig prinsipp i klimapolitikken, der varer og tjenesters klimapåvirkning skal gjenspeiles i prisen. For eksempel vil vi legge avgifter på biltransport og bruke inntektene til bedre og billigere kollektivtransport.</p> <p>De Grønne mener at det er det offentlige ansvar å utvikle gode og effektive organisasjonsformer for å sikre innbyggerne de beste tjenestene. Innføring av eiendomsskatt bør vurderes fremfor å øke gjeldsbelastningen. Der hvor konkurranseutsetting kan være en god løsning for bedre tjenester er De Grønne åpne for det. Private foretak, særlig ideelle organisasjoner og andre ikke-kommersielle foretak, kan utgjøre et godt supplement til det offentlige og bidra til større mangfold. Hvis private aktører kun blir konkurranse-dyktige gjennom å gi dårligere tilbud eller kutte ned på ansattes rettigheter, så støtter ikke MDG at offentlige midler skal gå til det.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for at kommuner og fylke tilslutter seg Transparency International og arbeider 	<p>Miljøpartiet De Grønne er et grasrotparti. Vi vil gi bydelene større politisk og økonomisk handlekraft. For å oppnå dette vil MDG innføre eiendomsskatt med et bunnfradrag på 3 millioner kroner for å sikre grunnleggende velferdstjenester, bydelenes handlingsrom og nedbetaling av gjeld. Alle bygg som er vernet eller på gul liste fritas fra eiendomsskatt.</p>

	<p>aktivt mot ulike former for korrupsjon i egen organisasjon og hos leverandører og kontraktører.</p> <ul style="list-style-type: none"> • At fylket og kommunene erklærer seg som "skatteparadisfrie" og unngår selskaper som plasserer penger i skatteparadis, og som dermed lurer seg unna skattlegging og innsyn. • Trekke kommunale driftsmidler, investeringsmidler og pensjonsfond ut av banker, fond og forsikring som er involvert i kull, olje eller gassvirksomhet, og i stedet investere i Fornybarsamfunnet. • Begrense offentlig låneopptak, da dette både stimulerer forbruk og legger større byrder på fremtidige generasjoner. 	
Sp		
Ap		<p>Vi vil i neste periode gjennomføre en ekstraordinær satsing på eldreomsorgen for å sikre at eldre kan bo hjemme lenger. Samtidig vil vi sette inn langt større ressurser for å ha nok, gode og trygge barnehageplasser.</p> <p>For å finansiere dette vil vi innføre en moderat eiendomsskatt. Inntektene skal gå til denne satsingen. I denne perioden innføres en moderat eiendomsskatt på tre promille for privatboliger, og med et bunnfradrag på 4 millioner kroner.</p> <p>Vi vil starte taksering av næringseiendom for å innføre eiendomsskatt.</p> <p>Oslo kommunes gjeld øker sterkt og vil fortsette å gjøre det i mange år framover. Skal vi få til en helt nødvendig og ekstraordinær satsing på eldreomsorgen og barnehagene, er vi helt avhengig av å øke Oslos inntekter.</p>
SV		<p>Vi vil ha en by som omfordeler og sørger for at folk får like muligheter. I Oslo, der stadig flere får større og større privat rikdom, blir den offentlige velferden og de kommunale tjenestene dårligere. Skal vi som bor i Oslo ha gode skoler, godt helsevesen, skikkelig kollektivtilbud og idrettsanlegg nær alle, må fellesskapet ha penger til dette. SV vil derfor innføre kommunal eiendomsskatt.</p> <p>Eiendomsskatten skal gjelde både for nærings-eiendom og boligeiendom. Det innføres et bunnfradrag på tre millioner kroner. I tillegg ønsker vi at prosentsatsen skal økes på sikt, slik at de som eier mest kan bidra mer til fellesskapet</p> <p>Inntektene fra eiendomsskatten skal brukes til å bekjempe sosiale forskjeller ved å satse på utdanning og oppvekst.</p> <p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innføre kommunal eiendomsskatt på nærings-eiendom.

		<ul style="list-style-type: none"> • Innføre kommunal eiendomsskatt på boliger med markedsverdi over/bunnfradrag på tre millioner kroner. • Søke staten om å få innføre en egen eiendomsskatt for boliger folk ikke bor i selv, slik at det blir mindre lønnsomt å spekulere i bolig. Denne skatten må settes vesentlig høyere enn skatten på primærbolig.
Rødt		<p>Byråd dominert av Høyre og FrP har sløst vekk milliarder av kommunale velferdspenger på overskridelser og prestisjeprosjekter: 30 millioner på et sykehjem i Spania som aldri ble noe av, 200 millioner i budsjettsprek på Flexus-systemet, 350 millioner i budsjettsprek på innføring av nytt IKT-system, 900 millioner i budsjettsprek på nye Holmenkollen og 300 millioner bare på å søke om OL i 2022. Det er ingen tvil om at pengene er der.</p> <p>Rødt står for en politikk som tjener arbeiderklassen. Målet vårt er demokratisk styring av økonomien. Vi ønsker et sosialistisk samfunn, der folks behov er viktigst, ikke pengeinteressene.</p> <p>Innenfor rammene av dagens kapitalisme kan vi omfordele fra rikdom for de få, til velferd for de mange. De fleste Oslo-politikere avviser dessverre rettferdige krav med påstander om at det ikke finnes penger. I realiteten mangler det ikke verdier og ressurser, verken i Oslo, i Norge eller i verden. Problemet er at ressursene er ekstremt skeivt fordelt. Oslo trenger ikke kutte i velferden, slik det nåværende bystyreflertallet gjør.</p> <p>Oslo har landets største konsentrasjon av millioner og milliardærer, men de rikeste betaler nesten ikke skatt. Kuttene i Oslos bydeler og etater skyldes i stor grad at den rike overklassen har tilnærma skattefritak.</p> <p>Kommuneøkonomien er sterkt avhengig av den nasjonale politikken for skatter og avgifter. Skatteskjerpning for de svært velstående må ordnes med progressiv skjerpning av inntektsskatt og formuesskatt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rødt Oslo jobber for at aksjeutbytte og annen kapitalinntekt (som er inntekt fra andres arbeid) må skattlegges minst like høyt som lønnsinntekt fra eget arbeid. • Det må innføres en avgift på aksje-, finans- og valutatransaksjoner (såkalt tobinavgift). • Beskatninga av bedrifter som har råd til det må skjerpes. • Kommunale avgifter er det bystyret som bestemmer. Rødt vil fjerne egenandeler og særskatter på uførhet, sykdom og omsorgsbehov. <p>Bystyret kan rette opp litt av den økonomiske urettferdigheten ved å innføre eiendomsskatt på store boliger. I bystyret har Rødt foreslått dette i mange år. Rødt vil også innføre eiendomsskatt på næringsseiendom og på statlig eiendom i Oslo.</p>

		Rødt vil i tillegg arbeide for lovendringer som gjør det mulig å ta hensyn til husstandens inntekt og størrelse ved beregning av eiendomsskatt.
--	--	---

16. Reform av lokalforvaltningen		
Parti	Akershus	Oslo
FrP	<p>FrP vil jobbe for:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nedbygging av byråkrati og avvikling av fylkeskommunen. 	<p>Oslo FrP ønsker å bidra på en konstruktiv måte til en kommunereform slik at kommunene i Oslo-regionen og resten av landet får fornuftige kommunegrenser. Oslo FrP mener at man i hovedstadsregionen bør ha som hovedprinsipp at Oslo kommune skal omfatte et sammenhengende by-, bolig- og arbeidsmarkedsområde. Oslo kommune har fått sine grenser justert og utvidet en rekke ganger tidligere (1859, 1878, 1948, 1980), og Oslo FrP mener at gjeldende kommunegrenser ikke kan betraktes som en endelig fasit.</p>
H	<p>Akershus Høyre er opptatt av at samfunnet bygges nedenfra. Beslutninger bør tas så nær den enkelte som mulig. Mer makt bør overføres fra statlige myndigheter til enkeltmennesket og kommunen. På sikt bør fylkeskommunen avvikles og ansvarsoppgavene overføres til færre, større og sterkere kommuner.</p> <p>Akershus Høyre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> Samarbeide godt med kommunene slik at det blir minst mulig grunn til å bruke innsigelsesretten for fylkeskommunen. 	
V	<p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> Utvikle dagens samarbeid med Oslo om areal- og transportplanlegging til et forpliktende samarbeid med alle omkringliggende kommuner og fylker på det sentrale Østlandet. Arbeide for å erstatte dagens fylker med nye, større regioner og ta en aktiv rolle for å definere hvilke oppgaver som skal flyttes fra staten til regionene. 	<p>Oslos status som hovedstad gir plikter og ansvar. Det innebærer samarbeid med staten om funksjoner og investeringer. Oslo er også et regionalt sentrum og bør ta ledelsen i utviklingen av Østlandsregionen, for å legge til rette for en kollektivbasert, grønn og bærekraftig utvikling. Som landets største by, kan Oslo gjennomføre forsøksordninger og tiltak på områder som ennå ikke er blitt nasjonal politikk.</p> <p>Venstre vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> Utvikle dagens samarbeid med Akershus om areal- og transportplanlegging til et forpliktende samarbeid med alle omliggende kommuner og fylker på det sentrale Østlandsområdet. Ta initiativ til en ny nasjonal storbymelding med en egen regionstrategi. Arbeide for at samferdselstiltak som bidrar til god logistikk i pressområder prioriteres, inkludert InterCity-togsatsing. Utrede forskjellige alternativer til kommunesammenslåinger i Osloregionen sammen med nabokommunene. <p>Oslo er i dag delt inn i 15 bydeler, som gir gode tilbud nær borgerne, på en mer kostnadseffektiv måte enn sentrale enheter. Venstre vil gi bydelene flere oppgaver, mer ansvar og større beslutningsmyndighet.</p>

		<p>Venstre vil</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opprettholde bydelsutvalgene som folkevalgte organer med direktevalg. • Se på kommunens organisering for å flytte flest mulig beslutninger nærmest mulig borgerne og at flere oppgaver overføres til bydelen. • Åpne for å endre bydelsinndelingen til færre og større enheter, hvis dette kan gi innbyggerne bedre tjenester. • Sikre økonomiske rammebetingelser som gjør prioriteringer mulig også utenom de faste, lovpålagte tjenestene. • Gi bydelene mer myndighet over lokale plansaker, veier, gater, trafikk, parkering og parkdrift. • Overføre et større ansvar for det kommunale boligtilbudet til bydelene. • Fortsatt la bydelene ha ansvaret for drift av barnehagene og gi bydeler som ønsker det, forvaltningsansvar for barnehagebygg. • Ha en rettferdig fordeling av midler til bydelene basert på deres befolknings-sammensetning.
Krf		
MDG	<p>Fylkeskommunen er under press som forvaltningsnivå mellom stat og kommune. Regjeringen ønsker å slå sammen kommuner over hele Norge. De grønne i Akershus mener sammenslåing av kommuner bør skje frivillig på bakgrunn av lokale folkeavstemninger. Ofte er de som bor i mindre kommuner mest fornøyd med tjenestetilbudet, og vi har ikke tro på at større kommuner automatisk vil bety bedre tjenester til befolkningen.</p> <p>Akershus Miljøpartiet De Grønne vil</p> <ul style="list-style-type: none"> • At eventuelle kommunesammenslåinger skal skje frivillig, og kreve flertall i lokal folke-avstemning. <p>De Grønne vil ha en helsetjeneste som er mest mulig lik over hele landet, og som samtidig er desentralisert. Sykehusene styres i dag av helseforetakene og lokale sykehus blir lagt ned. De Grønne vil at politikerne skal ta tilbake styringen.</p>	
Sp	<p>Oslo og Akershus er én felles bo- og arbeidsmarkedsregion. Vi er avhengig av et tett samarbeid for å løse areal- og transportutfordringene. Om lag 80 % av kommunenes budsjett går til skole og omsorg. Det er få som mener velferdsoppgavene vil bli løst bedre gjennom kommunesammenslåing. Akershus-kommunene er store fra før og bare to av dem har under 10 000 innbyggere.</p>	<p>Senterpartiet vil gi enkeltmennesker og lokalmiljø i Oslo mer innflytelse over egen hverdag. Vi vil bygge samfunnet nedenfra, og flytte makt tilbake fra byrådet og foretaksstyrer, ut til folkevalgte i bydelene. Derfor vil Senterpartiet la bydelsutvalgene disponere en langt større del av kommunens budsjett, og ikke selge ut fellesskapets eiendommer.</p>

	<p>Fylkeskommunen skal fortsatt ha ansvar for videregående opplæring og kollektivtrafikk uavhengig av endringer i kommunestrukturen i Akershus.</p>	<p>Vi er også tilhengere av mer direkte demokrati, for eksempel gjennom lokale folkeavstemninger i viktige saker.</p> <p>Byen vår har, med sin mangfoldige befolkning, alle muligheter til å bygge lokalsamfunn som skaper engasjerte, opplyste og tolerante samfunnsborgere. Alle bydelene skal være attraktive boligområder og trygge steder å ferdes i. Desentralisering er verktøyet for å gi bydelene makt til å løse egne utfordringer.</p> <p>Senterpartiet vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdere om inndeling i bydeler er hensiktsmessig eller om man bør gå over til en organisering i kommuner. • Gi bydelene mer reell makt i planarbeidet i byen, som arealplaner og kommunedelplaner, idrett og fritid samt helse- og sosialpolitikk. • Legge bedre til rette for ad hoc-organisasjoner, nabolags- og velforeninger, og for at disse blir viktige høringsinstanser i saker som angår lokalmiljøet. • Rekommunisere tjenester som er privatisert eller satt ut på anbud og gi bydelene større ansvar for disse tjenestene. • Beholde det kommunale eierskapet til Oslos infrastruktur, eiendommer, vann- og avløpsnett. • Si nei til salg av Hafslund. Fellesskapets naturressurser skal komme folket til gode og fortsatt være i folkets eie. <p>Oslo og Akershus er i dag en sammenhengende bo- og arbeidsregion. Samarbeid mellom fylkene på areal og kollektivtransport pågår allerede i stor grad. Det bør avholdes folkeavstemning om fylkene skal slåes sammen.</p>
Ap		
SV	<p>Velferdssamfunn er velfungerende samfunn. Samfunn med små forskjeller er best for alle.</p> <p>Nei til tvangssammenslåing av Kommuner.</p>	<p>Oslo er inne i en periode med sterk vekst. Dette skaper store muligheter og utfordringer. En grønn by må også være en by der utviklingen av byen styres aktivt gjennom demokratiske og politiske prosesser og ikke primært av kommersielle investeringsinteresser. De som bor i byen må inviteres mer aktivt med i diskusjoner om hvordan framtidens byrom skal se ut, og premissene må i forlengelse av dette utvikles i demokratiske prosesser og ikke overlates til faginstanser og eiendomsspekulanter.</p> <p>SV vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrke bydelenes budsjetter. • Stanse konkurranseutsettingen av kommunale virksomheter. • Avskaffe bestiller-utfører-modellen som grunnlag for organisering av helsetjenester. Organisering av byens helsetjenester må sikte mot å skape helhetlige pasientforløp med pasienten i sentrum.

		<ul style="list-style-type: none"> • At færre av kommunens tjenester organiseres som aksjeselskaper eller andre enheter utenfor demokratisk kontroll. • At alkoholbevillinger, skjenketider og lokale byggesaker utenfor Oslo sentrum avgjøres i bydelsutvalgene. • Legge til rette for at alle innbyggere får sterkere mulighet til å påvirke beslutningene gjennom at bydelene kan iverksette deltakende budsjettering. • Involvere folk i byen mer aktivt i utviklingen av egen by og egne nærområder. Politiske virkemidler må brukes og styrkes med sikte på å ivareta allsidige behov nå og i fremtiden. • Vurdere alle store byggeprosjekter med tanke på hvordan de virker på et allsidig, grønt og inkluderende bymiljø. • Stimulere til allsidig butikkvirksomhet i nye og etablerte boområder, og ha en restriktiv holdning til videre utvikling av kjøpesentra som ikke er tilknyttet, eller plassert i, boområder. • Tilrettelegge for at offentlige rom kan brukes til organiserte og improviserte sosiale aktiviteter. • Innføre stemmerett for 16-åringer ved lokalvalg. • Legge til rette for barn og unges deltakelse og medvirkning både i byutvikling og i utvikling av kommunale tjenester. • Utvide bruken av folkeavstemninger. • Stimulere til en bedre bydelsoffentlighet gjennom en egen mediestøtte. • Opprette et felles politisk organ mellom Oslo og Akershus for å sikre en miljøvennlig utvikling av regionen.
Rødt		<p>Politikken må formes av og sammen med dem den angår mest. Rødt ønsker at folk skal ha reell makt i saker som angår dem, og at beslutninger skal tas så nært dem det gjelder som mulig. Innbyggerne i Oslo må få mer makt på bekostning av byens godt betalte politiker- og byråkratelite.</p> <p>Politiske beslutningsprosesser må gjøres mer tilgjengelige og åpne for innbyggerne.</p> <p>Innbyggere, tillitsvalgte, organisasjoner, brukere og pårørende må involveres i utviklingen av kommunale tjenester, og gis mer direkte innflytelse over beslutningsprosesser.</p> <p>Rødt er mot byrådssystemet, fordi det forskyver makt oppover til en liten og godt betalt elite. Byrådssystemet fører til at byrådet og kommuneadministrasjonen styrer kommunen – ikke byens folkevalgte politikere. Dette gir et enda mindre demokratisk styringssystem.</p>

		<p>Rødt vil avvikle byrådssystemet. Politiske beslutninger skal ikke delegeres fra folkevalgte organer til byrådet eller administrasjonen.</p> <p>Kommunal drift skal ikke organiseres i selskaper, foretak og andre styringsmodeller som reduserer mulighetene til innsyn og folkevalgt styring, og som pulveriserer de folkevalgtes ansvar.</p> <p>Rødt vil ha forsøk med deltakende budsjettering i kommunen og i bydelene.</p> <p>Dagens kriteriesystem må avvikles. Etter dette systemet blir overføringene til bydelene fordelt etter en teoretisk fordelingsnøkkel, og ikke etter befolkningas reelle behov for velferdstilbud.</p> <p>Selv om bydelsutvalgene i dag har liten reell innflytelse, mener Rødt at Oslo fortsatt skal organiseres i bydeler leda av bydelsutvalg, og at bydelsutvalgene skal velges av bydelens beboere. Bydelsvalg bidrar til økt deltakelse i den politiske prosessen og minsker avstanden mellom de styrte og de styrende.</p> <p>Bydelsutvalgene må få større fullmakter og ansvarsområder.</p> <p>Rødt vil gå imot forslag om sammenslåing av bydeler. Dette vil bare føre til mer byråkrati og svekke den folkelige kontrollen med administrasjonen.</p> <p>De økonomiske bevilgningene fra bystyret til bydelene – rammebevilgningene – er alt for trange. Bydelspolitikkerne tvinges derfor til å kutte i viktige velferdsoppgaver, og byrådet skyver ansvaret for velferdskutta over på bydelene. Bydelsutvalgene må få definere de reelle behovene i bydelene i samråd med innbyggerne, og kunne budsjettere på grunnlag av det.</p> <p>Bydelene må få økonomiske rammer som svarer til de reelle velferdsbehovene blant bydelenes innbyggere.</p> <p>La bydelsutvalget ansette bydelsdirektøren. Vedkommende skal stå under instruksjon av de folkevalgte, og ikke av byrådet, slik situasjonen er i dag.</p>